



**ÜCRET GELİRLERİNİN
BEYANI
İNDİRİM VE İSTİSNALAR**

ÜCRET GELİRLERİNİN VERGİLENDİRİLME ESASLARI

Ücret gelirlerinin vergilendirilmesinde, temel 3 yöntem bulunmaktadır.

Bunlardan en yaygın olanı kaynakta vergileme yani stopaj yöntemidir.

İkinci yöntem belli gelir tutarını aşması halinde yıllık beyanname ile beyan edilmesidir.

Nihayetinde son yöntem, her gelir veya kazanç unsurunda olduğu gibi tamamen vergi dışı (*istisna*) tutulmasıdır.

Bu çalışmada, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile sınırlı olarak ücret gelirlerinin yaptığımız bu tasnife uygun olarak vergilendirme usul ve esasları hakkında, gelir idaresinin konu ile ilgili rehber, tebliğ ve düzenlemeleri de dikkate alınarak açıklama ve değerlendirmelerde bulunulacaktır.

1-Vergiden İstisna Edilen Ücret Gelirleri

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 23-29 uncu maddelerinde gelir vergisinden istisna edilen kalemler tadadi olarak belirtilmiştir.

Başlıklar halinde bu maddelerde ücret istisnaları, gider karşılıklarında istisnalar, tazminat ve yardımlarda istisnalar, vatan hizmetleri yardımlarında istisnalar, teçhizat ve tayin bedellerinde istisnalar, tahsil ve tatbikat ödemelerinde istisnalar, teşvik ikramiye ve mükâfatlarda istisnalar düzenlenmiştir.

Gelir Vergisi Kanununun 16 ncı maddesinde tanımlanan yabancı ülkelerin Türkiye’de bulunan elçi, maslahatgüzar ve konsolosları ile elçilik ve konsolosluklara mensup olan ve o ülkenin uyruğunda bulunan memurları dışında kalan memur ve hizmetlilerin yalnızca bu işlerden dolayı aldıkları ücretlerde karşılıklı olmak koşuluyla getirilen gelir vergisi istisnası ile 4490 sayılı Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu ile 491 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’un 12’nci maddesine göre Türk Uluslararası Gemi Sicilinde kayıtlı gemilerde ve yatlarda çalışan personele ödenen ücretlerde istisna, diğer örnekleri teşkil etmektedir.

2-Kaynakta Vergileme Yöntemi

a-Genel Esaslar

Ücretin ilgililere ödenmesi sırasında sorumlular tarafından verginin kaynakta kesilerek vergi dairelerine yatırılmasına kaynakta vergileme, tevkifat usulü veya stopaj yöntemi denilmektedir. Ücretlerin vergilendirilmesinde temel olarak kullanılan bu yöntemde stopaj Gelir Vergisi Kanunu’nun 103’üncü maddesinde yer alan vergi tarifesi uygulanmak suretiyle hesaplanmaktadır.

2023 yılı Gelir Vergisi Tarifesi (Birleşik-Tüm Gelirler)

Vergi dilimleri	Oranlar
70.000 TL'ye kadar	% 15
150.000 TL'nin 70.000 TL'si için 10.500 TL, fazlası	% 20
370.000 TL'nin 150.000 TL'si için 26.500 TL (ücret gelirlerinde 550.000 TL'nin 150.000 TL'si için 26.500 TL), fazlası	% 27
1.900.000 TL'nin 370.000 TL'si için 85.900 TL, (ücret gelirlerinde 1.900.000 TL'nin 550.000 TL'si için 134.500 TL), fazlası	% 35
1.900.000 TL'den fazlasının 1.900.000 TL'si için 621.400 TL, (ücret gelirlerinde 1.900.000 TL'den fazlasının 1.900.000 TL'si için 607.000 TL), fazlası	% 40

2023 yılı Gelir Vergisi Tarifesi (Ücret gelirleri)

70.000 TL'ye kadar	15%
150.000 TL'nin 70.000 TL'si için 10.500 TL, fazlası	20%
550.000 TL'nin 150.000 TL'si için 26.500 TL, fazlası	27%
1.900.000 TL'nin 550.000 TL'si için 134.500 TL, fazlası	35%
1.900.000 TL'den fazlasının 1.900.000 TL'si için 607.000 TL, fazlası	40%

b-Sporcu Gelirlerinde Kaynakta Vergileme

193 sayılı Kanunun geçici 72 nci maddesine göre 31/12/2023 tarihine kadar sporculara yapılan ücret ve ücret sayılan ödemelerden aşağıdaki oranlarda gelir vergisi tevkifatı yapılmaktadır:

a) Lig usulüne tabi spor dallarında;

- 1) En üst ligdekiler için % 20,
- 2) En üst altı ligdekiler için % 10,
- 3) Diğer liglerdeki için % 5,

b) **Lig usulüne tabi olmayan spor** dallarındaki sporculara yapılan ödemeler ile milli sporculara uluslararası müsabakalara katılmaları karşılığında yapılan ödemelerden % 5.

Bu ödemeler üzerinden 94 üncü madde kapsamında ayrıca tevkifat yapılmaz. Bu madde kapsamındaki gelirler toplamının, 103 üncü maddede yazılı tarifenin dördüncü diliminde yer alan tutarı aşması hâlinde (2022 yılı için 880.000), bu gelirler yıllık beyannameyle beyan edilir. Yıllık beyanname verilmesi durumunda, beyan edilen bu gelirler üzerinden hesaplanan gelir

vergisinden, tevkifat yapmakla sorumlu olanlarca vergi dairesine ödenmiş olması şartıyla, bu Kanuna göre kesilen vergiler mahsup edilir.

c- Jokey, Jokey Yamakları ve Antrenör Gelirlerinde Kaynakta Vergileme

Kanunun geçici 68 nci maddesinde, 31/12/2025 tarihine kadar, 6132 sayılı At Yarışları Hakkında Kanuna göre lisans sahibi olan veya lisans sahibince yetkilendirilen kişi tarafından organize edilen yarışmalara katılan atların jokeyleri, jokey yamakları ve antrenörlerine ücret olarak yapılan ödemeler üzerinden %20 oranında gelir vergisi tevkifatı yapılır.

Tevkif suretiyle vergilendirilmiş bulunan bu gelirler için yıllık beyanname verilmez. Diğer gelirler nedeniyle beyanname verilmesi halinde de bu gelirler beyannameye dâhil edilmez.

3-Yıllık beyanname yöntemi

193 sayılı Kanunun 86 ncı maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinin (a) ve (b) alt bentlerinde ücret gelirlerinin hangi koşullarda yıllık beyannameye konu edileceğine dair temel hükümlere yer verilmiştir.

Maddeye göre;

“Aşağıda belirtilen gelirler için yıllık beyanname verilmez, diğer gelirler için beyanname verilmesi halinde bu gelirler beyannameye dâhil edilmez.

1. Tam mükellefiyette;

a) Gerçek usulde vergilendirilmeyen ziraî kazançlar, bu Kanunun 75 inci maddesinin (15) ve (16) numaralı bentlerinde yazılı menkul sermaye iratları, kazanç ve iratların istisna hadleri içinde kalan kısmı,

b) Tek işverenden alınmış ve tevkif suretiyle vergilendirilmiş 103 üncü maddede yazılı tarifenin dördüncü gelir diliminde yer alan tutarı aşmayan ücretler (birden fazla işverenden ücret almakla beraber, birinciden sonraki işverenden aldıkları ücretlerinin toplamı, 103 üncü maddede yazılı tarifenin ikinci gelir diliminde yer alan tutarı ve birinci işverenden alınan dâhil ücret gelirleri toplamı 103 üncü maddede yazılı tarifenin dördüncü gelir diliminde yer alan tutarı aşmayan mükelleflerin, tamamı tevkif suretiyle vergilendirilmiş ücretleri dâhil),

c) Vergiye tâbi gelir toplamının [(a) ve (b) bentlerinde belirtilenler hariç] 103 üncü maddede yazılı tarifenin ikinci gelir diliminde yer alan tutarı aşmaması koşuluyla, Türkiye'de tevkifata tâbi tutulmuş olan; birden fazla işverenden elde edilen ücretler, menkul sermaye iratları ve gayrimenkul sermaye iratlar .”

Bu hükümler çerçevesinde ilgili vergilendirme döneminde elde edilen ücretlerin yıllık beyannameye konu edilip edilmeyeceği genel çerçevede tespit edilmektedir.

Buna göre;

(1) Tevkif suretiyle vergilendirilmiş;

a) Tek işverenden ücret geliri elde eden mükelleflerin, ücret gelirleri toplamı 103 üncü maddede yazılı tarifenin dördüncü gelir diliminde yer alan tutarı (2022 yılı için 880.000 TL, 2023 yılı için 1.900.000 TL) aşması,

b) Birden fazla işverenden ücret geliri elde eden mükelleflerin, birinci işverenden aldıkları ücret gelirleri de dâhil olmak üzere tüm ücretleri toplamının gelir vergisi tarifesinin dördüncü gelir diliminde yer alan tutarı (2022 yılı için 880.000 TL, 2023 yılı için 1.900.000 TL) aşması,

c) Birden fazla işverenden ücret geliri elde eden mükelleflerin, birden sonraki işverenden alınan ücretleri toplamının gelir vergisi tarifesinin ikinci gelir diliminde yer alan tutarı (2022 yılı için 70.000 TL, 2023 yılı için 150.000 TL) aşması,

Hallerinde ücret gelirleri yıllık beyanname ile beyan edilecektir.

Birden fazla işverenden ücret alınması halinde, birinci işverenden alınan ücretin hangisi olacağı ücretli tarafından serbestçe belirlenebilecektir.

193 sayılı Kanununun 86 ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine göre, ücret gelirlerinin beyan edilip edilmeyeceği kendi içinde değerlendirilecek olup, diğer gelirlerin bulunması halinde bu gelirler hesaplama dâhil edilmeyecektir. Yine, aynı maddenin birinci fıkrasının (c) bendine göre, diğer gelirlerin beyan edilip edilmeyeceğinin tespitinde de ücret gelirleri hesaplama dâhil edilmeyecektir.

Yıllık beyanname verilmesi durumunda, 193 sayılı Kanununun 89 uncu maddesinde eğitim ve sağlık harcamaları ile bağış ve yardımlar gibi bazı harcamaların da beyan edilen gelirden indirim konusu yapılabilecek ve yıl içinde tevkif suretiyle ödenen vergiler mahsup edilebilecektir.

Tevkifata tabi tutulmamış ücret gelirleri, *tutarı ne olursa olsun*, aynı Kanununun 95 inci maddesi hükmüne istinaden yıllık beyannameyle beyan edilecektir.

Tevkifata tabi olmayan ücretler ise söz konusu madde kapsamında;

-Ücretlerini yabancı bir memleketteki işverenden doğrudan doğruya alan hizmet erbabı;

-16 ncı maddede yazılı istisnadan faydalanmayan yabancı elçilik ve konsolosluk memur ve hizmetlileri:

-Hazine ve Maliye Bakanlığınca yıllık beyanname ile bildirilmesinde zaruret görülen ödemeler.

Burada asgari ücret istisnası ile birlikte diğer ücretlerin düzenlendiği 7349 sayılı Kanununun 3 üncü maddesi ile 193 sayılı Kanununun 64 üncü maddesi 1/1/2022 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlükten kaldırılmıştır.

Söz konusu düzenleme ile bu madde kapsamında bulunan;

a) Kazançları basit usulde tespit edilen ticaret erbabı yanında çalışanların,

b) Özel hizmetlerde çalışan şoförlerin,

c) Özel inşaat sahiplerinin ücretle çalıştırdığı inşaat işçilerinin,

ç) Gayrimenkul sermaye iradı sahibi yanında çalışanların, elde ettikleri ücretler,

İşverenlerin tevkifat yapma yükümlülüğü bulunmadığından tevkifata tabi olmayan ücret kapsamında değerlendirilecektir.

193 sayılı Kanunun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (18) numaralı bendi uyarınca, bu kapsamda bulunan hizmet erbabının 1/1/2022 tarihinden itibaren elde ettiği ücret gelirlerine ilişkin matrahlarının, asgari ücretin yıllık gelir vergisi matrahını aşmaması halinde, istisna kapsamına giren bu ücretleri için yıllık beyanname verilmeyecektir.

Hizmet erbabının ücret gelirlerinin 193 sayılı Kanunun 86 ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine göre yıllık beyanname ile beyan edilmesinin gerekmesi durumunda, yıl içinde istisna uygulamasından faydalanıldığı için yıllık beyanname söz konusu istisna uygulamasına yer verilmeyecektir. Yıllık beyanname ücret gelirlerinin toplamı üzerinden hesaplanan vergiden, yıl içinde istisna öncesi hesaplanan vergiler mahsup edilecektir.

Beyan sınırının tespitinde, vergiye tabi gayrisafi ücret tutarından;

-Gelir Vergisi Kanunu'nun **63'üncü maddesinde yer alan indirimler yapıldıktan sonra bulunan gerçek safi tutar üzerinden, Gelir Vergisi Kanunu'nun 31'inci maddesinde yer alan engellilik indiriminin düşülmesi sonrasında bulunan vergi matrahının,** Gelir Vergisi Kanunu'nun 86'ncı maddesine göre **ücret gelirinin beyan sınırını aşp aşmadığının tespitinde** dikkate alınması gerekmektedir.

Dolayısı ile izleyen örnekler bu çerçevede belirlenmiş ücret tutarları kabulü ile oluşturulmuştur.

Örnek 1: Özel hizmetlerde çalışan şoför (A), 2022 yılında **tevkif suretiyle vergilendirilmemiş** aylık brüt 10.000 TL ücret geliri elde etmektedir. (A) tevkif suretiyle vergilendirilmemiş 2022 yılı toplam ücret gelirini yıllık beyannameyle beyan edecek ve asgari ücrete isabet eden vergiyi de mahsup edebilecektir.

Örnek 2: Bay (E) 2022 takvim yılında; birinci işverenden 590.000 TL, ikinci işverenden 50.000 TL olmak üzere iki ayrı işverenden ücret geliri elde etmiş ve ücretlerin tamamı tevkif suretiyle vergilendirilmiştir.

Bay (E)'nin;

-Birinci ve ikinci işverenden elde etmiş olduğu ücretleri toplamı (590.000 TL+50.000 TL=) 640.000 TL, 193 sayılı Kanunun 103 üncü maddesinde yazılı tarifenin dördüncü gelir diliminde yer alan tutarı (2022 yılı için 880.000 TL) aşmadığından,

-Birden sonraki işverenlerden elde ettiği ücretleri toplamı (50.000 TL), aynı Kanunun 103 üncü maddesinde yazılı tarifenin ikinci gelir diliminde yer alan tutarı (2022 yılı için 70.000 TL) aşmadığından,

Ücret gelirleri yıllık gelir vergisi beyanname ile beyan edilmeyecektir.

Örnek 3: Bay (A), 15.000 TL brüt ücretle çalıştığı birinci işveren (C)'deki işinden 15 Temmuz 2022 tarihi itibarıyla ayrılmış ve 16 Temmuz 2022 tarihi itibarıyla işveren (D)'nin yanında 18.000 TL brüt ücretle çalışmaya başlamıştır.

Bay (A)'nın ikinci işverenden elde ettiği ücret geliri 2022 yılı gelir vergisi tarifesinin ikinci dilimindeki tutarı (2022 yılı için 70.000 TL) aştığından, Bay (A)'nın ücret gelirini birleştirip yıllık beyannameyle beyan etmesi gerekmektedir

Örnek 4: Bay (D) 2022 takvim yılında; birinci işverenden 600.000 TL, ikinci işverenden 80.000 TL olmak üzere iki ayrı işverenden ücret geliri elde etmiş ve ücretlerin tamamı tevkif suretiyle vergilendirilmiştir.

Bay (D)'nin, birinci ve ikinci işverenden elde etmiş olduğu ücretleri toplamı (600.000 TL+80.000 TL=) 680.000 TL, 193 sayılı Kanununun 103 üncü maddesinde yazılı tarifinin dördüncü gelir diliminde yer alan tutarı (2022 yılı için 880.000 TL) aşmamakla birlikte birden sonraki işverenden elde ettiği ücret geliri olan 80.000 TL, aynı Kanununun 103 üncü maddesinde yazılı tarifinin ikinci gelir diliminde yer alan (2022 yılı için 70.000 TL) tutarı aştığından iki işverenden elde ettiği ücret geliri toplamı beyan edilecektir.

Örnek 5: Bayan (A) 2022 takvim yılında; birinci işverenden 620.000 TL, ikinci işverenden 20.000 TL ve üçüncü işverenden 18.000 TL olmak üzere üç işverenden ücret geliri elde etmiş ve ücretlerin tamamı kesinti yoluyla vergilendirilmiştir.

Birinci işverenden alınan ücretin hangisi olacağı serbestçe belirlenebildiğinden, Bayan (A) 620.000 TL'lik ücret gelirini birinci işverenden elde edilen ücret olarak belirlemiştir.

Buna göre Bayan (A)'nın,

- Üç işverenden elde ettiği ücret gelirleri toplamı (620.000 TL+ 20.000 TL+ 18.000 TL=) 658.000 TL, 193 sayılı Kanununun 103 üncü maddesinde yazılı tarifinin dördüncü gelir diliminde yer alan tutarı (2022 yılı için 880.000 TL) aşmadığından ve

- Birden sonraki işverenlerden elde ettiği ücretleri toplamı (20.000TL+ 18.000 TL=) 38.000 TL, aynı Kanununun 103 üncü maddesinde yazılı tarifinin ikinci gelir diliminde yer alan tutarı (2022 yılı için 70.000 TL) aşmadığından,

Ücret gelirleri yıllık gelir vergisi beyannameyi ile beyan edilmeyecektir.

Diğer gelir unsurlarıyla ücret gelirlerinin birlikte yıllık beyanı

1-2023 takvim yılına ilişkin olup, yıllık gelir vergisi beyannameyiinde 370.000 TL'yi aşacak şekilde ücretle birlikte diğer gelirlerin de beyan edilmesi durumunda, 370.000 TL'yi aşan tutarın ücret gelirin e isabet eden kısmına daha düşük vergi oranının uygulanması gerekmektedir.

2-Ücret geliri nedeniyle eksik hesaplanması gereken vergi tutarı, internet vergi dairesi üzerinden hazır beyan sürecinde otomatik olarak hesaplanmakla beraber aşağıda sadece hesaplama sürecine yer verilmiştir.

✓ Beyannameye dâhil edilen tüm gelirlerin toplamından oluşan Vergiye Tabi Gelir (Matrah) üzerinden, tarifinin ücret dışındaki gelirler için geçerli olan vergi oranları esas alınarak gelir vergisi hesaplanacak,

✓ Beyannameye dâhil edilen ücret gelirinin, beyan edilen toplam gelir içindeki oranı bulunarak, bu oranın toplam Vergiye Tabi Gelirin (Matrah) 370.000 TL'yi aşan kısmına uygulanması sonucunda ulaşılabilecek tutara (*Bu tutar en fazla 180.000 TL olabilecektir*) %8 oranının uygulanması suretiyle, beyan edilen ücret geliri dolayısıyla toplam vergiden indirilecek gelir vergisi tutarı hesaplanacak,

✓ Ücret geliri dolayısıyla eksik hesaplanması gereken vergi tutarının, beyannamedeki tüm gelirlerin toplamından oluşan matrah üzerinden hesaplanan vergi tutarından düşülmesi suretiyle, beyannameye gösterilecek "hesaplanan gelir vergisi" tutarı bulunmuş olacaktır.

ÜCRETLERİN VERGİLENDİRİLMESİNDE İNDİRİM VE İSTİSNALAR

Ücret gelirlerinin vergilendirilmesinde öncelikle ücret geliri açısından istisna olup olmadığının araştırılması, vergiye tabi ise ücretin safi tutarının bulunması ve müteakiben vergi oranlarının uygulanması gerekir.

Bu kapsamda, Hazine ve Maliye Bakanlığınca yapılan düzenlemeler de dikkate alınarak indirim ve istisna kalemleri başlıklar halinde ele alınmıştır.

A-ÜCRETİN SAFİ TUTARININ TESPİTİNDE DİKKATE ALINACAK İNDİRİM KALEMLERİ

Ücretin gerçek safi değeri işveren tarafından verilen para ve ayınlarla sağlanan menfaatler toplamından aşağıdaki indirimler yapıldıktan sonra kalan miktardır.

PRİM VE AİDAT ÖDEMELERİ

I. Kanunla kurulan emekli sandıkları ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20 nci maddesinde belirtilen sandıklara ödenen aidat ve primler.

1-Kanunla kurulan sosyal güvenlik kurumuna 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na göre ödenen primler, ücretin safi tutarının hesabında indirimi konusu yapılabilecektir.

2-506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesi kapsamındaki bankalar, sigorta ve reasürans şirketleri, ticaret odaları, sanayi odaları, borsalar veya bunların teşkil ettikleri birlikler personeli için kurulmuş bulunan sandık iştirakçileri tarafından ödenen aidat ve primler de indirim olarak dikkate alınacaktır.

3-Emekli Sandığı ve Sosyal Sigorta Kurumu üyelerine, çeşitli yasalarla, daha önceki dönemlerde ödenmemiş bulunan aidat veya primlerin borçlanmak suretiyle ödeme ve dolayısıyla emekliliğe esas alınacak hizmet sürelerini uzatabilme hakkı tanınmaktadır.

4-Emeklilik aidatı ve sosyal sigorta primlerinin gider olarak indirilmesi, yasal olarak kabul edilmiş bulunan kurumlara, yasalarında öngörülen şekilde ücretten kesilmek suretiyle ödenen borçlanma aidat ve primlerinin tutarına ve oranına bakılmaksızın, kesildiği aya ait gelir vergisi matrahının tespitinde indirim olarak dikkate alınmaktadır.

5-Aidat peşin olarak toptan ödenmiş ise ödenen tutarın tamamı indirim konusu yapılmaya kadar gayrisafi ücret tutarından indirim konusu yapılması gerekir.

6-Ücretin gerçek ve safi tutarının tespitinde indirim konusu yapılan aidat ve primleri, herhangi bir nedenle geri alan ve kendilerine toptan ödeme yapılanların, yeniden iştirakçi

durumuna girmeleri nedeniyle ilgili kuruma peşin ya da borçlanma suretiyle iade ettikleri aidat ve primleri tekrar ücret matrahından indirim konusu yapmaları mümkün değildir.

Örnek 1: 2023/Ocak ayında 15.000 TL brüt ücretle çalışan (A) askerlik borçlanması ile 8.000 TL ödemiştir. Ödediği bu bedeli aylık ücret matrahından asgari ücret istisnasının elverdiği ölçüde (asgari ücret matrahına eşitleninceye kadar her ay için) düşerek indirebilecektir.

ÜCRET KALEMLERİ	TUTAR (TL)
(A) Brüt Ücret	15.000
(B) SSK Prim İşçi Payı (A X %14)	2.100
(C) SSK İşsizlik Prim İşçi Payı (A X %1)	150
Gelir Vergisi Matrahı (Borçlanma Düşülmeden)	12.750
Toplam vergi	1.912,5
Asgari ücrete isabet eden vergi	1.276,02
Borçlanma Öncesi (Asgari ücret istisnası sonrası) Ödenecek Vergi	636,48
(D) Askerlik Borçlanması Nedeniyle Düşülecek Tutar (12.750-8.506,8)	4.243,2
(E) Gelir Vergisi Matrahı [A – (B+C+D)]	8.506,80
(F)Asgari Ücret Vergisi İstisnası	1.276,02
(G) Hesaplanan Gelir Vergisi (E X %15)	1.276,02
(H) Ödenecek Gelir Vergisi (F-G)	0

*A Sigortalısı askerlik borçlanması nedeni ile ödediği bedelin **4.243,2-TL kadarını**, bu ay elde ettiği ücret gelirden düşerek 636,48 TL tutarında vergiyi ödemiş olacaktır.

*Bu şekilde A sigortalısı, askerlik hizmet borçlanması nedeni ile ödediği 8.000 TL den kalan tutarı, diğer aylık ücretlerinden düşmeye devam edecektir.

Sosyal Güvenlik Destekleme Primi

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na göre hesaplanarak işçiden kesilen sosyal güvenlik destekleme primi de ücretin gerçek safi tutarının hesaplanması sırasında indirim unsuru olarak dikkate alınabilecektir.

Ücretin gerçek ve safi tutarlarının tespitinde gelir vergisi gibi kişisel vergiler ve ücret dolayısıyla ödenen damga vergisi gibi ücretle ilgili vergiler, ücretin gayrisafi tutarından indirilemez.

İşsizlik Sigortası Primi

4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun 49'uncu maddesi kapsamında ücretliler tarafından ödenen işsizlik sigortası primleri de ayrıca ücretin gerçek safi tutarının hesaplanması sırasında indirim unsuru olarak dikkate alınabilecektir.

SİGORTA VE BİREYSEL EMEKLİLİK ÖDEMELERİ

II. Sigortanın Türkiye'de kâin ve merkezi Türkiye'de bulunan bir emeklilik veya sigorta şirketi nezdinde akdedilmiş olması şartıyla; ücretlinin şahsına, eşine ve küçük çocuklarına ait hayat sigortası poliçeleri için hizmet erbabı tarafından ödenen primlerin %50'si ile ölüm, kaza, sağlık, hastalık, engellilik, işsizlik, analık, doğum ve tahsil gibi şahıs sigorta poliçeleri için hizmet erbabı tarafından ödenen primler

(İndirim konusu yapılacak primler toplamı, ödendiği ayda elde edilen ücretin %15'ini ve yıllık olarak asgari ücretin yıllık tutarını aşamaz. Cumhurbaşkanı bu bentte yer alan oranları yarısına kadar indirmeye, iki katına kadar artırmaya ve belirtilen haddi, asgari ücretin yıllık tutarının iki katını geçmemek üzere yeniden belirlemeye yetkilidir.)

a- Bireysel Emeklilik Sistemine Ödenen Primlerin İndirimi

Gelir Vergisi Kanununun 63 ve 89 uncu maddelerinde yapılan değişiklikler uyarınca, 1/1/2013 tarihinden itibaren Bireysel emeklilik sistemine ödenen katkı payları;

- Ücretliler için vergiye tabi ücret matrahının;
- Yıllık beyanname veren mükellefler için vergi matrahlarının tespitinde;

İndirim konusu yapılamayacaktır.

b- Şahıs Sigorta Primlerinin Ücret Matrahından İndirimi

Gelir Vergisi Kanununun 63 üncü maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendi uyarınca, vergiye tabi ücret matrahının tespitinde, bireysel emeklilik dışında kalan şahıs sigortaları için ödenen primlerin elde edilen ücretin % 15'ine kadar olan kısmı ücret matrahının tespitinde indirilebilecektir.

Vergiye tabi ücret matrahının tespitinde dikkate alınacak sigorta primleri; sigortanın Türkiye’de kâin ve merkezi Türkiye’de bulunan bir emeklilik veya sigorta şirketi nezdinde akdedilmiş olması şartıyla;

1- Ücretlinin şahsına, eşine ve küçük çocuklarına ait **birikim priminin alındığı hayat sigortası poliçeleri** için hizmet erbabı tarafından **ödenen primlerin %50’si ile**

2-Birikimli sigortalar dışında kalan yaşam teminatı içeren, **Ölüm, kaza, sağlık, hastalık, sakatlık, işsizlik**, analık, doğum ve tahsil gibi şahıs sigorta poliçeleri için hizmet erbabı tarafından **ödenen primlerin %100’ünden**,

Oluşur.

3-Ücretlilerin ödediği prim ve katkı payının ilgili olduğu ayda indirilemeyen kısmı, izleyen aylara ait ücretin matrahından **indirilemeyecektir.**

4-İndirim konusu yapılacak primlerin toplamı, ödendiği ayda elde edilen **ücretin %15’ini** ve **yıllık olarak asgari ücretin yıllık** tutarını aşamayacaktır.

2023 yılı gelirlerine ilişkin olarak kullanılacak olan asgari ücretin **yıllık brüt tutarı (10.008 X 12) 120.096 TL’dir.**

5- **İndirime esas ücret**, işveren tarafından çalışana hizmeti karşılığında ödenen aylık (maaş), prim, ikramiye, sosyal yardımlar ve zamlar gibi vergiye tabi **sürekli nitelikteki ödemelerin brüt tutarlarının toplamı** olacaktır.

6-**Gider karşılığı** olarak ödenen tutarlar (yapılan gerçek bir giderin karşılığı olsun olmasın) **dikkate alınmayacaktır.**

7-Konut, taşıt ve tüketici gibi kredilerin kullanımı sırasında bu **kredilere bağlı olarak** ilgili bankalarca yapılan hayat sigortası poliçelerine ilişkin ödenen primler, vergi matrahının tespitinde **indirim olarak dikkate alınabilecektir.**

8- **Eş ve çocukların kendi gelirleri için yıllık beyanname vermeleri durumunda** bunlara ait prim tutarları öncelikle **kendi gelirlerinden indirilir.** Ancak, eş ve çocukların matrahının yeterli olmaması nedeniyle indirilemeyen bir tutar kalırsa bu tutar, mükellef tarafından indirim konusu yapılabilir.

9-İşveren tarafından ödenen şahıs sigorta primleri ücretliye sağlanan bir menfaat olarak nitelendirilmekte olup, işveren tarafından hizmet erbabına ödenen söz konusu şahıs sigorta primi kadar net ücret ödemesi yapıldığı anlamına gelmektedir.

10-Bu nedenle öncelikle ödenen şahıs sigorta priminin brüt tutarının bulunarak gayrisafi ücrete eklenmesi (*aylık ücret bordrolarına dahil edilmesi*) ve bu ekleme sonrası ödenen şahıs sigorta priminin yukarıda belirtildiği şekilde, gayrisafi ücretten indirim konusu yapılması gerekmektedir.

Örnek 1: Öteden beri şahıs sigorta primi ödeyen ve bireysel emeklilik sistemine katılan bir ücretlinin ödediği katkı payı ve şahıs sigorta prim tutarlarına ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir.

Aylık Brüt Ücret	8.000 TL
Bireysel Emeklilik Sistemi Katkı Payı Ödemesi	300 TL
Şahıs Sigorta Primi Ödemesi	400 TL
<i>Brüt Ücretin %15'i</i>	<i>1.200 TL</i>

Bu bilgilere göre, bireysel emeklilik sistemine ödenen 300 TL katkı payı vergiye tabi ücret matrahından indirilemeyecektir.

Ücretlinin, şahıs sigortaları için ödediği toplam 400 TL'nin tamamı ise limiti geçmediğinden (brüt ücretinin %15'i) gelir vergisi matrahının hesaplanmasında indirim konusu yapılabilecektir.

c-Bireysel emeklilik ve sigorta primlerinin işverenlerce gider olarak indirimi

1-İşverenler tarafından ücretliler adına bireysel emeklilik sistemine ödenen katkı paylarının, ücretle ilişkilendirilmeksizin, ticari kazancın tespitinde gider olarak indirilmesine imkan tanımaktadır.

2-Bu kapsamda indirim konusu yapılabilecek tutarın toplamı, ödemenin yapıldığı ayda elde edilen ücretin %15'ini ve yıllık olarak asgari ücretin yıllık tutarını aşamayacaktır.

3-Gerek işverenler tarafından bireysel emeklilik sistemine ödenen katkı payları, gerekse Gelir Vergisi Kanununun 63 üncü maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendi kapsamında indirim konusu yapılacak şahıs sigortaları prim ödemelerinin toplam tutarı, ödemenin yapıldığı ayda elde edilen ücretin %15'ini ve yıllık olarak asgari ücretin yıllık tutarını da aşamayacaktır.

4-Gelir Vergisi Kanununun 40 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (9) numaralı bendi kapsamında yapılacak indirim, işverenler tarafından hizmet erbabına yönelik olarak sadece bireysel emeklilik sistemine ödenen katkı paylarını içermekte olup, şahıs sigorta primlerini içermemektedir.

5-İşverenlerce ödenen şahıs sigorta primleri, işle ilgili olarak ticari kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için ödenen ücret kapsamında olduğundan, Gelir Vergisi Kanununun 40 ıncı maddesinin (1) numaralı bendi çerçevesinde genel gider olarak her hangi bir tutar ve oran sınırlaması olmaksızın indirim konusu yapılabilecektir.

6-Hem işveren tarafından bireysel emeklilik sistemine katkı payı ödenmesi hem de ücretli tarafından şahıs sigortalarına prim ödemesinin bulunması ve bunların toplam tutarının yukarıda belirtilen sınırı aşması halinde, indirimin öncelikli olarak ücret matrahının tespitinde mi yoksa ticari kazancın tespitinde mi yapılacağı konusu taraflarca, mükerrer indirime izin verilmeksizin, serbestçe belirlenebilecektir.

Örnek 2: Ücretlinin Ocak 2023 döneminde şahıs sigortalarına yaptığı prim ödemelerinin tutarı 1.000 TL'dir. Bu tutara ilave olarak ücretli tarafından 500 TL, işveren tarafından 1.500 TL olmak üzere bireysel emeklilik sistemine ödenen katkı payı tutarı 2.000 TL'dir.

Aylık brüt ücret	12.000 TL
Şahıs sigortalarına yapılan prim ödemesi (ücretli)	1.000 TL
Ücretli tarafından ödenen bireysel emeklilik katkısı	500 TL
Bireysel emeklilik sistemi ücretli adına katkı payı ödemesi (işveren)	1.500 TL
Brüt Ücretin % 15'i	1.800 TL

Bu verilere göre;

1-**Ücretli tarafından bireysel emeklilik** sistemine ödenen katkı payı tutarı olan 500 TL hiçbir surette vergiye tabi ücret matrahından **indirilemeyecektir.**

2-İşverence ödenen katkı payı ile ücretli tarafından ödenen primlerin toplam tutarı 2.500 TL olmasına rağmen brüt ücretin %15'inin 1.800 TL olması nedeniyle, işçi ve işveren tarafından **toplam indirilecek katkı payı tutarı 1.800 TL olacaktır.**

3-İndirimde ücret matrahının tespitine öncelik verilmesi durumunda, **ücretli tarafından ödenen prim tutarı 1.000 TL,** Gelir Vergisi Kanununun 63/3 üncü maddesi uyarınca, ücretin safi tutarının tespitinde **indirim konusu yapılacaktır.**

4-Aynı dönemde **işveren tarafından** ödenen bireysel emeklilik katkı payı tutarının ise **sadece 800 TL'lik kısmı ücretle** ilişkilendirilmeksizin ticari kazancın tespitinde gider olarak **indirilecektir.**

5-İşveren tarafından ödenen ancak Gelir Vergisi Kanununun 40/9 uncu maddesi uyarınca **indirilemeyen 700 TL ise** ücret olarak stopaj yoluyla vergilendirilmek suretiyle **ticari kazancın tespitinde dikkate** alınabilecektir. Asgari ücretin yıllık tutarı ayrıca dikkate alınacaktır.

SENDİKA AİDATLARI

III. Çalışanlar tarafından ilgili kanunlarına göre, sendikalara ödenen aidatlar (Şu kadar ki, aidatın ödendiğinin tevsik edilmesi şarttır.)

1-Sendikalara ödenen aidatlar (işçi ve memur sendikaları), ücretin safi tutarının tespitinde bir indirim kalemi olarak kullanılabilir.

2-Bu çerçevede, işçi sendikalarına ödenen aidatlar, aidatın ödendiğinin sendika tarafından verilecek bir makbuzla belgelendirilmesi kaydıyla, vergi matrahının tayininde gayrisafi ücret tutarından indirilebilecektir.

3-4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu hükümleri uyarınca kamu görevlileri sendikalarından birisine üye olup, kendisinden sendika tarafından belirlenen tutar kadar kesilen sendika aidatı ücretin safi tutarının tespitinde matrahtan indirim konusu yapılabilecektir.

4-Sendika aidatı işverenler tarafından ücretlerden kesilmek suretiyle ödenmekte ise ve bu şekilde ödenen aidatın ücret bordrosunda gösterilmesi durumunda makbuz aranmaz.

ENGELLİLİK İNDİRİMİ

IV. Çalışma gücünün asgarî % 80'ini kaybetmiş bulunan hizmet erbabı birinci derece engelli, asgarî % 60'ını kaybetmiş bulunan hizmet erbabı ikinci derece engelli, asgarî % 40'ını kaybetmiş bulunan hizmet erbabı ise üçüncü derece engelli sayılır ve aşağıda engelli dereceleri itibarıyla belirlenen aylık tutarlar, hizmet erbabının ücretinden indirilir.

Engellilik indirimi;

- Birinci derece engelliler için (4.400 TL),
- İkinci derece engelliler için (2.600 TL),
- Üçüncü derece engelliler için (1.100 TL)

1-Gelir Vergisi Kanununa göre; **engellilik indirimi uygulamasından**;

- ✓ Engelli ücretli,
- ✓ Bakmakla yükümlü olduğu engelli kişi bulunan ücretli,
- ✓ Engelli serbest meslek erbabı,
- ✓ Bakmakla yükümlü olduğu engelli kişi bulunan serbest meslek erbabı yararlanacaktır.

2- Engelli kişinin tabi olduğu çalışma mevzuatı veya bağlı olduğu sosyal güvenlik mevzuatına göre **bakmakla yükümlü sayılan kişiler, engellilik vergi indirimi uygulaması yönünden de bakmakla yükümlü sayılmışlardır**.

3- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 3 üncü maddesinin 10 numaralı fıkrasına göre, **bakmakla yükümlü olduğu kişi**;

- ✓ 18 yaşından küçük çocuklar,
- ✓ Lisede eğitimine devam eden ve 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununda belirtilen aday çıraklık ve çıraklık eğitimi ile işletmelerde mesleki eğitim görmesi halinde 20 yaşını aşmamış kişiler,
- ✓ Üniversite eğitimine devam eden ve 25 yaşını aşmamış kişiler,
- ✓ Herhangi bir yerde çalışmayan yani herhangi bir sosyal güvencesi olmayan eşler,
- ✓ SGK tarafından tespit edilmiş, engelli olan çocuklar yaş sınırı olmadan bakmakla yükümlü olunan kişileri,
- ✓ Geçiminin genel sağlık sigortalısı tarafından sağlandığı ilgili Kurumca belirlenen kriterlere göre tespit edilen kişinin anne ve babasını ifade etmektedir.

4- **Dar mükellefiyete** tabi kimseler hakkında bu **indirim uygulanmayacaktır**.

5- Asgari ücretli olarak çalışan ve bu nedenle ilgili ayda istisna nedeniyle vergi ödemeyecek olan hizmet erbabı, **engellilik indiriminden faydalanamayacak olmakla** birlikte onaylanan başvuruları üzerine şartları dâhilinde **emeklilik başvurularını yapabilecektir.**

6- **Asgari ücretin üzerinde ücret alan** ve vergi indirimine hak kazanan hizmet erbabının, gelir vergisi matrahının yeterli olması halinde, **hem engellilik indiriminden hem de asgari ücret vergi istisnasından** faydalanması mümkün bulunmaktadır.

2019-2023 yılları için engellilik indirimi aylık tutarları şöyledir:

YILLAR	2023	2022	2021	2020	2019
<u>I. Derece Engelliler</u> (Çalışma gücünün asgari % 80'ini kaybetmiş olanlar)	4.400	2.000	1.500	1400	1200
<u>II. Derece Engelliler</u> (Çalışma gücünün asgari % 60'ını kaybetmiş olanlar)	2.600	1.170	860	790	650
<u>III. Derece Engelliler</u> (Çalışma gücünün asgari % 40'ını kaybetmiş olanlar)	1.100	500	380	350	290

7- **Bu tutarlar,** engelli ücretlilerde ve bakmakla yükümlü olduğu engelli kişi bulunan ücretlilerde **aylık gelir vergisi matrahından** indirilir.

8- **Serbest meslek faaliyetinde** bulunan engelliler ile bakmakla yükümlü olduğu engelli kişi bulunan serbest meslek erbabının beyan edilecek yıllık gelirlerinden yukarıda aylık olarak belirlenen tutarlar **yıllık olarak hesaplanarak indirilir.**

9- Şirket ortağı ve yönetim kurulu üyesi olan bir kimsenin şirketten yapılan **huzur hakkı ödemeleri** ücret niteliğinde olduğundan bu ödemelere de **engellilik indirimi uygulanabilecektir.**

10- **Kurumların idare meclisi başkan ve üyelerine verilen kar payları,** menkul sermaye iradı olarak değerlendirileceğinden, sermaye payı oranında dağıtılan kar payına **engellilik indiriminin uygulanması mümkün değildir.**

11- **Emekli olarak** işten ayrıldıktan sonra işyerinde tekrar çalışmaya başlayanlara yapılan ve gelir vergisi tevkifatına tabi olan ücretlere **engellilik indirimi uygulanması mümkün** bulunmaktadır.

12- Aylık dönemler itibariyle yapılan ücret ödemelerinin vergilendirilmesi sırasında, engellilik indiriminin aylık ücret matrahını aşan kısmı için herhangi **bir vergi iadesi yapılması mümkün değildir.**

13- **Gerçek usulde ticari faaliyette** bulunanların **engellilik indiriminden** faydalanması **mümkün bulunmamaktadır.**

14-Engellilik indiriminden yararlanmak isteyen engelliler, Vergi Dairesi Başkanlığı olan illerde ilgili Grup Müdürlüğüne, Vergi Dairesi Başkanlığı olmayan illerde ise Defterdarlıklara (Gelir Müdürlüğüne), Bağımsız Vergi Dairesi bulunan ilçelerde Vergi Dairesi Müdürlüğüne, Vergi Dairesi bulunmayan ilçelerde ise Malmüdürlüklerine bir dilekçe ile veya (*interaktif vergi idaresi üzerinden <https://ivd.gib.gov.tr>*) başvurabileceklerdir.

B-ÜCRETLERDE VERGİDEN İSTİSNALAR

ASGARİ ÜCRET İSTİSNASI

I. Hizmet erbabının, ödemenin yapıldığı ayda geçerli olan asgari ücretin aylık brüt tutarından işçi sosyal güvenlik kurumu primi ve işsizlik sigorta primi düşüldükten sonra kalan tutarına isabet eden ücretleri

(Şu kadar ki, istisnayı aşan ücret gelirin vergilendirilmesinde verginin hesaplanacağı gelir dilim tutarları ve oranları, istisna kapsamındaki tutarlar da dikkate alınarak belirlenir.

Ödenecek vergi tutarı, bu suretle bulunan vergi tutarının içinde istisna tutara isabet eden kısım düşülmek suretiyle hesaplanır. İstisna nedeniyle alınmayacak olan vergi ilgili ayda aylık asgari ücret üzerinden hesaplanması gereken vergiyi aşamaz. Birden fazla işverenden ücret alanlarda bu istisna sadece en yüksek olan ücrete uygulanır.)

Asgari ücret istisnası genel ilkeleri

1-193 sayılı Kanunun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasına eklenen (18) numaralı bent ile **1/1/2022 tarihinden itibaren** yapılan ücret ödemelerine uygulanmak üzere, hizmet erbabının ödemenin yapıldığı ayda geçerli olan **asgari ücretin aylık brüt tutarından işçi sosyal güvenlik kurumu primi ve işsizlik sigorta primi düşüldükten sonra kalan tutarına isabet eden ücretleri gelir vergisinden istisna** edilmiştir.

2- İstisnayı aşan ücret gelirin vergilendirilmesinde, hizmet erbabının ilgili aydaki gelirin verginin hesaplanacağı gelir dilim tutarları ve oranları, istisna kapsamındaki tutarlar da dikkate alınarak belirlenecektir.

3-İstisna nedeniyle alınmayacak olan **vergi, ilgili ayda aylık asgari ücret üzerinden hesaplanması gereken vergiyi aşmayacaktır.**

4-Hizmet erbabının birden fazla işverenden ücret alması halinde **istisna sadece en yüksek olan ücrete** uygulanacaktır.

5-Ücret gelirlerinin vergilendirilmesinde, maaş ödemesinin yanı sıra aynı dönemde yapılan ve ücret olarak değerlendirilen prim, ikramiye, huzur hakkı, mesai ücreti, döner sermaye ücreti, ek ders ücreti gibi ödemeler de dikkate alınmak suretiyle kümülatif matrah

esas alınarak vergilendirme yapılmaktadır. İlgili dönemlerde uygulanan indirim ve istisnalar bu ödemelerin toplamına bir kez uygulanmaktadır.

7-**Asgari ücretle çalışan** ve istisna uygulaması nedeniyle vergi ödemeyecek olan hizmet erbabı da dâhil olmak üzere 193 sayılı Kanununun 31 inci maddesi kapsamında vergi indiriminden faydalanmak üzere başvuruda bulunanların **engellilik indirimine ilişkin işlemleri önceden olduğu gibi Gelir İdaresi Başkanlığınca** değerlendirilerek sonuçlandırılacaktır.

8-Asgari ücretli olarak çalışan ve bu nedenle ilgili ayda istisna nedeniyle vergi ödemeyecek olan hizmet erbabı, engellilik indiriminden faydalanamayacak olmakla birlikte onaylanan başvuruları üzerine şartları dâhilinde emeklilik başvurularını yapabilecektir.

9-**Asgari ücretin üzerinde ücret alan** ve vergi indirimine hak kazanan hizmet erbabının, gelir vergisi matrahının yeterli olması halinde, **hem engellilik indiriminden** hem **de asgari ücret vergi istisnasından** faydalanması mümkün bulunmaktadır.

Asgari ücretli olarak çalışanlarda gelir vergisi istisnası

1-**Hizmet erbabının ücret gelirinin**, ilgili ayda geçerli olan **asgari ücretin brüt tutarı kadar olması halinde**, brüt tutardan, işçi sosyal güvenlik kurumu primi ve işsizlik sigorta primi kesintisi yapılacak, **gelir vergisi ve damga vergisi kesintisi yapılmayacaktır.**

2-Hizmet erbabının asgari ücretiyle birlikte mesai ücreti, sosyal yardım, ikramiye gibi ücret sayılan gelirler elde etmesi durumunda ise toplam ücret gelirinin; ilgili ayda geçerli olan asgari ücretin aylık brüt tutarından işçi sosyal güvenlik kurumu primi ve işsizlik sigorta primi düşüldükten sonra kalan kısmı gelir vergisinden istisna olacak, bu tutarı aşan kısım vergilendirilecektir.

3-İstisna tutarını aşan kısmın vergilendirilmesinde, istisna kapsamında olan matrah da dikkate alınarak vergi tarifesinin uygulanacak dilim ve vergi oranı belirlenecektir. İstisna suretiyle sağlanan menfaat asgari ücretin ilgili ayda hesaplanan vergisini geçemeyecektir.

Asgari ücretin üzerinde ücret geliri elde edenlerde gelir vergisi istisnası

1- Hizmet erbabının elde ettiği ücret ve ücret sayılan gelirlerinden 193 sayılı Kanunun 31 ve 63 üncü maddesinde yer alan indirimler düşülecek ve varsa Kanununun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (18) numaralı bendi hariç 23 ve müteakip maddelerinde düzenlenen istisna kapsamındaki ücret ödemeleri gelir vergisi matrahına dahil edilmeyecektir.

2-Bu şekilde belirlenen gelir vergisi matrahına gelir vergisi tarifesi uygulanarak vergi hesaplanacaktır. Bu suretle hesaplanan vergiden istisna tutara isabet eden vergi düşülmek suretiyle ödenecek vergi belirlenecektir. Bu istisna suretiyle sağlanan menfaat asgari ücretin ilgili ayda hesaplanan vergisini geçemeyecektir.

3-**Tam zamanlı çalışmayan** hizmet erbabına yapılan ücret ödemeleri ile **yeni işe başlayan ve işten ayrılan hizmet erbabına yapılan kıst ücret** ödemelerine istisna **tam olarak uygulanacaktır.**

Birden fazla işverenden ücret alınması durumunda istisnanın uygulanması

1-Aynı zamanda birden fazla işverenden ücret alınması halinde, istisna uygulaması, sadece en yüksek ücretin elde edildiği işveren tarafından gerçekleştirilecektir. Söz konusu işverene bu durumu bildirme yükümlülüğü hizmet erbabına aittir.

2- Birden fazla işverenden aynı tutarda ücret alındığı durumda, istisnayı uygulayacak olan işvereni hizmet erbabı kendisi belirleyecektir. İstisnadan faydalanılan işverende, **istisnanın tamamından faydalanılamaması durumunda kalan tutar için diğer işverende istisnadan faydalanılması mümkün değildir.**

Teşvik ve istisna kapsamındaki ücret ödemeleri

1-4490 sayılı Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu ile 491 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 12 nci maddesine göre, Türk Uluslararası Gemi Sicilinde kayıtlı gemilerde ve yatlarda çalışan personele ödenen ücretler gelir vergisinden istisna edilmiştir. Bu Kanun kapsamında çalışan ve şartları taşıyan hizmet erbabına yapılan ücret ödemeleri üzerinden gelir vergisi kesintisi yapılmamaktadır.

2-Dolayısıyla, istisna kapsamındaki bu ücretlere ayrıca asgari ücret istisnanın uygulanması söz konusu değildir.

✓ 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanununun geçici 3 üncü maddesi uyarınca bölgede imalat faaliyetlerinde çalışan personele ödenen ücretleri üzerinden,

✓ 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanununun geçici 2 nci maddesine göre Ar-Ge, tasarım ve destek personeline ödenen ücretleri üzerinden,

✓ 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasına göre, Ar-Ge, tasarım ve destek personeline ödenen ücretleri üzerinden,

✓ 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun geçici 21 inci maddesine göre, ilgili yılda uygulanan asgarî ücretin aylık brüt tutarının prim ödeme gün sayısına isabet eden tutarı üzerinden, hesaplanan gelir vergisinin asgarî geçim indirimi uygulandıktan sonra kalan kısmı, verilecek muhtasar ve prim hizmet beyannamesi üzerinden tahakkuk eden vergiden terkin edilmekteydi.

3-193 sayılı Kanunun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (18) numaralı bendiyle ihdas edilen istisna uygulaması ve asgari geçim indirimi uygulamasının kaldırılması nedeniyle, **teşvik kapsamındaki bu ücret ödemelerine, öncelikle asgari ücret vergi istisnası uygulanacak** ve istisna sonrası vergi, ilgili düzenlemelerdeki sınırlamalar çerçevesinde tahakkuktan terkin edilecektir.

4-Asgari ücrete isabet eden verginin tahakkuktan terkin edilmesini öngören düzenlemelere göre ise istisna uygulaması nedeniyle asgari ücretten vergi alınmadığından tahakkuktan terkin gerekecek bir vergi hesabı yapılmayacaktır.

5- Diğer kanunlarda yer alan **benzer istisna ve teşvikler için de hesaplama aynı şekilde** olacaktır.

Yıllık beyanname verilmesi halinde istisna uygulaması

1-Hizmet erbabının ücret gelirlerinin 193 sayılı Kanununun 86 ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine göre yıllık beyanname ile beyan edilmesinin gerekmesi durumunda, yıl içinde istisna uygulamasından faydalanıldığı için yıllık beyanname söz konusu istisna uygulamasına yer verilmeyecektir.

2-Yıllık beyanname **ücret gelirlerinin toplamı üzerinden hesaplanan vergiden,** yıl içinde **istisna öncesi hesaplanan vergiler mahsup** edilecektir.

3-Tevkif suretiyle vergilendirilmemiş ücret gelirlerinin yıllık gelir vergisi matrahının, **asgari ücretin yıllık gelir vergisi matrahını aşmaması halinde, bu gelirler beyan edilmeyecektir.**

4-Söz konusu, gelirlerin asgari ücretin yıllık gelir vergisi matrahını aşması halinde ise bu gelirlerin tamamı beyan edilecek ve hesaplanan gelir vergisinden asgari ücretin yıllık matrahı üzerinden hesaplanan vergi indirim konusu yapılacaktır.

2022 ve 2023 yılları asgari ücret tutarları

Dönemler	01.01-31/12/2023	1.07.-31.12.2022	1.01.-30.06.2022
Asgari Ücret	10,008.00	6.471	5.004,00 TL
SGK Primi % 14	1,401.12	905,94	700,56 TL
İşsizlik Sig. Primi % 1	100.08	64,71	50,04 TL
Kesintiler Toplamı	1,501.20	970,65	750,60 TL
Net Asgari Ücret	8,506.80	5.500,35	4.253,40 TL

YEMEK İSTİSNASI

II. Hizmet erbabına işverenlerce yemek verilmek suretiyle sağlanan menfaatler

(işverenlerce, işyerinde veya müştemilatında yemek verilmeyen durumlarda çalışılan günlere ait bir günlük yemek bedelinin 110 Türk lirasını aşmayan kısmı istisna kapsamındadır. Ödemenin bu tutarı aşması halinde aşan kısım ile bu amaçla sağlanan diğer menfaatler ücret olarak vergilendirilir.)

Yemek hizmeti yolu ile sağlanan menfaatler

1-Hizmet erbabına **nakit ödeme yapılmaksızın yemek verilmek** suretiyle sağlanan menfaatlerde;

✓ İşverenlerce, hizmet erbabına işyerinde veya müştemilatında yemek verilmek suretiyle sağlanan menfaatler herhangi bir tutarla sınırlı olmaksızın,

✓ İşverenlerce, hazır yemek hizmeti veren mükelleflerden satın alınan yemeğin, işyerinde veya müştemilatında hizmet erbabına verilmesi durumunda sağlanan menfaatler herhangi bir tutarla sınırlı olmaksızın,

✓ İşverenlerce, işyerinde veya müştemilatında yemek verilmeyip yemek hizmeti veren işletmelerde bu hizmetin sağlandığı durumlarda, bu işletmelere yapılan ödemelerin her bir çalışan için çalışılan günlere ait bir günlük yemek bedelinin 110 TL yi aşmayan kısmı,

✓ İşverenlerce, işyerinde veya müştemilatında yemek verilmediği ve yemek hizmetinin, yemek kartı ve/veya yemek çeki hizmeti veren işletmelerin yemek kartlarına yükleme yapılmak veya yemek çeki satın alınmak suretiyle verildiği durumlarda, her bir çalışan için çalışılan günlere ait bir günlük yemek bedelinin 110 TL yi aşmayan kısmı,

Gelir vergisinden istisnadır.

1- İstisna hükmünün uygulanmasında;

✓ İşverenlerce yemek bedeli, doğrudan yemek verme hizmetini sağlayan veya bu işe aracılık eden kuruluşa ödenecek (*hizmet erbabına ödenmeyecek*),

✓ Yemek bedelinin fiilen çalışılan günlere ait bir günlük tutarı (*2023 için 110 TL*)'yi aşmayacak veya aşması halinde 110 TL'lik kısmı istisnaya konu edilecek,

✓ Yemek bedeli faturası işveren adına düzenlenecektir. Ancak, faturaya yemek yiyen hizmet erbabının adı ve soyadı ile yemek yediği gün sayısı bir liste halinde eklenecektir.

✓ Bu şartlar çerçevesinde işverenlerce, hizmet erbabına civar lokantalar veya yemek verme hizmeti sağlayan kuruluşlar vasıtasıyla temin edilen, menfaatler vergiden istisna edilecektir.

3-Yemek bedelinin bir günlük tutarının **110 TL'yi aşması halinde aşan kısım, ücret olarak** vergilendirilecektir.

4- **İşverenlerce çalışanlara ticket (yemek çeki) ve benzeri ödeme araçları** verildiği durumlarda yemek çeki ve benzeri ödeme araçlarının münhasıran yemek hizmeti veren işletmelerde kullanılması market ve benzeri işletmelerde başka amaçlarla kullanılmaması ve çalışılan günler için belirlenen limitin aşılması kaydıyla **anılan istisna hükmünden faydalanılması mümkün bulunmaktadır.**

5-İşverenlerin civar lokantalar veya yemek verme hizmeti sağlayan yerlerden, personeline yemek vermek suretiyle sağladığı menfaatler için de **bir günlük 110 TL lik yemek bedeline katma değer vergisi dâhil bulunmamaktadır.**

6-Yemek bedelinin 110 TL liralık kısmı, vergiden istisna edilecek bu bedele isabet eden **katma değer vergisi işverenlerce indirim konusu** yapılacaktır.

7-Yemek bedelinin tutarının **110 TL lirayı aşması halinde, aşan kısım** (istisna tutarına isabet eden katma değer vergisi hariç olmak üzere) **net ödenen ücret olarak** kabul edilecek ve vergiye tabi tutulacaktır.

Örnek 1- İşveren (A)'nin, işçisine ticket veya yemek kartı vermek suretiyle sağladığı menfaatin bir günlük tutarı (KDV dahil) 150 TL dir.

Bu işveren, işçisi için hazırlayacağı ücret bordrosunda,

a-Yemek bedelinin 110 TL lik kısmını vergiden istisna ücret gösterecek,

b-Bu bedele ait ($110 \times \% 8 =$) 8,8 TL lik KDV yi indirilecek KDV hesabına aktaracak,

c-Geri kalan [$150 - (110 + 8,8) =$] 31,2 TL yi net ödenen ücret olarak kabul edip, bu ücretin brütünü hesaplamak suretiyle vergilendirecektir.

8-İşverenler, hizmet erbabına yemek çeki suretiyle **sağladıkları menfaatlerin** vergiden istisna edilecek kısmı ile vergiye tabi olacak kısmını belirlemeleri bakımından, **ücret bordrosunda bu hususu göstermek** zorundadırlar.

9-**İşverenler yaptıkları bu ücret ödemelerini** ücret bordrosuna dayandırarak, genel hükümlere göre **gider yazacaklardır.**

İşverenlerce hizmet erbabına nakit olarak verilen yemek bedelinde istisna

1-7420 sayılı Kanunla, 1/12/2022 tarihinden itibaren uygulanmak üzere, 193 sayılı Kanununun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (8) numaralı bendinin parantez içi hükmünde yapılan değişiklikle, işverenler tarafından hizmet erbabına işyerinde veya müştemilatında yemek verilmeyen durumlarda, yemek bedelinin **nakit olarak verilmesi suretiyle sağlanan menfaatler de istisna kapsamına alınmıştır.**

2-Hizmet erbabına nakit olarak ödenen yemek bedelinin **gelir vergisinden istisna edilebilmesi için;**

- ✓ İşverenler tarafından işyerinde veya müştemilatında yemek verilmemesi,
- ✓ Günlük yemek bedelinin 2023 için 110 TL yi aşmaması,
- ✓ Fiilen çalışılan günlere ilişkin olması,

Gerekmektedir.

3- **Nakit olarak yapılan yemek bedeli ödemelerinin,** 18/11/2008 tarihli ve 27058 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Ücret, Prim, İkramiye ve Bu Nitelikteki Her Türü İstihkakın Bankalar Aracılığıyla Ödenmesine Dair Yönetmelikte belirlenen **ödeme usulüne göre yapılması** gerekmektedir.

Örnek 1: İşveren (A), 1/1/2023 tarihinden itibaren yemek bedeli ödemelerini hizmet erbabının banka hesaplarına yatırmaktadır. İşveren (A), her bir hizmet erbabına bir günlük yemek bedeli olarak 110 TL ödemektedir.

İşveren (A), hizmet erbabı (B)’ye Ocak ayında 22 gün çalışması karşılığında yemek bedeli olarak ($110 \text{ TL} \times 22 \text{ gün} =$) 2.420 TL ödemiştir.

Buna göre hizmet erbabına, fiilen çalıştığı günlere ilişkin yapılan ve bir günlük tutarı 110 TL'yi aşmayan yemek bedeli ödemeleri gelir vergisinden istisna olduğundan, işveren (A) tarafından hizmet erbabı (B)'ye yapılan 2.420 TL'lik yemek bedeli ödemesinin tamamı gelir vergisinden istisna edilecektir.

Hizmet erbabına yapılan ve günlük tutarı 110 TL'yi aşan yemek bedeli ödemelerinin, bu tutarı aşan kısmı istisna kapsamında değildir.

Örnek 2: İşveren (C), 1/1/2023 tarihinden itibaren yemek bedeli ödemelerini hizmet erbabının banka hesaplarına yatırmaktadır. İşveren (C), her bir hizmet erbabı için çalışılan gün sayısını da dikkate alarak bir günlük yemek bedeli olarak 150 TL ödemektedir.

İşveren (C), Ocak ayında 26 gün çalışan hizmet erbabı (Ç)'ye yemek bedeli olarak (150 TL x 26 gün=) 3.300 TL ödemiştir.

Buna göre, hizmet erbabının fiilen çalıştığı günlere ilişkin bir günlük tutarı 110 TL'yi aşmayan yemek bedeli ödemeleri gelir vergisinden istisna olduğundan, işveren (C) tarafından hizmet erbabı (Ç)'ye yapılan yemek bedeli ödemesinin (110 TL x 26 gün=) 2.860 TL'si gelir vergisinden istisna edilecek, kalan (3.300 TL – 2.860 TL=) 440 TL ise vergiye tabi olacaktır.

4-İşverenlerce hizmet erbabına **nakit olarak verilen yemek bedelinin tamamının**, istisna kapsamında olup olmadığına bakılmaksızın **ücret bordrosunda gösterilmesi gerekmektedir**. İstisna kapsamındaki yemek bedeli ödemelerinin vergi matrahına dâhil edilmeyeceği tabiidir.

5-İşverenler tarafından hizmet erbabına **yapılan ödemelere ilişkin** olarak düzenlenen kâğıtlarda yer alan tutarın, **istisnaya isabet eden kısmı damga vergisinden de istisnadır**.

Yıllara Göre Vergiden İstisna Edilen Yemek Bedeli Tutarları

Yılı	Uygulanan Tutar	Dayanağı
2023	110,00 TL	323 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği
2022	(1.7.2022-31.12.2022) 51,00 TL	7.7.2022 tarih ve 5799 sayılı Karar
	(1.1.2022-30.06.2022) 34,00 TL	317 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği
2021	25,00 TL	313 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği
2020	23,00 TL	310 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği
2019	19,00 TL	305 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği

YOL YARDIMI

III. Hizmet erbabının toplu olarak işyerlerine gidip gelmelerini sağlamak maksadıyla işverenler tarafından yapılan taşıma giderleri

(İşverenlerce taşıma hizmeti verilmeyen durumlarda, çalışılan günlere ait bir günlük ulaşım bedelinin (2023 için 56 TL yi) aşmaması ve buna ilişkin ödemenin toplu taşıma kartı, bileti veya bu amaçla kullanılan ödeme araçlarının temini şeklinde yapılması şarttır.

Ödemenin bu tutarı aşması hâlinde aşan kısım ile hizmet erbabına ulaşım bedeli olarak nakden yapılan ödemeler ve bu amaçla sağlanan menfaatler ücret olarak vergilendirilir. Bu istisnanın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.)

1-Hizmet erbabının **toplular taşıma kartı, bileti veya bu amaçla kullanılan ödeme araçlarının temini suretiyle sağlanan menfaatlere ilişkin istisna**dan faydalanılabilmesi için;

- ✓ İşveren tarafından, hizmet erbabının toplu olarak işyerlerine gidip gelmelerini sağlamak maksadıyla ulaşım vasıtası temini veya hizmet satın alınması suretiyle taşıma hizmeti verilmiyor olması,
- ✓ Taşıma kartı, bileti veya bu amaçla kullanılan ödeme araçlarının, münhasıran hizmet erbabının işyerine gidip gelmesi için kullanacağı toplu taşıma araçlarında geçerli olması (Ulaşım bedeli için yüklenen tutarın sadece ulaşımda kullanılabilecek şekilde sınırlandırıldığı başka amaçlarla da kullanılabilen ödeme araçlarının kullanımı bu şartın ihlali sayılmaz),
- ✓ Yapılan ödemenin fiilen çalışılan günlerle sınırlı olması,
- ✓ Ulaşım bedelinin günlük belirlenen tutarı (2023 yılı için 56 TL) aşmaması,
- ✓ Toplu taşıma kartı, bileti veya bu amaçla kullanılan ödeme araçlarının teminine ilişkin harcamaların belgelendirilmesi,

Gerekmektedir.

2-İşverenler tarafından, hizmet erbabına;

- ✓ Ulaşım bedelinin **nakit olarak verilmesi**,
- ✓ Ulaşım bedeli karşılığının, hediye kartı ve benzeri ulaşım harcaması dışında diğer **alışverişlerde de kullanılabilecek ödeme araçları şeklinde verilmesi**,
- ✓ **Araç tahsis** edilmesi,
- ✓ **Çalışılmayan günler** için de ulaşım bedeli ödenmesi,
- ✓ İşyerlerine gidip gelmelerini sağlamak maksadıyla **taşıma hizmeti verilmesinin yanında ilave olarak toplular taşıma kartı, bileti veya** bu amaçla kullanılan ödeme araçları verilmesi,

Durumlarında, istisnadan faydalanılmayacak olup, yapılan bu ödemeler ve sağlanan menfaatler net ücret kabul edilerek brüte çevrilerek gelir vergisine tabi tutulacaktır.

3-İşverence hizmet erbabının ikamet ettiği mahallerin tümüne taşıma hizmeti sağlanmadığı veya taşıma hizmetinin belirli merkez mahallere yapıldığı ve hizmet erbabının ikametgâhından bu mahallere ve bu mahallerden ikametgahına ulaşım için de yol masrafı yaptığı durumlarda, işverence verilen toplu taşıma hizmetinden faydalanmayan veya bu hizmete ulaşım için toplu taşıma araçlarını kullanmak zorunda olan hizmet erbabına verilen toplu taşıma kartı, bileti veya bu amaçla kullanılan ödeme araçları verilmesi durumunda da istisnadan faydalanılacaktır.

4-İşverenlerce hizmet erbabı için yapılan ulaşım bedeli ödemelerinin birden fazla ayı kapsayacak şekilde toplu olarak yapılması durumunda, **hizmet erbabının çalıştığı günler dikkate alınarak her bir aya isabet eden tutar ayrı ayrı istisna kapsamında** değerlendirilecektir.

5-**Hizmet erbabının izin, rapor ve benzeri nedenlerle çalışmadığı günlere ilişkin** ilgili ayda peşin olarak yapılan ve istisnaya konu edilmiş olan taşıma gideri ödemeleri için işverenlerce ilgili ayda **düzeltilme yapılabileceği** gibi, ertesi ay için yapılan taşıma gideri ödemelerinden de **mahsup edilmesi mümkün** bulunmaktadır.

6-Hizmet erbabının, **mahsup işlemi gerçekleşmeden işten ayrılması durumunda, fiilen çalışılmayan günlere isabet eden taşıma ücretinin net ücret kabul edilmesi,** bu tutarın brüt tutara iblağ edilerek işten ayrıldığı tarihteki bordrosuna ilave edilerek vergilendirilmesi gerekmektedir.

7- İşverenlerce hizmet erbabına, işyerine gidip gelmesi için toplu taşıma kartı, bileti veya bu amaçla kullanılan ödeme araçları vermek suretiyle **sağlanan menfaatlerin vergiden istisna edilecek kısmının da ücret bordrosunda gösterilmesi** gerekmektedir.

8- İşverenlerin hizmet erbabına toplu taşıma kartı, bileti veya bu amaçla kullanılan ödeme araçları vermek suretiyle sağladığı menfaatler için **bir günlük ulaşım bedeline katma değer vergisi dâhil değildir.**

9-Ulaşım bedelinin **istisnaya isabet eden tutarına ait yüklenilen katma değer vergisi** işverenlerce **indirim konusu** yapılabilecektir.

10- İşverenler tarafından istisna tutarından daha fazla ödeme yapılması halinde, **istisna tutarını aşan kısım (istisna tutarına aşan kısma isabet eden katma değer vergisi dahil olmak üzere) net ödenen ücret olarak kabul edilecek** ve brüte iblağ edilmek suretiyle gelir vergisi tevkifatına tabi tutulacaktır.

11-**İstisna tutarını aşan kısma isabet eden** ve ücret olarak kabul edilen **KDV ise indirim konusu yapılamayacaktır.**

12-istisna hadleri içinde kalan **yol yardımlarına ilişkin düzenlenen kâğıtlar, damga vergisine tabi tutulmaz.**

Yılı	Uygulanan Tutar	Dayanağı
2023	56,00 TL	323 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği
2022	(1.7.2022-31.12.2022) 25,50 TL	7.7.2022 tarih ve 5799 sayılı Karar
	(1.1.2022-30.06.2022) 17,00 TL	317 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği
2021	13,00 TL	313 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği
2020	12,00 TL	310 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği

Örnek 1: İşveren (A), yanında çalışan hizmet erbabı Bay (B)'nin şehir içi ulaşımda kullandığı toplu taşıma kartına, 2022 yılı Ekim ayında 26 gün çalışacağı varsayımıyla peşin olarak 663 TL (KDV hariç) yükleme yapmıştır. Bay (B), Mart ayında 10 gün izin kullanmıştır.

Bay (B)'nin Mart ayında 16 gün çalıştığı göz önüne alındığında, işveren (A) tarafından hizmet erbabı Bay (B)'nin toplu taşıma kartına yüklenen 663 TL'nin 408 TL'si istisna kapsamında değerlendirilecektir.

İşveren (A)'nın peşin olarak ödediği 663 TL'ye istisna uygulamış olması halinde ise, düzeltme yapabileceği gibi, fark tutarı izleyen ayda yapacağı ödemedenden indirmek suretiyle, istisnayı daha düşük uygulayabilecektir.

Örnek 2: İşveren (C), 2023 yılı Ocak ayında 20 gün çalışan hizmet erbabı Bay (D)'nin toplu taşıma kartına 1.416 TL (1.200TL + 216 TL KDV) yüklemiştir. İşveren (C) tarafından bu tutarın 1.120 TL'si istisnaya konu edilecektir. İstisna kapsamındaki bu tutara isabet eden 201,6 TL'lik KDV indirim konusu yapılabilecektir.

İstisna tutarını aşan 80 TL (1200- 1120 TL)+14,4 TL KDV dahil toplam tutar olan 94,4 TL net ödenen ücret olarak kabul edilecek ve brüte çevrilerek gelir vergisi tevkifatına tabi tutulacaktır. Diğer taraftan, 14,4 TL'lik KDV indirim konusu yapılamayacaktır.

ÇOCUK YARDIMI İSTİSNASI

IV. Hizmet erbabına ödenen çocuk zamları *(Bu zamlar Devletçe verilen miktarları aştığı takdirde, fazlası vergiye tabi tutulur.)*

1-193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 25 inci maddesinin 4 numaralı bendinde, "Hizmet erbabına ödenen çocuk zamlarının (Bu zamlar Devletçe verilen miktarı aştığı takdirde fazlası vergiye tabi tutulur.)" Gelir Vergisinden müstesna tutulduğu hükme bağlanmıştır.

2-Devletçe verilen çocuk yardımı ödeneğini düzenleyen 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 202 nci maddesinde;

"Evli bulunan Devlet memurlarına aile yardımı ödeneği verilir. Bu yardım, memurun her ne şekilde olursa olsun menfaat karşılığı çalışmayan veya herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan aylık almayan eşi için 1500, çocuklarından herbiri için de 250 gösterge rakamının (72 nci ay dahil olmak üzere 0-6 yaş grubunda yer alan çocuklar için bir kat artırımlı) aylık katsayısı ile çarpılması sonucu elde edilecek miktar üzerinden ödenir. Eşlerden birine iş akdi veya toplu sözleşme gereği çocukları için yapılan aile yardımı ödeneği daha düşük ise, yalnız aradaki fark ödenir. Bu fıkrada yer alan gösterge rakamlarını 3 katına kadar artırmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir.

3- Dul memurların çocukları için yukarıdaki fıkralar hükmü uygulanır. Boşanma veya ayrılık vukuunda mahkeme bu yardımın hangi tarafa ve ne oranda verileceğini de kararında belirtir. Devlet memurunun, geçimini sağladığı üvey çocukları için de bu ödenek verilir..."

Denilmiştir.

4- Çocuk için aile yardımı ödeneği verilmeyecek Kanunun 206 ncı maddesinde belirtilmiştir.

5-Buna göre, **asağıdaki hallerde çocuklar için aile yardımı ödeneği verilmez:**

- ✓ Evlenen çocuklar,
- ✓ 25 yaşını dolduran çocuklar (25 yaşını bitirdiği halde evlenmemiş kız çocukları ile çalışamayacak derecede malüllükleri resmi sağlık kurulu raporuyla tespit edilenler için süresiz olarak ödeneğin verilmesine devam olunur.),
- ✓ Kendileri hesabına ticaret yapan veya gerçek veya tüzel kişiler yanında her ne şekilde olursa olsun menfaat karşılığı çalışan çocuklar (Öğrenim yapmakta iken tatil devresinde çalışanlar hariç),
- ✓ Burs alan veya Devletçe okutulan çocuklar

6-657 sayılı Devlet Memurları Kanununun yukarıda anılan hükmünden de anlaşılacağı üzere, Devlet memurlarına çocukları için çocuk zammı olarak "aile yardımı ödeneği" verilmektedir.

7-Bu nedenle, Devletçe, hizmet erbabına çocukları için yapılan aile yardımı ödeneğinin çocuk zammı olarak kabul edilmesi ve 657, 926 ve 2914 sayılı Kanunlara tabi

olmayan hizmet erbabına ödenen **çocuk zamlarının Devletçe verilen miktarla kıyas edilerek, istisnanın Devletçe verilen miktarı aşmayan kısmına** uygulanması gerekmektedir.

8-Bu açıklamalara göre; 657, 926 ve 2914 sayılı Kanunlara tabi olmayan hizmet erbabına ödenen çocuk zamlarının, her bir çocuk için ödenen tutarın gösterge rakamının Devlet memuru aylıklarına uygulanan cari katsayı ile çarpılması sonucu bulunan miktarı aşmaması şartı ile Gelir Vergisinden müstesna tutulması gerekir.

8-Yapılan çocuk zammı ödemelerinin **Devlet memuruna her bir çocuk için verilen miktarı aşması halinde** aşan kısmın, **vergiye tabi tutulması** gerekmektedir.

Gelir Vergisinden İstisna Çocuk Yardımı

Uygulandığı dönem	0-6 Yaş grubu	6 Yaş üzeri
01.01.2023-30.06.2023	216,84 TL	108,421 TL
01.07.2022-31.12.2022	166,80 TL	83,40 TL
01.01.2022-30.06.2022	117,72 TL	58,86 TL
01.07.2021-31.12.2021	89,90 TL	44,95 TL
01.01.2021-30.06.2021	82,89 TL	41,45 TL
01.07.2020-31.12.2020	77,23 TL	38,62 TL
01.01.2020-30.06.2020	73,03 TL	36,52 TL
01.07.2019-31.12.2019	69,23 TL	34,61 TL
01.01.2019-30.06.2019	65,30 TL	32,65 TL

EVLENME VE DOĞUM YARDIMLARI

V. Evlenme ve doğum münasebetiyle hizmet erbabına yapılan yardımlar (*Bu istisna hizmet erbabının iki aylığına veya buna tekabül eden gündeliklerinin tutarına kadar olan yardım kısmına uygulanır.*);

1-Doğum ve evlenme sebebiyle personele yapılan altın, nakdi ya da aynı yardım, personelin **2 aylık ücretini geçmiyorsa sadece damga vergisine**; personelin **2 aylık ücretini geçiyorsa, 2 aylık ücretini geçen tutarın gelir ve damga vergisine tabi tutulması** gerekmektedir.

2-Söz konusu istisna tutarının **hesaplanmasında brüt ücretinin dikkate alınacağı** tabiidir.

3-Hizmet erbabına yapılacak **evlenme yardımı ödemelerinin her ay verilmesi durumunda** evlenme yardımından söz edilemeyeceğinden yapılan ödemelerin ücret ödemesi kabul edilerek Gelir Vergisi Kanununun ilgili hükümleri uyarınca **vergiye tabi tutulması** gerekmektedir.

4-**Evlenme ve doğum yardımı ödemelerine** ilişkin düzenlenen kâğıtlar 488 sayılı Kanuna ekli (2) sayılı tablonun IV/34 fıkrası kapsamına girmediğinden, söz konusu ödemelere ilişkin düzenlenen kâğıtların Kanuna ekli (1) sayılı tablonun IV/1-b fıkrasına göre **damga vergisine tabi tutulması** gerekmektedir.

KREŞ YARDIMI

VI. İşverenlerce, kadın hizmet erbabına kreş ve gündüz bakımevi hizmeti verilmek suretiyle sağlanan menfaatler

(İşverenlerce bu hizmetlerin verilmediği durumlarda, ödemenin doğrudan bu hizmetleri sağlayan gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerine yapılması şartıyla, her bir çocuk için aylık, asgarî ücretin aylık brüt tutarının %15'ini aşmamak üzere bu istisnadan yararlanılır. Kreş ve gündüz bakımevi hizmetini sağlayanlara yapılan ödemelerin belirlenen istisna tutarını aşan kısmı ile hizmet erbabına bu amaçla nakden yapılan ödemeler ve sağlanan menfaatler ücret olarak vergilendirilir. Bu bentte yer alan %15 oranını, asgarî ücretin aylık brüt tutarının %50'sine kadar artırmaya ve kanuni seviyesine getirmeye Cumhurbaşkanı, bu istisnanın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.).

İşyerinde sağlanan kreş hizmeti

1- **Kreş ve gündüz bakımevi hizmetinin işverenlerce iş yerinde verilmesi** halinde, bu hizmetten faydalanan kadın hizmet erbabına sağlanan menfaatin **tamamı gelir vergisinden istisna olacaktır.**

2-Söz konusu hizmetin, işverenin kendisine **ait veya kiralamış olduğu diğer yerlerde verilmesi istisna uygulamasına engel teşkil etmeyecektir.**

İşyeri dışında kreş hizmeti verilmesi

1- İşverenlerce, kreş ve gündüz bakımevi hizmetinin işyerinde verilmediği durumlarda, **kadın hizmet erbabının** hizmet aldığı **gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerince işletilen kreş ve gündüz bakım evlerine ödeme yapılmak suretiyle** sağlanan menfaatler de istisna kapsamındadır.

2-Kadın hizmet erbabına sağlanan menfaatin **ücret istisnasına tabi tutulabilmesi için;** bu hizmetin gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerince işletilen kreş ve gündüz bakım

evlerinden alınması, **ödemenin hizmet erbabına değil doğrudan bu hizmeti sağlayan mükelleflere yapılması** gerekmektedir.

3-**Hizmet erbabına kreş hizmeti için doğrudan yapılan ödemeler** ve sağlanan menfaatler ise **ücret olarak vergilendirilecektir.**

4-İşverenlerce, gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerince işletilen kreş ve gündüz bakım evlerine ödeme yapıldığı durumlarda, istisnadan yararlanılacak tutar her bir çocuk için asgarî ücretin aylık brüt tutarının %15'ini aşmayacaktır. Sağlanan menfaatin asgari ücretin **aylık brüt tutarının %15'ini aşması halinde, aşan kısım ücret olarak** vergilendirilecektir.

5-%15 oranını, asgarî ücretin aylık brüt tutarının %50'sine kadar artırmaya ve kanuni seviyesine getirmeye Bakanlar Kuruluna yetki verilmiştir. 5/5/2018 tarihli ve 30412 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2018/11674 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile **%15 oranı, bu tarihten itibaren asgari ücretin brüt tutarının %50'si olarak** belirlenmiştir.

6-İşverenlerce, kadın hizmet erbabı adına doğrudan kreş ve gündüz bakımevi işleten mükelleflere yapılan **ödemelerin belli bir dönem için toplu olarak yapılması** durumunda, **her bir aya isabet eden tutar,** ilgili ay ücret matrahı ile ilişkilendirilerek **istisna uygulanacaktır.**

7-Gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerince, işveren tarafından ödenen tutar da dahil olmak üzere, kreş ve gündüz bakımevi **hizmeti karşılığı olarak faturanın hizmet erbabı adına düzenlenmesi gerekmekte** olup, işverenlerin bu kapsamda yaptığı ödemelere ilişkin belgeleri 213 sayılı Kanunda öngörülen süre boyunca saklamaları zorunludur.

8-Kadın hizmet erbabına, 193 sayılı Kanunun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (16) numaralı bendi kapsamında sağlanan menfaat ve yapılan ödemelere ilişkin tutarların, **asıl ücret ile birlikte ücret bordrosunda gösterilmesi** gerekmektedir.

Örnek 1: (C) A.Ş., çalıştırdığı hizmet erbabına işyerinde kreş hizmeti vermektedir. İşyerinde 30 hizmet erbabı çalışmakta olup, hizmet erbabından 20'si kreş hizmetinden yararlanmaktadır. Kreş hizmetinden yararlanan hizmet erbabının 15'i kadın, 5'i erkektir. Bu durumda kreş hizmetinden yararlanan 15 kadın hizmet erbabı için sağlanan menfaatin tamamı istisna kapsamında olacak, erkek hizmet erbabı yönünden ise söz konusu menfaat ücret olarak vergilendirilecektir.

Örnek 2: (D) Ltd. Şti. ile asgari ücretle çalışan hizmet erbabı Bayan (R) arasında düzenlenen bireysel iş sözleşmesinde 2023 yılı için, Bayan (R)'nin asıl ücretine ilave olarak 2.500 TL kreş yardımı ödeneceği öngörülmüş olup, (D) Ltd. Şti., Bayan (R)'nin bir çocuğu için hizmet aldığı kreş işletmesine, kreş yardımı olarak aylık 2.500 TL ödemeye başlamıştır.

Bireysel iş sözleşmesine istinaden asıl ücretine ilave olarak Bayan (R) için kreşe yapılan aylık 2.500 TL ödeme, asgari ücretin brüt tutarının %50'si olan (10.008%50=) 5.004 TL'yi aşmadığından, gelir vergisinden istisna edilecektir.

Örnek 3: İşyerinde kreş hizmeti vermeyen (E) Ltd. Şti., 15.000 TL brüt ücretle çalışan hizmet erbabı Bayan (S)'nin bir çocuğu için hizmet aldığı kreş işletmesine kreş yardımını olarak 2023 yılında bireysel iş sözleşmesine istinaden aylık 6.000 TL ödemektedir.

Asıl ücretine ilave olarak Bayan (S) için kreş yardımını kapsamında yapılan aylık 6.000 TL'lik ödemenin, asgari ücretin brüt tutarının %50'si olan (10.008%50=) 5.004 TL'lik kısmı gelir vergisinden istisna edilecektir. İstisnayı aşan tutar olan (6.000-5.004=) 996 TL ise ücret olarak vergilendirilecektir.

9- Kadın hizmet erbabına sağlanan menfaatin, ilgili Kanunlar, toplu iş sözleşmeleri veya bireysel iş sözleşmelerine dayanarak ödenen **asıl ücrete ilave olarak sağlanması şart olup, kadın hizmet erbabının asıl ücretinin bir kısmının kreş ve gündüz bakımevi hizmeti ödemesi gibi değerlendirilmek suretiyle anılan istisnaya konu edilmesi mümkün değildir.**

Örnek 4: İşveren (M)'ye bağlı olarak 14.000 TL ücretle çalışan hizmet erbabı Bayan (Ş), bir çocuğu için kreş işletmesine aylık 3.000 TL kreş ücreti ödemektedir. Bayan (Ş)'nin talebi üzerine, kreş işletmesine ödemiş olduğu 3.000 TL kreş ücreti, işvereni tarafından ücretinden kesilmek suretiyle ödenmeye başlanmıştır.

İşveren (M), Bayan (Ş)'nin asıl ücretinden keserek kreş işletmesine ödediği 3.000 TL ile sadece ödemeye aracılık ettiği, Bayan (Ş)'nin almış olduğu asıl ücretine ilave bir menfaat sağlamadığı için, bu ödeme dolayısıyla 193 sayılı Kanunun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (16) numaralı bendi kapsamında gelir vergisi istisnasından faydalanılması söz konusu olmayacaktır.

KONUT YARDIMI

VII. Genel olarak maden işletmelerinde ve fabrikalarda çalışan işçilere ve özel kanunlarına göre barındırılması gereken memurlarla müstahdemlere konut tedariki ve bunların aydınlatılması, ısıtılması ve suyunun temini suretiyle sağlanan menfaatler ile mülkiyeti işverene ait brüt alanı 100 m²'yi aşmayan konutların hizmet erbabına mesken olarak tahsisi suretiyle sağlanan menfaatler

(Bu konutların 100 m² 'yi aşması halinde, aşan kısma isabet eden menfaat için bu istisna hükmü uygulanmaz

Konut tahsisinde özel nitelikli istisna

1- Maden işletmelerinde ve özel kanunlarına göre barındırılması gereken memur ve müstahdemlere tahsis edilen konutlar ile bunların aydınlatılması, ısıtılması ve suyunun temini suretiyle sağlanan menfaatler gelir vergisinden istisna tutulmuştur.

2-Konutun vergi değeri veya **mülkiyetinin işverene ait olup olmaması önemli değildir.**

3-Bu konutların **100 m2 yi aşan kısım** ve bu kısma isabet eden aydınlatma ısıtma ve su giderleri **istisna kapsamı dışındadır.**

Konut tahsisinde genel nitelikli istisna

1-Her nitelikteki **hizmet erbabına** tahsis edilen konutlar için belli şartlar ve sınırlar dâhilinde **konut tahsisinde istisna getirilmiştir.**

2-İstisna şartları ve uygulama esasları

✓ Konut mülkiyetinin işverene ait olmasıdır. Kirayla tutulup hizmet erbabına tahsis edilen konutlar istisnadan yararlanmaz. Ücret matrahına dâhil edilerek vergilenmesi gerekir.

✓ İstisna, işveren mülkiyetinde olan konutun da sadece 100 m2 lik alanı itibariyle uygulanacaktır. Konutun brüt alanı 100 m2 yi geçtiğinde aşan kısım istisnadan yararlanmayacaktır.

✓ İstisna, işveren mülkiyetinde olan konutun emsal kira bedeli itibariyle uygulanacaktır. Brüt alan 100 m2 yi geçtiğinde emsal kira bedelinin 100 m2 lik alana isabet eden kısmı istisna kapsamında değerlendirilecek aşan kısım ücretin unsuru olarak vergilenecektir.

✓ Yukarıdaki konut tahsislerinden farklı olarak, aydınlatma, ısınma ve su bedelleri işveren tarafından ödendiğinde istisnadan yararlandırılmayacak, vergilenecek ücret tutarına dâhil edilecektir.

KAMU KURUMLARINCA YAPILAN HARCIRAH ÖDEMELERİ

VIII. HarciraH Kanununa tabi kurumlar tarafından harciraH veya yolluk olarak yapılan ödemeler

1-a) Genel ve özel bütçeli idareler, il özel idareleri, mahalli idareler ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar,

b) Özel kanunlarla kurulmuş banka ve teşekküller (*Denizcilik Bankası, Türkiye Vakıflar Bankası ve Türk Havayolları A.Ş. hariç*);

c) Yukarıdaki (a) ve (b) fıkralarında yazılı daire, idare, banka, teşekkül ve müesseselerin sermayesinin yarısından fazlasına sahip buldukları teşekkül ve müesseseler;

d) Düzenleyici ve denetleyici kurumlar,

e) Sosyal Güvenlik Kurumları (*Sosyal Güvenlik Kurumu ve Türkiye İş Kurumu*),

f) Merkezi İhale ve Finans Kurumu,

g) Organize Sanayi Bölgeleri,

Tarafından ödenecek **harcırah 6245 sayılı Harcırah Kanununda** düzenlenmiştir.

2-Harcırah, bu Kanuna göre ödenmesi gereken yol masrafı, gündelik, aile masrafı ve yer değiştirme masrafından birini, birkaçını veya tamamını ifade etmektedir.

3-Harcırahın verilmesinde memurun fiilen almakta olduğu aylık (Kurumların 1 - 4 ncü derecelerdeki kadrolarında bulunanlardan kazanılmış hak aylık dereceleri daha düşük olanların işgal etmekte oldukları kadro) derecesi esas alınır. Hizmetlilerin harcırahı, aldıkları aylık ücret veya ödeneklerine; gündelik ile çalışanların harcırahı da gündeliklerinin 30 katına en yakın memur aylık tutarı üzerinden hesaplanır.

4-Şu kadar ki (*Ödenek mukabili çalışanlar hariç*) bunların harcırahları hiçbir suretle 4 üncü derecedeki memurlara verilen miktarı geçemez. Terfi suretiyle atananların harcırahı, terfi ettikleri aylık derecesi üzerinden ödenir.

5-Yurtiçinde verilecek **gündeliklerin miktarı, her yıl bütçe kanunları** ile tespit olunur.

6-**Yurtdışı gündeliklerinin miktarı** ise, gidilecek ülkeye, memur ve hizmetlilerin aylık veya ücret tutarları ile görevin mahiyetine göre, mali yıl itibariyle **Cumhurbaşkanınca tayin olunur.**

7-Geçici görev ile yabancı ülkelere gönderilenlere, özel anlaşmaları gereğince yabancı devlet, uluslararası kuruluş veya resmi diğer kuruluşlar tarafından ödeme yapıldığı takdirde bu ödemeler gündeliklerinden indirilir.

8-Devamlı ikamet ettikleri yerler dikkate alınarak kurumlarınca belirlenen görev merkezi, mülkiyet merkezi ve grup merkezi dışına teftiş, denetim, inceleme veya soruşturma görevi ile gönderilenlerden;

(1) Türkiye düzeyinde teftiş, denetim ve inceleme yetkisine haiz bulunanlara birinci derece kadrolu memur için tespit olunan **gündelik miktarının 1,3 katı,**

(2) Bölge düzeyinde teftiş, denetim veya inceleme yetkisine haiz bulunanlara birinci derece kadrolu memur için tespit olunan **gündelik miktarının 1,1 katı,**

(3) İl düzeyinde teftiş, denetim veya inceleme yetkisine haiz bulunanlara birinci derece kadrolu memur için tespit olunan **gündelik miktarının 0,9 katı, Gündelik olarak ödenir.**

9-Bu şekilde gündelik ödenenlerden, yatacak yer temini için ödedikleri ücretleri belgelendirenlere, belge bedelini aşmamak üzere, gündeliklerinin tamamına kadar olan kısmı ayrıca ödenir.

10-Bunlar dışında kalanlara da yurt içinde yatacak yer temini için ödedikleri ücretleri belgelendirenlere, belge bedelini aşmamak üzere gündeliklerinin tamamına kadar olan kısmı ayrıca ödenir.

11-Resmi bir görevle memuriyet mahalli içinde bir yere gönderilenlere gündelik verilmez. Geçici bir görevle memuriyet mahalli dışındaki bir yere gönderilenlerden, buralarda ve

yolda öğle (saat 13.00) ve akşam (saat 19.00) yemeği zamanlarından birini geçirenlere 1/3, ikisini geçirenlere 2/3 oranında ve geceyi de geçirenlere tam gündelik verilir.

12-Diğer yandan, aşağıda belirtilen memur ve hizmetlilere asıl görevlerinin bulunduğu il (Bölge kuruluşuna dahil bulunanlarda bölge) sınırları içinde her türlü arazi üzerinde fiilen çalıştıkları günler için harcırah gündeliği yerine kadro derece ve görevlerinin özelliklerine göre, bütçe kanunlarında belirlenecek miktarlarda gündelik tazminat olarak ödenir. Asıl görevlerinin bulunduğu il veya bölge dışında görevlendirilmeleri halinde ise bu tazminat yerine genel hükümlere göre gündelik ödenir.

✓ Harita almak veya harita almakla ilgili işleri görmek üzere araziye çıkan Milli Savunma Bakanlığı Harita Genel Müdürlüğü ve Orman Genel Müdürlüğü personeli ile, 1738 sayılı Seyir ve Hidrografi Hizmetleri Kanununun 3 üncü maddesinde yazılı seyir ve hidrografi işlerini denizler, göller, diğer su yolları ve arazide yapmakla görevlendirilen Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Seyir, Hidrografi ve Oşinografi Dairesi personeli.

✓ Ağaçlandırma, amenajman ve orman sınırlama işlerinde çalışan personel.

✓ Arazi üzerinde kadastro ve tapulama işlerinde çalışan Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü personeli ile tapulama hâkimleri.

✓ Toprak komisyonları başkan ve üyeleri ile bunlarla çalışması zorunlu olan diğer personel.

✓ Maden arama işlerinde çalışan mühendis, jeolog, jeofizikçiler ve bunlarla beraber çalışması zorunlu bulunan diğer personel.

13-Bu hüküm ve açıklamalara göre, Kurumun Harcırah Kanunu kapsamında sayılan kurumlardan olması halinde, yapılan ödemelerin tamamının gelir vergisinden istisna edilmesi gerekmektedir.

2023 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununa ekli H Cetveline göre yurtiçinde ödenecek gündelik miktarları aşağıda belirtilmiştir.

A-	a)	Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı ve Cumhurbaşkanlığı Yardımcıları	270,00
	b)	Anayasa Mahkemesi Başkanı, Bakanlar, Genelkurmay Başkanı, Milletvekilleri, Kuvvet Komutanları, Jandarma Genel Komutanı, Sahil Güvenlik Komutanı, Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı , Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri, Orgeneraller, Oramiraller, Yargıtay, Danıştay, Uyuşmazlık Mahkemesi ve Sayıştay Başkanları, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, Danıştay Başsavcısı, Diyanet İşleri ve Yükseköğretim Kurulu Başkanları, Kamu Başdenetçisi	250,00
B-		Memur ve Hizmetlilerden;	
	a)	Ek göstergesi 8000 ve daha yüksek olan kadrolarda bulunanlar ⁽¹⁾	236,00
	b)	Ek göstergesi 6400 (dahil) - 8000 (hariç) olan kadrolarda bulunanlar	220,00

	c)	Ek göstergesi 3600 (dahil) - 6400 (hariç) olan kadrolarda bulunanlar	212,00
	d)	Aylık/kadro derecesi 1-4 olanlar	203,00
	e)	Aylık/kadro derecesi 5-15 olanlar	200,00
	(1)	6245 sayılı Harcırah Kanununun 33 üncü maddesinin (b) fıkrasına göre verilecek gündeliklerin hesabında bu tutar esas alınır.	
	*	6245 sayılı Harcırah Kanununun 33 üncü maddesinin (b) fıkrasına göre yatacak yer temini için ödenecek ücretlerin hesabında gündeliklerinin %50 artırımlı miktarı, (d) fıkrasına göre yapılacak ödemelerde ise görevlendirmenin ilk 10 günü için gündeliklerinin %50 artırımlı miktarı, takip eden 80 günü için gündeliklerinin %50 si, müteakip 90 günü için ise müstehak oldukları gündeliklerinin %40'ı esas alınır.	
Arazi Üzerinde Çalışanlara Verilecek Tazminatlar (Madde 50)			
		50 nci Maddenin 1, 2, 3, 4 ve 5 inci Bentlerinde Yer Alan Personel :	
	a)	Kadro derecesi 1-4 olanlar	45,00
	b)	Kadro derecesi 5-15 olanlar	42,00
		<i>Bu tazminattan yararlananlardan;</i>	
	1)	<i>Memuriyet mahalli dışındaki çalışma alanlarında hizmet görenler ile 24/2/1984 tarihli ve 2981 sayılı Kanun uygulamasında çalışan Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü personeline yukarıda yazılı miktarların yarısı ek olarak ödenir.</i>	
	2)	<i>Bu çalışmaları dolayısıyla arazide, şantiyede veya gemilerde geceleyenlere bu suretle bulunacak miktarın yarısı ek olarak ayrıca ödenir.</i>	

14-Kanuna göre verilecek gündelikler;

a. **Yurtiçinde** bir yıllık dönem zarfında aynı yerde, aynı iş için ve aynı şahsa 180 günden fazla verilemez. **İlk 90 gün için tam, takibeden 90 gün için 2/3 oranında ödenir.**

b. **Yurtdışında ilk 180 gün tam ve müteakip günler için 2/3 oranında** ödenir.

15-Geçici görevlendirmelerde meydana gelecek ara vermeler bu müddetleri veya gündelik miktarını artırmaya neden olamaz.

ÖZEL İŞLETMELERDE HARCIRAH ÖDEMELERİ

IX. Harcırâh Kanunu kapsamı dışında kalan müesseseler tarafından idare meclisi başkanı ve üyeleri ile denetçilerine, tasfiye memurlarına ve hizmet erbabına (*Harcırâh Kanununa tabi olsun olmasın her türlü sözleşmeli personel dahil*) verilen gerçek yol giderlerinin tamamı ile yemek ve yatmak giderlerine karşılık verilen gündelikler

(*Bu gündelikler aynı aylık seviyesindeki Devlet memurlarına verilen gündeliklerden fazla ise veya Devletçe verilen gündeliklerin en yüksek haddini aşarsa aradaki fark ücret olarak vergiye tabi tutulur.*)

1-Harcırâh Kanunu kapsamı dışında kalan işletmelerce sürekli görev mahalli dışında (yurt dışında veya yurt içinde) geçici olarak görevlendirilen personele;

✓ **Fatura karşılığında ödenen gerçek yol** (gidiş-dönüş) bedelinin tamamının gelir vergisinden istisna tutulması,

✓ **Gider karşılığı olarak yapılan fiili yemek ve konaklama ödemelerinin** (devlet memuruna ödenen harcırâh gündeliği ile mukayese edilmeksizin), Vergi Usul Kanunu uyarınca belgelendirilmesi halinde, **tamamının vergiden müstesna tutulması**,

✓ Konaklama bedelinin Vergi Usul Kanunu uyarınca belgelendirilmesi, yemek bedelinin belgelendirilememesi durumunda, **konaklama bedelinin tamamının vergiden istisna edilmesi**, yemek bedelinin ise bu giderlere karşılık olarak verilen gündeliklerin aynı aylık seviyesindeki **Devlet memurlarına verilen miktarı aşan kısmının ücret olarak** vergiye tabi tutulması,

✓ **Yemek ve konaklama giderlerinin** Vergi Usul Kanunu uyarınca **belgelendirilmemesi** halinde, yapılan ödemenin **aynı aylık seviyesindeki Devlet memuruna verilen gündelik tutarını** (veya Devletçe verilen en yüksek gündelik tutarını) **aşmaması kaydıyla vergiden müstesna tutulması**, aşan kısmın ise ücret olarak vergilendirilmesi,

Gerekmektedir.

2- Uygulamada, “Devletçe verilen gündeliklerin en yüksek tutarı” olarak, **Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı için tespit edilen gündelik miktarı** esas alınmaktadır.

3-Diğer taraftan, ücret olarak gelir vergisine tabi **tutulacak net ödeme tutarının brüt tutarı hesaplanarak**, brüt tutar üzerinden aynı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendine göre **tevkifat yapılması** gerekmektedir.

4-**Yurtdışı harcırâhları, 10 Ocak 2023 tarihli ve 32069 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 6656 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı** ile Kıbrıs ve diğer yurtdışı birimleri için 1 Ocak 2023 tarihinden itibaren uygulanacak şekilde belirlenmiştir.

5-TÜRMOB 16.01.2023/33-1 Sayılı Sirküleri esas alınarak gündelik istisna dilimleri ve tutarları aşağıda yer almaktadır.

1.1.2023-30.06.2023 Dönemi İçin Vergiden İstisna Gündelik Tutarları

Brüt Aylık	Gündelik Tutarı
10,907.99 TL ve fazlası	250.00
10,829.93 -10,907.98 TL arası	236.00
10,136.03 -10,829.92 TL arası	220.00
8,921.72 -10,136.02 TL arası	212.00
7,184.81 -8,921.71 TL arası	203.00
7,184.80 TL ve daha azı	200.00

Vergiden İstisna Yurtdışı Harcırah Tutarları

1-Yurtdışı harcırahları, 10 Ocak 2023 tarihli ve 32069 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 6656 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile Kıbrıs ve diğer yurtdışı birimleri için 1 Ocak 2023 tarihinden itibaren uygulanacak şekilde belirlenmiştir.

2-1 Ocak 2023 - 30 Haziran 2023 dönemi vergiden istisna yurtdışı harcırah tutarlarına isabet eden brüt aylık tutarları aşağıdaki gibi hesaplanmıştır.

<u>01/01/2023 -30/06/2023 Tarihleri Arası</u>						
Brüt Aylık Tutarlarına Göre Belirlenmiş Gelir Dilimi Grupları ve Bu Gruplar İçin Tespit Edilmiş Olan Yurtdışı Gündelik Tutarları						
	ÜCRET GURUPLARI					
Brüt Aylık Tutarı / Ülkeler	II. Sütun	III. Sütun	IV. Sütun	V. Sütun	VI. Sütun	VII. Sütun
	10,907.99 TL ve fazlası	10,829.93-10,907.98 TL arası	10,136.03 10,829.92 TL arası	8,921.72 10,136.02 TL arası	7,184.81 8,921.71 TL arası	7,184.80 TL ve daha azı
A.B.D. (A.B.D. Doları)	182	146	124	117	110	93
Almanya (Euro)	164	131	111	105	99	83
Avustralya (Avustralya Doları)	283	227	192	181	171	143
Avusturya (Euro)	166	132	112	106	100	84
Belçika(Euro)	161	128	109	103	97	81

Danimarka(Danimarka Kronu)	1.238	88	838	791	746	627
Finlandiya (Euro)	148	119	100	95	90	74
Fransa (Euro)	160	127	108	102	96	81
Hollanda (Euro)	156	125	106	100	94	80
İngiltere(Sterlin)	115	91	78	74	69	59
İrlanda (Euro)	155	124	105	99	94	78
İspanya (Euro)	158	126	107	101	95	80
İsveç(İsveç Kronu)	1.359	1.085	919	867	819	687
İsviçre (İsviçre Frangı)	283	226	192	181	171	143
İtalya (Euro)	152	122	104	98	92	77
Japonya (Japon Yeni)	31.405	25.127	21.325	20.118	18.901	15.914
Kanada (Kanada Doları)	244	195	165	156	147	125
Kuveyt(Kuveyt Dinarı)	50	40	35	33	31	25
Lüksemburg (Euro)	161	128	109	103	97	82
Norveç (Norveç Kronu)	1.193	952	808	762	719	604
Portekiz (Euro)	155	124	105	99	93	78
Suudi Arabistan (Suudi Riyali)	617	492	418	395	372	313
Yunanistan (Euro)	158	126	107	101	95	80
Kosova (Euro)	123	98	83	78	74	63
Diğer AB Ülkeleri (Euro)	127	101	6	81	76	65
Diğer Ülkeler (A.B.D. Doları)	157	125	106	100	5	80

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine Yapılacak Yolculuklarda Gelir Vergisinden İstisna Harcırah Tutarları

1-Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne sürekli veya geçici bir görevle gönderilenlerin, gidiş ve dönüşleri ile geçici görevlendirme süreleri için görev unvanı/kadro derecesi ile verilecek gündelik tutarları aşağıdaki gibidir.

GÖREV UNVANI/KADRO DERECESESİ	Gündelik (TL)
1- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı, Cumhurbaşkanlığı Yardımcıları	669
2- Anayasa Mahkemesi Başkanı, Bakanlar, Genelkurmay Başkanı, Milletvekilleri, Kuvvet Komutanları, Jandarma Genel Komutanı, Sahil Güvenlik Komutanı, Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı , T.B.M.M. Genel Sekreteri, Orgeneraller, Oramiraller, Yargıtay, Danıştay, Uyuşmazlık Mahkemesi ve Sayıştay Başkanları, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, Danıştay Başsavcısı, Bakan Yardımcıları, Kamu Baş denetçisi	557
3- Yükseköğretim Kurulu Başkanı, Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreteri, Avrupa Birliği Genel Sekreteri, Korgeneral ve Koramiraller, Cumhurbaşkanlığına bağlı kurum ve kuruluşların başkanları, merkezde sürekli görevle bulunanlar dışındaki Büyükelçiler	490
4- Yukarıdakiler dışında kalan memur ve hizmetlilerden;	
a) Aylık/kadro derecesi 1 olanlar	424
b) Aylık/kadro derecesi 2-4 olanlar	357
c) Aylık/kadro derecesi 5-15 olanlar	290

2- 1/1/2023 - 30/6/2023 tarihleri arası Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde vergiden istisna olarak verilebilecek gündelikler ile gündelik tutarlarının uygulanacağı brüt aylık seviyeleri aşağıdaki gibidir.

1.1.2023-30.06.2023 Dönemi İçin Geçerli Brüt Aylık Tutarı	Vergiden İstisna Gündelik Tutarı (TL)
10,907.99 TL ve fazlası	557
10,829.93- 10,907.98 TL arası	490
7,360.45- 10,829.92 TL arası	424
7,184.81 - 7,360.44 TL arası	357
7,184.80-TL ve altı	290

ENERJİ YARDIMI ÖDEMELERİ

X. 7420 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesi:

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren işverenler tarafından çalışanlara elektrik, doğalgaz ve diğer ısınma giderlerine karşılık olmak üzere 30/6/2023 tarihine kadar (bu tarih dâhil) mevcut ücretlerine/prime esas kazançlarına ilave olarak yapılan aylık 1.000 Türk lirasını aşmayan ödemeler, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre prime esas kazançta dâhil edilmez ve bu tutar üzerinden 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu uyarınca gelir vergisi hesaplanmaz.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye ilgisine göre Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı yetkilidir.

1-İşverenler tarafından hizmet erbabına yapılan enerji (*elektrik, doğalgaz ve diğer ısınma*) ödemelerin istisna kapsamında değerlendirilebilmesi için söz konusu ödemelerin;

- ✓ **9/11/2022 tarihi ile 30/6/2023 tarihi (bu tarih dahil) arasında** yapılması,
- ✓ **Elektrik, doğalgaz ve diğer ısınma giderlerine karşılık olmak** üzere yapılması,
- ✓ **Aylık 1.000 TL yi aşmaması,**
- ✓ **Mevcut ücretlerine ilave** olarak yapılması,

Şarttır.

Örnek 1: Aylık brüt 13.000 TL ücret geliri elde eden hizmet erbabı (H)'ye işveren (I) tarafından elektrik, doğalgaz ve diğer ısınma giderlerine karşılık olmak üzere, 9/11/2022 tarihinden itibaren mevcut ücretine ilave olarak aylık 1.000 TL tutarında ödeme yapılmaktadır. Bu durumda, işveren (I) tarafından hizmet erbabı (H)'ye 30/6/2023 tarihine kadar yapılan bu ödemelerin tamamı istisna kapsamında olup söz konusu ödemeler üzerinden gelir vergisi hesaplanmayacaktır.

Örnek 2: Aylık brüt 10.000 TL ücret geliri elde eden hizmet erbabı (İ)'ye işveren (J) tarafından elektrik, doğalgaz ve diğer ısınma giderlerine karşılık olmak üzere, 9/11/2022 tarihinden itibaren mevcut ücretine ilave olarak aylık 700 TL tutarında ödeme yapılmaktadır. Bu durumda, işveren (J) tarafından ücretli çalışanı hizmet erbabı (İ)'ye 30/6/2023 tarihine kadar yapılan bu ödemelerin tamamı istisna kapsamında olup söz konusu ödemeler üzerinden gelir vergisi hesaplanmayacaktır.

2-İstisna, hizmet erbabının ücretine ilave olarak ödenen **1.000 Türk lirası ile sınırlı** olup elektrik, doğalgaz ve diğer ısınma giderlerine karşılık olsa dahi **bu tutarın üzerinde bir ödeme yapılması halinde, aşan kısım ücret olarak vergiye** tabi tutulacaktır.

Örnek 3: Aylık brüt 15.000 TL ücret geliri elde eden hizmet erbabı (K)'ye işveren (L) tarafından elektrik, doğalgaz ve diğer ısınma giderlerine karşılık olmak üzere, 9/11/2022

tarihinden itibaren ücretine ilave olarak aylık 1.500 TL tutarında bir ödeme yapılmaktadır. Bu durumda, işveren (L) tarafından hizmet erbabı (K)'ye 30/6/2023 tarihine kadar yapılan bu ödemelerin aylık 1.000 TL'lik kısmı istisna kapsamında olup aşan kısım olan 500 TL üzerinden gelir vergisi hesaplanacaktır.

3-Elektrik, doğalgaz ve diğer ısınma giderlerine karşılık olmak üzere yapılan 1.000 TL ye kadar olan ödemelerin hizmet erbabının **mevcut ücretine ilave olarak yapılması gerekmekte olup** mevcut ücrette bir artış olmaksızın bu istisnadan yararlanılması mümkün bulunmamaktadır.

4- **Mevcut ücret, mesai, prim ve sosyal yardım** gibi ödemelerin bir kısmının da elektrik, doğalgaz ve diğer **ısınma gideri karşılığı olarak gösterilerek bu istisnadan yararlanılması mümkün değildir.**

Örnek 4: Hizmet erbabı (M), aylık brüt 10.000 TL ücret geliri ve 1.000 TL de sosyal yardım ödemesi olmak üzere toplam 11.000 TL ücret geliri elde etmektedir. İşveren (N) tarafından hizmet erbabı (M)'ye elektrik, doğalgaz ve diğer ısınma giderlerine karşılık olmak üzere ücretine ilave olarak ayrıca 1.000 TL tutarında bir ödeme yapılmaya başlanılmıştır. Bu durumda işveren (N) tarafından hizmet erbabı (M)'nin sosyal yardım dahil 11.000 TL'lik ücretine ilave olarak yapılan 1.000 TL tutarındaki ödemenin tamamı istisna kapsamında değerlendirilecektir.

5-İşveren (N) tarafından ilave bir ödeme yapılmaksızın hizmet erbabı (M)'ye öteden beri yapılan sosyal yardım ödemesinin, elektrik, doğalgaz ve diğer ısınma giderlerine karşılık olarak yapıldığı ileri sürülerek bu tutarın gelir vergisinden istisna tutulması ise mümkün olmayacaktır.

6-İşverenlerce hizmet erbabına elektrik, doğalgaz ve diğer ısınma giderlerine karşılık olmak üzere öteden beri ücretine ilave olarak bir ödeme yapılmış ve bu ödemenin de ücret bordrosunda yakıt, ısınma yardımı ve benzeri şekilde ayrıca gösterilmiş olması durumunda, 1.000 TL sınırının aşılması kaydıyla 9/11/2022 ila 30/6/2023 tarihleri arasında yapılan bu ödemelerin de gelir vergisinden istisna edilmesi mümkündür.

İşverenlerce önceden yapılan enerji yardımlarının durumu

Örnek 5: İşveren (O) tarafından hizmet erbabı (Ö)'ye 9.000 TL brüt ücretine ilave olarak 2022 yılında aylık 500 TL ısınma gideri adı altında bir ödeme yapılmakta ve bu ödeme gelir vergisine tabi tutulmaktadır.

İşveren (O) tarafından 9/11/2022 ila 30/6/2023 tarihleri arasında yapılan 500 TL'lik ısınma gideri ödemeleri istisna kapsamında değerlendirilecek ve bu ödemeler üzerinden gelir vergisi hesaplanmayacaktır.

7- İşverenlerce elektrik, doğalgaz ve diğer ısınma giderlerine karşılık olmak üzere yapılan ilave ödemelerin istisnaya konu edilebilmesi için hizmet erbabından elektrik, doğalgaz ve diğer ısınma giderlerine ilişkin fatura veya herhangi bir belge talep edilmeyecektir.

8-Hizmet erbabının ücretine ilave olarak elektrik, doğalgaz ve diğer ısınma giderlerine karşılık olmak üzere yapılan ödeme, ücret bordrosunda gösterilecek ancak bu ödemenin 1.000 TL ye kadar olan kısmı istisna kapsamında bulunduğundan gelir vergisi matrahına dâhil edilmeyecektir.

9- **Enerji yardımı adı altında yapılan ücret ödemesinin** brüt tutarının 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 40/1 inci maddesine istinaden kazancın tespitinde **gider olarak dikkate alınması mümkün** bulunmaktadır.

10- Enerji yardımı ödemelerine ilişkin olarak **damga vergisi istisnası bulunmamaktadır.**

DİPLOMAT MUAFLIĞI ve ÜCRET İSTİSNASI

XI. a)Yabancı Devletlerin Türkiye'de bulunan elçi, maslahatgüzar ve konsolosları (*Fahri konsoloslar hariç*) ile elçilik ve konsolosluklara mensubolan ve o memleketin uyrukluğunda bulunan memurları, Türkiye'de resmi bir göreve memur edilenler bu sınıflarından dolayı ve karşılıklı olmak şartıyla Gelir Vergisinden muaftırlar.

Bu muaflığın menkul sermaye iradı üzerinden tevkif suretiyle alınan vergiye şümulü yoktur.

b)Yabancı elçilik ve konsoloslukların 15 inci maddeye girmeyen memur ve hizmetlilerinin yalnız bu işlerinden dolayı aldıkları ücretler karşılıklı olmak şartıyla Gelir Vergisinden istisna edilir.

1-Yabancı devletlerin Türkiye'de bulunan **elçi, maslahatgüzar ve konsoloslarıyla ve elçilik ve konsolosluklara mensup** ve o memleket uyrukluğunda bulunan memurlar ve Türkiye'de resmî bir göreve memur edilenler, Gelir Vergisi Kanununun 15 inci maddesiyle verilen **muaflikten istisnasız** faydalanacaklardır.

2-Muafiyet, sözü edilen kimselerin Türkiye'de sağladıkları **menkul sermaye iratları üzerinden tevkif suretiyle alınan vergilerine şamil değildir.**

3-**Fahri konsoloslar**, kazanç ve iratlarının mahiyetine göre, kanunun umumî hükümleri dairesinde **vergilendirileceklerdir.**

4- **Diplomatlar dışında kalan memur** ve hizmetlilerin yalnızca bu işlerden dolayı aldıkları **ücretler, karşılıklı olmak koşuluyla gelir vergisinden istisna** edilmiştir.

5- **Karşılıklılık esasının uygulanmadığı durumlarda** karşılık esasına uymayan ülkenin Türkiye'deki temsilciliğinde çalışan memurlar **istisnadan yararlanamazlar.**

6-İstisnadan yararlanmayan ücret sahipleri elde ettikleri tevkifatsız **ücret gelirini yıllık gelir vergisi bevannameşiyle** oturdukları mahallin vergi dairesine **bevan edeceklerdir.**

6- Maufiyet ve istisna işlemlerinde, **cifte vergilendirmeyi önleme anlaşmalarının da dikkate alınması** gerekmektedir.

Örnek 1: Ankara'daki (B) Büyükelçiliğinde çalışan Türk uyruklu Mükellef (A), 2022 yılında 250.000 TL ücret geliri elde etmiştir. Karşılıklılık ilkesinin geçerli olmaması nedeniyle, anılan personelin elde ettiği ücret istisna kapsamında değildir. Buna göre, (A) Büyükelçiliğinde çalışan Türk uyruklu personelin, ücretinden tevkifat yapılmadığından ve karşılıklılık esasının geçerli olmaması nedeniyle, 250.000 TL ücret gelirinin tamamını yıllık beyanname ile beyan edecektir.

MADENLERDE ÜCRET İSTİSNASI

XII. Toprak altı işletmesi halinde bulunan madenlerde cevher istihsali ve bununla ilgili diğer bütün işlerde çalışanların münhasıran yer altında çalıştıkları zamanlara ait ücretleri.

1-**Toprak altı işletmesi halinde bulunan madenlerde** cevher istihsali ve bununla ilgili diğer işlerde çalışan işçi, mühendis, işyeri hekimi, jeolog, topoğraf gibi hizmet erbabının münhasıran yer altında **çalıştıkları zamanlara ait ücretleri** ile bu tür hizmet erbabına yıllık dönemler itibariyle yapılan ikramiye ve benzeri nitelikteki ödemelerin yer altında çalışılan süreye isabet eden kısımları, Gelir Vergisi Kanununun 23/3 ncü maddesi gereğince **vergiden istisna edilecektir.**

2-**Resmi tatil günleri dışında** kalan izin günlerine ilişkin olarak ödenen ücretler ise, istisna kapsamına dâhil edilmeyerek **vergiye tabi tutulacaktır.**

3-Bu tür hizmet erbabının **istisna kapsamına dahil bulunmayan** ve vergiye tabi tutulacak ücretlerinin vergilendirilmesinde **ücretin ödeme dönemine göre engellilik indirimleri** uygulanacaktır.

4- Çalışanların **ücretlerinin peşin ödenmekte** olması halinde ücretin ödenmesi anında söz konusu istisna uygulanmayacak, ancak **ay sonunda bu kişilerin yer altında çalıştıkları süreler tesbit edilerek,** bu sürelerle ilişkin ücretlerin **vergiden istisna edilecek** ve muhtasar beyanname ile istisna uygulandıktan sonra tesbit edilen vergi beyan edilecektir.

5-Toprak altı işletmesi halinde bulunan madenlerde cevher üretiminde çalışan personelinin münhasıran yer altında çalıştıkları zamanlara ait ücretleri gelir vergisinden istisna olup **yer üstünde çalışılan süreler için ödenen ücretlerin ise vergilendirilmesi** gerekmektedir.

6-Personele yapılan **ücret ödemelerinin tamamının ücret bordrosunda gösterilmesi** ve istisna kapsamında olan kısımlarının gelir vergisi matrahına eklenmemesi gerekmektedir.

7- **Toprak altı işletmesi halinde** bulunan madenlerde cevher istihali ve bununla ilgili diğer bütün işlerde çalışanların münhasıran yer altında çalıştıkları zamanlara ait ücret ve primlere ait **düzenlenen kâğıtlar damga vergisinden istisnadır.**

8- **Yer üstünde çalışılan günlere ait** ücretlerin makbuz düzenlenmek suretiyle nakden ödenmesi durumunda ödemeye ilişkin düzenlenen kağıtlar, **damga vergisine tabi tutulacaktır.**

<i>Ücret unsurları</i>	<i>Tutarlar</i>
Aylık brüt ücret (700 x 30)	21.000.TL
Yan ödeme	6.000.TL
Toplam brüt ücret	27.000.TL
Bir günlük çalışma süresi	8 saat
Yer altında günlük çalışma süresi	3 saat
Bir haftalık çalışma süresi (8x5)	40 saat
Bir aylık çalışma süresi (40x4)	160 saat
Bir saatlik ücret tutarı (27.000/160)	168.75.TL
Yer altında çalışılan süre (3x4x5)	60 saat
Yer altında süreye isabet eden ücret (60x168,75)	10.125.TL
Vergiden istisna edilecek tutar	10.125.TL
Vergiye tabi tutulacak ücret tutarı (27.000-10.125)	16.875.TL

XIII. HİZMETÇİLERİN ÜCRETLERİ

(Hizmetçiler özel fertler tarafından evlerde, bahçelerde, apartmanlarda ve ticaret mahalli olmayan sair yerlerde orta hizmetçiliği süt ninelik, dadılık, bahçıvanlık, kapıcılık gibi özel hizmetlerde çalıştırılanlardır.)

(Mürebbiyelere ödenen ücretler istisna kapsamına dahil değildir)

1-**Evlerde hizmet sunan kişilerin elde ettikleri gelir,** Gelir Vergisi Kanunu yönünden "**ücret**" olarak nitelendirilmektedir.

2- Ücretlerin gelir vergisinden **istisna edilebilmesi için;**

- Hizmetin özel fertler tarafından verilmesi,
- Hizmetin ev, bahçe, apartman gibi ticaret mahalli olmayan sair yerlerde verilmesi,

- Çalışanların, mürebbiyelik hariç olmak üzere orta hizmetçilik, sütünelik, dadılık, bahçıvanlık, kapıcılık gibi özel hizmetlerde istihdam edilmeleri,

Gerekmektedir.

3-**İstisnanın uygulamasında** hizmet erbabının Türkiye'de **dar mükellef veya tam mükellef statüsünü taşımasının bir önemi bulunmadığından**, dar mükellef kişilerin elde edecekleri ücretlerin de yukarıda yer alan şartları taşımaları kaydıyla gelir vergisinden istisna edilecektir.

SANAT OKULLARI VE CEZAEVLERİNDE VERİLEN ÜCRETLER

XIV. Sanat okulları ile bu mahiyetteki enstitülerde, ceza ve ıslahevlerinde, darülacezelerin atölyelerinde çalışan öğrencilere, hükümlü ve tutuklulara ve düşkünlere verilen ücretler

1-Halk Eğitim Merkezleri, sanat okulları ve benzeri yerlerdeki **sadece kursiyerlere veya öğrencilere ilişkin ücret gelir vergisinden istisna** tutulacaktır.

2- Ceza ve ıslahevlerinde, darülacezelerin atölyelerinde çalışan öğrencilere, hükümlü ve tutuklulara ve düşkünlere verilen ücretler de istisnadan faydalanacaktır.

3-Ücret ödemesi istisna kapsamında değerlendirilenlerin kursiyer, hükümlü, tutuklu veya öğrenci statüsünde bulunması ve **eğitim, üretim veya kurs programı ile sınırlı olması**, gerekir.

EMEKLİ AYLIKLARI

XV. Kanunla kurulan emekli sandıkları ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20 nci maddesinde belirtilen sandıklar tarafından ödenen emekli, maluliyet, dul ve yetim aylıkları

(506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20 nci maddesinde belirtilen sandıklar tarafından ödenen aylıkların toplamı, en yüksek Devlet memuruna çalışılan süreye bağlı olarak ödenen tutardan fazla ise aradaki fark ücret olarak vergiye tabi tutulur.) (Genel, katma ve özel bütçelerden ödenen bu nevi aylıklar dahil)

1- **Kanunla kurulan emekli sandıkları** ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20 nci maddesinde belirtilen sandıklar tarafından ödenen emekli, maluliyet, dul ve yetim aylıkları, **vergiden istisnadır**.

2-506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesi kapsamındaki bankalar, sigorta ve reasürans şirketleri, ticaret odaları, sanayi odaları, borsalar veya bunların teşkil ettikleri birlikler personeli için kurulmuş bulunan sandıklar tarafından iştirakçilerine yapılan ödemelerde **en yüksek devlet memuruna ödenen tutarla mukayese edilecektir.**

3-Bu tutardan **fazla ödenen kısım ücret olarak vergive** tabi tutulacaktır.

4-Daha önce Başbakanlık Müsteşarı için kullanılan **En Yüksek Devlet Memuru** ifadesi, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde **Cumhurbaşkanlığı İdari İşler** Başkanı için kullanılmaktadır.

5-Devlet Memurlarına **bir hizmet yılı için ödenmekte olan emeklilik ikramiyesinin** hesabında aşağıda belirtilen ödemelerin toplamı esas alınmaktadır:

- Aylık Gösterge X Aylık katsayısı
- Ek Gösterge X Aylık katsayısı
- Kıdem Aylığı Toplam Göstergesi X Aylık katsayısı
- Taban Aylık Göstergesi X Taban Aylık katsayısı
- En yüksek devlet memuru aylığının (*ek gösterge dâhil*) brüt tutarının her devlet memurunun kendi ek göstergesine göre farklılık gösteren oranına tekabül eden miktar.

6- 01.01.2023 itibariyle, 19.982,83 TL; 1.07.2022 tarihi itibariyle: 15.371,40 TL, 01.01.2022 tarihi itibarıyla: 10.848,59 TL, 01.07.2021 - 31.12.2021: 8.284,51 TL, 01.01.2021 - 30.06.2021: 7.638,96 TL, hizmet yılı ikramiye tutarları olarak dikkate alınmaktadır.

YABANCI ÜLKE EMEKLİ AYLIKLARI

XVI. Yabancı ülkelerde bulunan sosyal güvenlik kurumları tarafından ödenen emekli, maluliyet, dul ve yetim aylıkları

1-193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununun 23 üncü maddesine 3239 sayılı kanunun 42 nci maddesi ile eklenen 13 numaralı bent hükmü ile **yabancı ülkelerde bulunan sosyal güvenlik kurumları tarafından ödenen emekli, malûliyet, dul ve yetim aylıkları** vergiden müstesna tutulmuştur.

2-Uluslararası kuruluşlar bünyesinde kurulu (Birleşmiş Milletler Teşkilatı, NATO gibi) sosyal güvenlik kurumları dahil olmak üzere, **yabancı ülkelerde bulunan sosyal güvenlik kurumları tarafından ödenen emekli, malûliyet, dul ve yetim aylıkları**, Gelir Vergisi Kanununun 23 üncü maddesinin 11 numaralı bendinde yer alan istisna hükmü ile **ilgilendirilmeksizin tamamı vergiden müstesna tutulacaktır.**

İKRAMİYE ÖDEMELERİ

XVII. Kanunla kurulan emekli sandıkları ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20 nci maddesinde belirtilen sandıklar tarafından, kendilerine zat aylığı bağlananlara aylıkları dışında, kanunları veya statüleri gereğince verilen emekli, dul, yetim ve evlilik ikramiyeleri veya iade olunan mevduatı ve sürelerini doldurmamış bulunanlarla dul ve yetimlerine toptan ödenen tazminatlar

(506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20 nci maddesinde belirtilen sandıklar tarafından ödenen tazminat, yardım ve toptan ödemeler en yüksek Devlet memuruna çalışılan süreye bağlı olarak ödenen tutardan fazla ise aradaki fark ücret olarak vergiye tabi tutulur. Bu mukayesede gerek muhtelif sandıklardan gerek aynı sandıktan muhtelif zamanlarda yapılan ikramiye, tazminat ve toptan ödemeler topluca dikkate alınır.)

1-Kanunla kurulan emekli sandıkları ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20 nci maddesinde belirtilen sandıklara tabi olarak çalışanlara aylıkları dışında kanunları veya statüleri gereğince verilen emekli, dul, yetim ve evlilik ikramiyeleri veya iade olunan mevduatı ve sürelerini doldurmamış bulunanlarla dul ve yetimlerine toptan ödenen tazminatlar vergiden istisna edilecektir.

2- **506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20 nci** maddesindeki sandıklar tarafından yapılacak ödenen tazminat, yardım ve toptan ödemeler, **en yüksek Devlet memuruna çalışılan süreye bağlı olarak ödenen tutarı aşan kısım ücret olarak vergiye** tabi tutulacaktır.

TAZMİNAT VE YARDIMLAR

XVIII. Ölüm, engellilik ve hastalık sebebiyle verilen tazminat ve yardımlar ile 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu uyarınca ödenen işsizlik ödeneği ve 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununa göre ödenen işe başlatmama tazminatı

1-193 sayılı Kanunun 25 inci maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendine göre hizmet erbabına;

- a) Ölüm, engellilik ve hastalık gibi durumlarda ödenen **tazminat ve yardımlar**,
- b) 4447 sayılı Kanun uyarınca ödenen **işsizlik ödeneği**,
- c) 4857 sayılı Kanunun 21 inci maddesine göre ödenen **işe başlatmama tazminatları**, gelir vergisinden istisnadır.

2-4447 sayılı Kanun uyarınca sigortalı işsizlere Kanunda belirtilen şartları taşımaları halinde işsiz kaldıkları dönem için yine Kanunda belirtilen süre ve miktarda yapılan işsizlik ödeneği ödemeleri ile 4857 sayılı Kanunun 21 inci maddesine göre, işverence geçerli sebep

gösterilmediği veya gösterilen sebebin geçerli olmadığı mahkemece veya özel hakem tarafından tespit edilerek feshin geçersizliğine karar verildiğinde, işçinin başvurusu üzerine işverenin bir ay içinde işe başlatmadığı durumda, işçiye, en az dört aylık ve en çok sekiz aylık ücreti tutarında ödenen tazminat istisna kapsamındadır.

3-4857 sayılı Kanununun 21 inci maddesine göre, arabuluculuk faaliyeti sonucunda tarafların, işçinin işe başlatılmaması konusunda anlaşmaları halinde, iş sözleşmesi feshedilen hizmet erbabına en çok sekiz aylık ücreti tutarında ödenen işe başlatmama tazminatları da istisna kapsamındadır.

SİGORTA ÖDEMELERİ

XIX. Sosyal sigorta kurumları tarafından sigortalılara yapılan ödemeler

1-Sosyal sigortalar ile genel sağlık sigortası bakımından kişileri güvence altına almak; bu sigortalardan yararlanacak kişileri ve sağlanacak hakları, bu haklardan yararlanma şartları ile finansman ve karşılanma yöntemlerini belirlemek; sosyal sigortaların ve genel sağlık sigortasının işleyişi ile ilgili usûl ve esaslar, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda düzenlenmiştir.

Kanuna göre sigortalılara, iş göremezlik ödeneği olmak üzere kısa ve uzun vadeli sigorta kolları kapsamında ödemeler yapılmaktadır.

2- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun "İş kazası, meslek hastalığı, hastalık ve analık sigortasından sağlanan haklar" başlıklı 16 ncı maddesinde, sigortalıya, geçici iş göremezlik süresince günlük geçici iş göremezlik ödeneği verileceği hükmüne yer verilmiştir.

3-Geçici iş göremezlik, sigortalının iş kazası, meslek hastalığı, hastalık ve analık hâllerinde Kurumca yetkilendirilen hekim veya sağlık kurulu raporlarında belirtilen istirahat süresince geçici olarak çalışamama hâlidir. Geçici iş göremezlik ödeneği, iş kazası, meslek hastalığı, hastalık ve analık hâllerinde Kanunda belirtilen geçici iş göremezlik sürelerinde verilen ödenektir.

4-Bu hükümlere göre, iş kazası geçiren çalışana, 5510 sayılı Kanun kapsamında ödenen **iş göremezlik ödeneğinin**, Gelir Vergisi Kanununun 25 inci maddesinin birinci fıkrasının (6) numaralı bendi kapsamında, **gelir vergisinden istisna edilmesi mümkün** bulunmaktadır.

5-Yapılan ödeme ayrıca **ticari kazancın tespitinde gider olarak** dikkate alınabileceği tabiidir.

5- Yapılan bu ödemelere ilişkin düzenlenen kağıtların Damga Vergisi Kanununa ekli (1) sayılı tablonun IV/1-b fıkrasına göre **damga vergisine tabi tutulması** gerekmektedir.

KIDEM TAZMİNATI VE DİĞER TAZMİNAT İSTİSNASI

XX. a) 25/8/1971 tarihli ve 1475 sayılı İş Kanunu ve 20/4/1967 tarihli ve 854 sayılı Deniz İş Kanununa göre ödenmesi gereken kıdem tazminatlarının tamamı ile 13/6/1952 tarihli ve 5953 sayılı Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştıranlar Arasındaki Münasebetlerin Tanzimi Hakkında Kanuna göre ödenen kıdem tazminatlarının hizmet erbabının 24 aylığını aşmayan miktarları

(Hizmet ifa etmeksizin ödenen ücretler tazminat sayılmaz.)

b) Hizmet erbabının tabi olduğu mevzuata göre bu bendin (a) alt bendinde belirtilen istisna tutarının hesabında dikkate alınmak şartıyla, hizmet sözleşmesi sona erdikten sonra; karşılıklı sonlandırma sözleşmesi veya ikale sözleşmesi kapsamında ödenen tazminatlar, iş kaybı tazminatları, iş sonu tazminatları, iş güvencesi tazminatları gibi çeşitli adlar altında yapılan ödemeler ve yardımlar

(Bu bendin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.)

1-193 sayılı Kanununun 25 inci maddesinin birinci fıkrasının yeniden düzenlenen (7) numaralı bendinin (a) alt bendi ile 1475, 854 ve 5953 sayılı Kanunlara göre ödenen kıdem tazminatlarına uygulanacak istisnaya ilişkin düzenleme aynen korunmuştur.

2-Bu çerçevede ücret kapsamında değerlendirilen;

a) 1475 ve 854 sayılı Kanunlar uyarınca ödenmesi gereken kıdem tazminatları,

b) 5953 sayılı Kanun uyarınca yapılan ve çalışanın son brüt ücreti üzerinden hesaplanan ve ödenen 24 aylık tutarı aşmayan kıdem tazminatları

gelir vergisinden istisna edilecektir.

3-1475 ve 854 sayılı Kanunlar uyarınca, hizmet erbabının çalıştığı süre ve kıdem tazminatına esas ücreti dikkate alınarak hesaplanan ve ödenen kıdem tazminatları istisna kapsamına girmekte olup hesaplanan bu tutarları aşan ilave ödemeler ise ücret kapsamında değerlendirilmek suretiyle vergilendirilecektir.

4-Dolayısıyla, hizmet erbabının kıdem tazminatına esas ücretine göre hesaplanan ve en yüksek Devlet memuruna bir hizmet yılı için ödenen azami emekli ikramiyesi tutarını aşan ödemelerde ise en yüksek Devlet memuruna ödenen azami emekli ikramiyesi kadarlık kısmı istisnaya konu edilecek, aşan kısmı ise ücret olarak vergilendirilecektir.

5-Kıdem tazminatının yıllık miktarı 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi en yüksek Devlet memuruna 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre bir hizmet yılı için ödenecek azami emekli ikramiyesini geçemez.

6- **İş sözleşmesi feshedilmeden/sona ermeden** kıdem tazminatına mahsuben avans olarak **yapılan ödemelerin ücret ödemesi olarak kabulü** ve bu ödemelerin, **gelir vergisine tabi tutulması** gerekmektedir.

Örnek 1: (A) Anonim şirketinde 10 yıl süreyle çalıştıktan sonra 15/1/2018 tarihinde işten ayrılan Bay (B)'ye, 1475 sayılı Kanun uyarınca işvereni tarafından, kıdem tazminatına esas ücreti olan 4.000 TL üzerinden 40.000 TL kıdem tazminatı ödenmiştir.

Buna göre, Bay (B)'ye 1475 sayılı Kanun kapsamında hesaplanarak ödenen ve en yüksek Devlet memuruna ödenen azami emeklilik ikramiyesinin ($5.001,76 \times 10 =$) 50.017,60 TL'nin altında kalan 40.000 TL kıdem tazminatının tamamı, gelir vergisinden istisna edilecektir.

Örnek 2: (C) Anonim şirketinde 20 yıl süreyle çalıştıktan sonra 5/2/2018 tarihinde işten ayrılan Bay (D)'ye, işvereni tarafından 854 sayılı Kanun uyarınca, kıdem tazminatına esas ücreti olan 7.500 TL üzerinden hesaplanan 150.000 TL kıdem tazminatı ödenmiştir.

Hesaplanan kıdem tazminatı tutarı 150.000 TL olsa da, istisna edilecek tutar, en yüksek Devlet memuruna bir hizmet yılı için ödenen azami emekli ikramiyesi tutarı ve çalışma süresi dikkate alınarak hesaplanan tutarı aşmayacaktır.

Buna göre, Bay (D)'nin 20 yıl çalışması karşılığı istisna edilecek azami tutar ($5.001,76 \times 20 =$) 100.035,20 TL dir. Bu nedenle Bay (D)'ye ödenen 150.000 TL kıdem tazminatının 100.035,20 TL lik kısmı gelir vergisinden istisna edilecek, aşan kısım olan ($150.000 - 100.035,20 =$) 49.964,80 TL ise ücret olarak vergiye tabi tutulacaktır.

Örnek 3: (E) Gazetesinde 30 yıl süreyle çalıştıktan sonra 15/3/2018 tarihinde emekli olan Bayan (S)'ye işvereni tarafından 5953 sayılı Kanun uyarınca, son aya ilişkin brüt ücreti olan 10.000 TL üzerinden hesaplanan 300.000 TL kıdem tazminatı ödenmiştir.

Bayan (S)'ye ödenen kıdem tazminatının, 24 aylığına isabet eden tutar olan ($24 \times 10.000 =$) 240.000 TL gelir vergisinden istisna edilecek, kalan tutar ($300.000 - 240.000 =$) 60.000 TL ise gelir vergisine tabi olacaktır.

Hizmet sözleşmesi sona erdikten sonra yapılan ödemeler ve yardımlarda istisna

1-Çalışma hayatında hizmet erbabına işten ayrılma, emekli olma, dava açılmaması vb. nedenlerle karşılıklı sonlandırma sözleşmesi veya ikale sözleşmesi kapsamında ödenen tazminatlar, iş kaybı tazminatları, iş sonu tazminatları, iş güvencesi tazminatları gibi ödemeler yapılabilmektedir.

2-193 sayılı Kanununun 25 inci maddesinin birinci fıkrasının (7) numaralı bendinin (b) alt bendinde yapılan düzenleme ile **bu ödemelerinde** çalışanın tabi olduğu mevzuata göre **kıdem tazminatına ilişkin istisna tutarının hesabında dikkate alınması gerektiği** hususuna açıklık getirilmiştir.

3-Buna göre, anılan Kanunlar uyarınca ödenecek kıdem tazminatlarından gelir vergisinden istisna edilecek tutar hesap edilirken, yukarıda sayılan ödemeler de dahil edilerek ödemelerin toplamı üzerinden istisna uygulanacak, istisnayı aşan tutarlar ise ücret olarak gelir vergisine tabi tutulacaktır.

4-1475 ve 854 sayılı Kanunlar uyarınca kıdem tazminatı tutarı dışında, **ilave bir tazminat ödemesi yapılması** halinde, bu ödemenin; bu tutar ile kıdem tazminatı tutarı

toplamının, **en yüksek Devlet memuruna ödenen azami emekli ikramiyesi tutarını aşmayan kısmı istisnaya** konu edilecektir.

5-5953 sayılı Kanun uyarınca kıdem tazminatı ödenen hizmet erbabına, bu tazminat dışında, birinci fıkrada sayılan ilave bir tazminat ödemesi yapılması halinde, bu tutar ile kıdem tazminatı tutarı toplamının, çalışanın son brüt ücreti üzerinden hesaplanan **24 aylık tutarını aşmayan kısmı istisnaya** tabi tutulacaktır.

6-1475 ve 854 sayılı Kanunlara tabi olarak çalışanlara kıdem tazminatı ödenmediği, ancak birinci fıkrada sayılan bir tazminat ödendiği durumlarda, ödenen bu tazminat tutarının, **en yüksek Devlet memuruna ödenen azami emekli ikramiyesi tutarını aşmayan kısmı, 5953 sayılı Kanuna tabi olarak çalışanlarda** ise çalışanın son brüt ücreti üzerinden hesaplanan **24 aylık tutarını aşmayan kısmı istisnaya** tabi tutulacak, aşan kısmı ise ücret olarak vergiye tabi tutulacaktır.

Örnek 4: (Ç) A.Ş.'de 10 yıl süreyle çalıştıktan sonra 12/1/2018 tarihinde işten ayrılan Bay (H)'ye, işvereni tarafından 1475 sayılı Kanun uyarınca, kıdem tazminatına esas ücreti olan 3.000 TL üzerinden 30.000 TL kıdem tazminatı ile karşılıklı sonlandırma sözleşmesine (ikale) istinaden 50.000 TL iş güvencesi tazminatı olmak üzere toplam 80.000 TL ödeme yapılmıştır.

2/1/2018 tarihi itibarıyla 657 sayılı Kanuna tabi en yüksek Devlet memuruna bir hizmet yılı için ödenecek azami emekli ikramiyesi tutarı 5.001,76 TL dir. Bay (H)'ye yapılan 80.000 TL lik ödemenin gelir vergisinden istisna edilecek tutarı aşağıdaki gibi olacaktır.

A-Kıdem tazminatı tutarı	30.000,00 TL
B-İş güvencesi tazminatı	50.000,00 TL
Ödenen toplam tutar (A+B)	80.000,00 TL
C-Vergiden istisna edilecek tutar	(5.001,76x10=) 50.017,60 TL
Vergiye tabi tutar (A+B)-C)	(80.000-50.017,60=) 29.982,40 TL

Örnek 5: (K) AŞ'de 854 sayılı Kanuna tabi olarak, 10 yıl süreyle çalıştıktan sonra ikale sözleşmesi ile 2/2/2018 tarihinde işten ayrılan Bayan (L)'ye, işvereni tarafından 55.000 TL iş kaybı tazminatı ödenmiş olup ayrıca kıdem tazminatı ödemesi yapılmamıştır.

Bayan (L)'ye yapılan 55.000 TL lik ödemenin gelir vergisinden istisna edilecek tutarı aşağıdaki gibi olacaktır.

- İş kaybı tazminatı 55.000,00 TL
- Vergiden istisna edilecek tutar (5.001,76x10=) 50.017,60 TL
- Vergiye tabi tutar (55.000-50.017,60=) 4.982,40 TL

Örnek 6: (M) A.Ş.'de 5953 sayılı Kanun kapsamında 20 yıl süreyle çalıştıktan sonra, 15/3/2018 tarihinde emekliliğe ayrılan ve en son aya ilişkin ücreti 20.000 TL olan Bayan

(N)'ye işvereni tarafından 400.000 TL kıdem tazminatı ve 500.000 TL emeklilik tazminatı (ikramiyesi) ödenmiştir.

Bayan (N)'ye yapılan 900.000 TL lik ödemenin gelir vergisinden istisna edilecek tutarı aşağıdaki gibi olacaktır.

• Kıdem tazminatı tutarı	400.000 TL
• Emeklilik tazminatı (ikramiyesi)	500.000 TL
• Ödenen toplam tutar	900.000 TL
• Vergiden istisna edilecek tutar (20.000 TL x 24=)	480.000 TL
• Vergiye tabi tutar (900.000 TL-480.000 TL=)	420.000 TL

657 sayılı Kanunun 4/B ve mülga 4/C maddeleri kapsamında çalışan personele ödenen iş sonu tazminatlarının vergilendirilmesi

1-657 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (B) fıkrası kapsamındaki sözleşmeli personele hizmet sözleşmelerinin sona ermesi nedeniyle ödenen iş sonu tazminatları da 193 sayılı Kanunun 25 inci maddesinin birinci fıkrasının (7) numaralı bendi uyarınca, gelir vergisinden istisna edilecektir.

2-Bu düzenlemelere göre;

✓ İ kale kapsamında ödenen tazminat tutarları ücret niteliğindedir.

✓ Ancak bu tutarların kıdem tazminatı tavanına kadar olan kısmı gelir vergisinden istisna tutulmuştur.

Örnek 7-(A) A.Ş.'de 10 yıl süreyle çalıştıktan sonra 12/2/2022 tarihinde işten ayrılan Bay (H)'ye, işvereni tarafından 1475 sayılı Kanun uyarınca, kıdem tazminatına esas ücreti olan 6.000 TL üzerinden 60.000 TL kıdem tazminatı ile karşılıklı sonlandırma sözleşmesine (ikale) istinaden 50.000 TL iş güvencesi tazminatı olmak üzere toplam 100.000 TL ödeme yapılmıştır.

Ocak/2022 tarihi itibarıyla 657 sayılı Kanuna tabi en yüksek Devlet memuruna bir hizmet yılı için ödenecek azami emekli ikramiyesi tutarı, 10.848, 59 TL dir.

Bay (H)'ye yapılan 80.000 TL lik ödemenin gelir vergisinden istisna edilecek tutarı aşağıdaki gibi olacaktır:

• Kıdem tazminatı tutarı	60.000,00 TL
• İş güvencesi tazminatı	50.000,00 TL
• Ödenen toplam tutar	110.000,00 TL
• Vergiden istisna edilecek tutar (10.848, 59 x10=)	108.485,9 TL
• Vergiye tabi tutar (110.000-108.485,9 =)	1.514,1 TL

Kıdem Tazminatı Tutarları

1-1475 Sayılı İş Kanununun 14 üncü Maddesinin 13 üncü fıkrası gereğince; bu Kanuna tabi işçilerin kıdem tazminatlarının yıllık miktarı en yüksek devlet memuruna bir hizmet yılı için ödenecek azami emeklilik ikramiyesini geçmemektedir.

2-Halen Devlet Memurlarına bir hizmet yılı için ödenmekte olan emeklilik ikramiyesinin hesabında aşağıda belirtilen ödemelerin toplamı esas alınmaktadır :

- 1 - Aylık Gösterge X Aylık katsayısı
- 2 - Ek Gösterge X Aylık katsayısı
- 3 - Kıdem Aylığı Toplam Göstergesi X Aylık katsayısı
- 4 - Taban Aylık Göstergesi X Taban Aylık katsayısı
- 5 - En yüksek devlet memuru aylığının (*Ek Gösterge Dahil*) brüt tutarının her devlet memurunun kendi ek göstergesine göre farklılık gösteren oranına tekabül eden miktar.

Yıllar	Tutarı
01.01.2023-30.06.2023	19.982,83
01.07.2022-31.12.2022	15.371,40
01.01.2022-30.06.2022	10.848,59
01.07.2021-31.12.2021	8.284,51
01.01.2021-30.06.2021	7.638,96
01.07.2020-31.12.2020	7.117,17
01.01.2020-30.06.2020	6.730,15
01.07.2019-31.12.2019	6.379,86
01.01.2019-30.06.2019	6.017,60

YURTDIŞI İNŞAAT HİZMET ÜCRETLERİ

XXI. Yurt dışında yapılan inşaat, onarım, montaj işleri ile teknik hizmetlerde çalışan hizmet erbabına, fiilen yurt dışındaki çalışmaları karşılığı işverenin yurt dışı kazançlarından karşılanarak yapılan ücret ödemeleri.

1-193 sayılı Kanunun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasına 7420 sayılı Kanunun 2 nci maddesiyle eklenen (19) numaralı bentle, **yurt dışında yapılan inşaat, onarım, montaj işleriyle teknik hizmetlerde çalışan hizmet erbabına**, fiilen yurt dışındaki çalışmaları

karşılığı işverenin yurt dışı kazançlarından karşılanarak 1/12/2022 tarihinden itibaren (bu tarih dahil) yapılan **ücret ödemeleri gelir vergisinden istisna** edilmiştir.

2- Hizmet erbabına yapılan ücret ödemelerinin **gelir vergisinden istisna edilebilmesi için**;

✓ Hizmet erbabının, yurt dışında yapılan inşaat, onarım, montaj işleri ile teknik hizmetlerde çalışması,
✓ Hizmetin hizmet erbabınca fiilen yurt dışında verilmesi,
✓ Hizmet erbabına yapılacak ödemenin yurt dışı kazançlardan karşılanması,
gerekmektedir.

3- Yurt dışında yapılan inşaat, onarım, montaj işleri ve teknik hizmetlerle ilgili olmak ve fiilen **yurt dışında bulunarak hizmet verilmesi kaydıyla yönetim, idare, muhasebe ve benzeri hizmetlerde çalışanlar da** söz konusu istisnadan faydalanabilecektir.

4- Yurt dışında yapılan inşaat, onarım, montaj işleriyle teknik hizmetlerde çalışan hizmet erbabına yurt dışı şube tarafından yapılan ücret ödemeleri **tevkifata tabi tutulmavacağı** gibi gelir vergisinden istisna edilen **bu gelirler için hizmet erbabınca yıllık gelir vergisi beyannamesi verilmeyecektir.**

Örnek 1: Merkezi Türkiye’de olan (D) Şirketi, yurt dışında bir inşaat işi üstlenmiş ve söz konusu işte çalıştırmak üzere Türkiye’den 40 hizmet erbabı götürmüştür. Hizmet erbabının ücretleri (D) Şirketinin yurt dışı şubesi tarafından ödenmektedir.

Bu durumda, söz konusu hizmet erbabına yurt dışındaki inşaat işinde fiilen çalışmaları karşılığı olarak yurt dışı şube tarafından yapılan ücret ödemeleri gelir vergisinden istisna olduğundan, bu gelirler için hizmet erbabı tarafından yıllık gelir vergisi beyannamesi verilmeyecektir.

5-Yurt dışında çalışan hizmet erbabının **ücretlerinin yurt dışı şube adına Türkiye’deki şirket (merkez) tarafından ödenmesi istisnanın uygulanmasına engel teşkil etmeyecektir.** Bu durumda, Türkiye’deki şirket (merkez) tarafından gelir vergisi tevkifatı yapılmayacağı gibi söz konusu ücret gelirleri için hizmet erbabı tarafından da yıllık gelir vergisi beyannamesi verilmeyecektir.

Örnek 2: Merkezi Türkiye’de olan (E) Şirketi, yurt dışında üstlenmiş olduğu inşaat işi için şirketin yurt dışı şubesinde çalıştırmak üzere Türkiye’den 50 hizmet erbabı götürmüştür. Yurt dışı şubede çalışan hizmet erbabının ücretleri yurt dışı şube kazançlarından karşılanmak suretiyle merkez tarafından ödenmektedir.

Bu durumda, merkez tarafından yapılan ücret ödemeleri üzerinden gelir vergisi tevkifatı yapılmayacak ve bu ücret gelirleri için hizmet erbabı tarafından da yıllık gelir vergisi beyannamesi verilmeyecektir.

6-Hizmet erbabının hem yurt dışında yapılan inşaat, onarım, montaj işleriyle teknik hizmetlerde çalışması hem de Türkiye’deki şirkette (merkezde) çalışması

durumunda, sadece fiilen **yurt dışında bulunarak çalışması karşılığı yapılan ücret ödemeleri istisnaya konu** edilebilecek, yurt içindeki çalışmaları karşılığı yapılan ücret ödemeleri ise vergilendirilecektir.

Örnek 3: Merkezi Türkiye’de olan (F) Şirketi, yurt dışında onarım işi üstlenmiş ve söz konusu iş için Türkiye’den 30 hizmet erbabı götürmüştür. Türkiye’deki merkezde çalışan 5 hizmet erbabı ise söz konusu işin belirli kısımlarında çalışmak üzere bazı dönemlerde yurt dışına götürülmüştür.

Bu durumda, yurt dışındaki onarım işinde çalışmak üzere götürülen ve fiilen yurt dışında çalışan 30 hizmet erbabına yapılan ücret ödemeleri gelir vergisinden istisna edilecektir.

Hem Türkiye’deki merkezde hem de yurt dışındaki şubede çalışan 5 hizmet erbabının ise fiilen yurt dışındaki çalışmalarına isabet eden ücret gelirleri gelir vergisinden istisna edilecek, merkezdeki çalışmaları karşılığı yapılan ücret ödemeleri ise vergilendirilecektir.

Hizmet erbabının, yurt dışında yapılan inşaat, onarım, montaj işleriyle teknik hizmetlerle ilgili olsa dahi Türkiye’den verdiği hizmetler karşılığı elde ettiği ücret gelirleri istisnaya konu edilemeyecektir.

Örnek 4: Merkezi Türkiye’de olan (G) Şirketi yurt dışında bir teknik hizmet işi üstlenmiş ve söz konusu iş için Türkiye’den 10 hizmet erbabı götürmüştür. Söz konusu teknik hizmet işine 5 hizmet erbabı da Türkiye’den teknik destek vermektedir.

Bu durumda, yurt dışındaki teknik hizmetlerde çalışmak üzere yurt dışına götürülen ve fiilen bu hizmetlerde çalışan 10 hizmet erbabının ücretleri gelir vergisinden istisna edilecektir.

Söz konusu teknik hizmetler için Türkiye’den hizmet veren 5 hizmet erbabının ücretleri ise istisna kapsamına girmediğinden vergiye tabi tutulacaktır.

7-Yurt dışında yapılan inşaat, onarım, montaj işleriyle teknik hizmetlerde çalışan hizmet erbabına, gerek şube gerekse şube adına merkez tarafından **ödenen ücretler yurt dışı kazancın tespitinde gider olarak dikkate alınacak** olup Türkiye’deki şirket (merkez) tarafından gider olarak dikkate alınamayacaktır.

8-İşverenler tarafından hizmet erbabına **yapılan ödemelere ilişkin** olarak düzenlenen kâğıtlarda yer alan tutarın, **istisnaya isabet eden kısmı damga vergisinden de istisnadır.**

ÇIRAKLIK ÜCRETLERİ

XXII. 3308 sayılı Çıraklık ve Meslekî Eğitim Kanununa tâbi çırakların asgari ücreti aşmayan ücretleri.

1-3308 sayılı Meslekî Eğitim Kanununun “Ücret ve Sosyal Güvenlik” başlıklı 25 inci maddesinde,

“Aday çırak ve çıraklar ile işletmelerde mesleki eğitim gören, staj veya tamamlayıcı eğitime devam eden öğrencilere işletmeler tarafından ödenecek ücret ve bu ücretlerdeki artışlar, düzenlenecek sözleşme ile tespit edilir.

Ancak;

-İşletmelerde mesleki eğitim gören öğrenciler ile mesleki ve teknik ortaöğretim okul ve kurumlarında staj veya tamamlayıcı eğitim gören öğrencilere asgari ücretin net tutarının;

-yirmi ve üzerinde personel çalıştıran işyerlerinde yüzde otuzundan, yirmiden az personel çalıştıran işyerlerinde yüzde onbeşinden,

-aday çırak ve çırağa yaşına uygun asgari ücretin yüzde otuzundan,

-kalfalık yeterliğini kazanan mesleki eğitim merkezi 12’nci sınıf öğrencilerine asgari ücretin yüzde ellisinden aşağı ücret ödenemez.

Bu amaçla kamu kurum ve kuruluşları gerekli tedbirleri alır. Staj yapacak işletme bulunamaması nedeniyle stajını okulda yapan ortaöğretim öğrencileri ile yükseköğretim kurumları ve birimlerinde yapan yükseköğretim öğrencilerinin yaptıkları stajlar bu fıkra hükmü kapsamı dışındadır.

*Aday çırak, çırak ve öğrencinin eğitimi sırasında işyerinin kusuru halinde meydana gelecek iş kazaları ve meslek hastalıklarından işveren sorumludur. **Aday çırak, çırak ve öğrencilere ödenecek ücretler her türlü vergiden müstesnadır.***

Aday çırak, çıraklar, işletmelerde mesleki eğitim gören öğrenciler ile mesleki ve teknik ortaöğretim okul ve kurumlarında okumakta iken staja, tamamlayıcı eğitime veya alan eğitimine tabi tutulan öğrencilerin sigorta primleri asgari ücretin yüzde ellisi üzerinden, Bakanlık ile mesleki ve teknik eğitim yapan yükseköğretim kurumlarının bağlı olduğu üniversitelerin bütçesine konulan ödenekten karşılanır.”

Hükmüne yer verilmiştir.

Aynı Kanunun Geçici 12 nci maddesinde,

“2016-2017 eğitim ve öğretim yılı sonuna kadar uygulanmak üzere aday çırak ve çıraklar ile 18 inci madde hükümleri uyarınca işletmelerde mesleki eğitim gören, staj veya tamamlayıcı eğitime devam eden öğrencilere, 25 inci maddenin birinci fıkrası kapsamında yapılacak ödemeler asgari ücretin net tutarının yüzde otuzundan, kalfalık yeterliğini kazanan

mesleki eğitim merkezi 12'nci sınıf öğrencilerine yapılacak ödemeler asgari ücretin yüzde ellisinden az olamaz. Mesleki eğitim merkezi programı dışındaki okul ve kurumlarda öğrenim gören öğrencilere ödenebilecek en az ücretin; yirmiden az personel çalıştıran işletmeler için üçte ikisi, yirmi ve üzerinde personel çalıştıran işletmeler için üçte biri; mesleki eğitim merkezi programına devam eden öğrencilere ödenebilecek en az ücretin ise tamamı 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun 53 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının (B) bendinin (h) alt bendi için ayrılan tutardan Devlet katkısı olarak ödenir.

Bu kapsamda yapılacak ödemeleri on eğitim ve öğretim yılına kadar uzatmaya Cumhurbaşkanlığı yetkilidir.

Staj yapacak işletme bulunamaması nedeniyle stajını okulda yapan ortaöğretim öğrencileri ile öğretim programı gereği staj yapmak zorunda olmayan yükseköğretim öğrencilerinin yaptıkları stajlar bu fıkra hükmü kapsamı dışındadır. Kamu kurum ve kuruluşlarına Devlet katkısı ödenmez

Bu madde uyarınca ödenen Devlet katkısı ödemenin yapıldığı tarihi takip eden iki ay içerisinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesinden İşsizlik Sigortası Fonuna aktarılır

Birinci fıkroda bu fıkroyu düzenleyen Kanunla yapılan değişiklikler sebebiyle 2021-2022 eğitim ve öğretim yılından önceki döneme ilişkin geçmişe dönük olarak herhangi bir ücret veya Devlet katkısı ödemesi yapılmaz. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlık ve Türkiye İş Kurumu tarafından belirlenir.”

Düzenlemesine yer verilmiştir.

2-Konu ile ilgili 4/1/2022 Tarihli ve 5063 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile söz konusu süre, 2021-2022 eğitim ve öğretim yılından itibaren beş eğitim ve öğretim yılı uzatılmıştır.

3-Kanun'un 25'inci maddesinde belirtilen en alt ücret tutarları bu maddenin uygulanma süresinin Cumhurbaşkanlığı'nca uzatıldığı süre boyunca işletmelerde mesleki eğitim gören, **staj veya tamamlayıcı eğitime devam eden öğrenciler için asgari ücretin net tutarının %30 undan** az olamaz.

4-Kalfalık yeterliğini kazanan mesleki eğitim merkezi **12'nci sınıf öğrencilerine yapılacak ödemeler asgari ücretin %50 sinden, diğerleri için %30 undan** az olamayacaktır.

5-Mesleki eğitim merkezi programı dışındaki okul ve kurumlarda öğrenim gören öğrencilere ödenebilecek en az ücretin; **20 den az personel çalıştıran işletmeler için 2/3 ü, 20 ve üzerinde personel çalıştıran işletmeler için 1/3 ü;** mesleki eğitim merkezi programına devam eden öğrencilere ödenebilecek en az ücretin ise tamamı **İşsizlik Sigortası Kanunu için ayrılan tutardan Devlet katkısı olarak** ödenecektir.

3-Gelir Vergisi Kanununun 23/12 nci maddesine göre, 3308 sayılı Çıraklık ve Meslekî Eğitim Kanununa tâbi çırakların asgari ücreti aşmayan ücretler **gelir vergisinden istisna edilmiştir.**

4- Gerek 3308 ve gerekse 193 sayılı Kanunlar çerçevesinde,

✓ 3308 sayılı Kanun kapsamında mesleki eğitim gören öğrencilere yapılan, yıllar itibariyle yaşa göre belirlenen **asgari ücreti aşmayan ücret ödemeleri** Gelir Vergisi Kanununun 23/12 nci maddesine göre **gelir vergisinden istisna tutulacaktır**.

✓ Bununla beraber; 3308 sayılı Kanun kapsamında olmayan öğrenciler için yapılacak ücret ödemeleri ile mesleki eğitim gören öğrencilere **asgari ücretin üzerinde yapılacak ücret ödemelerinin** Gelir Vergisi Kanununun 103 ve 104 üncü maddelerine göre tevkifata tabi tutularak **vergilendirilmesi gerekmektedir**.

✓ **Asgari ücreti aşmayan ücret ödemeleri** nedeniyle düzenlenen kâğıtların, Gelir Vergisi Kanununun 23 üncü maddesinin 12 nci fıkrası ve 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa ekli (2) sayılı tablonun IV/34 üncü fıkrası uyarınca **damga vergisinden istisnadır**.

✓ **Asgari ücreti aşan ücret ödemeleri** ile 3308 sayılı Kanun kapsamında olmayan öğrencilere yapılacak ücret ödemeleri nedeniyle düzenlenen kâğıtların Kanuna ekli (1) sayılı tablonun IV/1-b fıkrası gereğince *Binde 7,59* oranında **damga vergisine tabi tutulması gerekmektedir**.

DÖVİZ CİNSİ ÜCRET ÖDEMELERİ

XXIII. Kanuni ve iş merkezi Türkiye’de bulunmayan dar mükellefiyete tabi işverenlerin yanında çalışan hizmet erbabına, işverenin Türkiye dışında elde ettiği kazançları üzerinden döviz olarak ödediği ücretler

1- İstisna hükmünün uygulanmasında, işveren sıfatıyla ücret ödemesinde bulunan kurumların, **Türkiye’de herhangi bir kanuni merkezinin veya iş merkezinin bulunmaması gerekir**.

2-Türkiye’de kanuni ve iş merkezi olmayan kurumların ise tam mükellef oldukları devlette hangi statüyü taşıdıkları, tüzel kişiliklerinin bulunup bulunmadığı herhangi bir iktisadi işletmelerinin varlığı ya da yokluğu önem taşımayacaktır.

3-Türkiye’de hizmet arzeden gerçek kişinin işveren sıfatıyla bağlı olduğu dar mükellef kurum, söz konusu kişiye döviz olarak ödediği ücretleri, doğrudan doğruya yurt dışında elde ettiği gelirden ayırıp vermeli, hiç bir zaman için Türkiye’de elde ettiği kazanç ile ilgilendirmemelidir.

4-Hizmet erbabının Türkiye’de tam mükellef veya dar mükellef statüsünü taşıması hiç bir önem taşımayacaktır. Ödeme, yurt dışında elde edilen gelir üzerinden yapılacağı için,

Türkiye'deki faaliyetler nedeniyle bu ücretler Gelir Vergisi Kanununun 40 ncı maddesi hükmüne göre gider olarak dikkate alınmayacaktır.

5-Kanunî ve iş merkezi Türkiye'de bulunmayan dar mükellefiyete tâbi kurumların bünyesinde çalışan hizmet erbabına ödenen **ücretlere istisna uygulanabilmesi için**;

✓ Türkiye' de hizmet arz eden gerçek kişinin bağlı olduğu işverenin dar mükellef kurum olması, bu kurumun da Türkiye' de kazanç elde edecek şekilde faaliyette bulunmaması,

✓ Dar mükellef kurumda çalışan kişinin hizmet erbabı ve yapılan ödemenin de ücret niteliğinde olması,

✓ Dar mükellef kurumun Türkiye'deki personeline yapılacak ödemenin bu kurumun yurt dışı kazançlarından karşılanması,

✓ Ücretin döviz olarak ödenmesi,

✓ Ödenen ücretin dar mükellef kurumun Türkiye'deki hesaplarına gider olarak kaydedilmemesi,

Şartlarının bir arada mevcut olması gerekmektedir.

6-Söz konusu ödemelere ilişkin **düzenlenen kâğıtların** 488 sayılı Kanuna ekli (2) sayılı tablonun IV/34 fıkrası uyarınca **damga vergisinden istisna tutulması mümkün** bulunmaktadır.

BÖLGESEL YÖNETİM MERKEZİ ÜCRETLERİ

XXIV. Kanuni ve iş merkezi Türkiye'de bulunmayan dar mükellefiyete tabi işverenlerin, **Sanayi ve Teknoloji Bakanlığında** alınan izne istinaden kurulan bölgesel yönetim merkezlerinde münhasıran merkezin faaliyet izni kapsamında istihdam ettikleri hizmet erbabına Türkiye dışında elde ettiği kazançları üzerinden döviz olarak ödediği ücretler

1- **Bölgesel yönetim merkezi faaliyetleri**; yabancı şirketin, diğer ülkelerdeki birimlerine yönelik olarak; **yatırım ve yönetim stratejilerinin oluşturulması, planlama, tanıtım, satış, satış sonrası hizmetler, marka yönetimi, finansal yönetim, teknik destek, AR-GE, dış tedarik, yeni geliştirilen ürünlerin test edilmesi, laboratuvar hizmetleri, araştırma ve analiz, çalışanların eğitimi gibi faaliyetlere** ilişkin koordinasyon ve yönetim hizmeti sağlanması olarak Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu Uygulama Yönetmeliğinin 8 inci maddesinde, açıklanmıştır.

2-Bölgesel yönetim merkezlerine **ücret istisnası hükmünün uygulanabilmesi için aşağıdaki şartların mevcut olması gerekmektedir**:

✓ İşveren sıfatıyla ücret ödemesinde bulunan kurumların, Türkiye'de kanuni ve iş merkezinin bulunmaması (Türkiye'de kanuni ve iş merkezi bulunmayan kurumların ise tam

mükellef oldukları Devlette hangi statüyü taşıdıkları, tüzel kişiliklerinin bulunup bulunmadığı herhangi bir iktisadi işletmelerinin varlığı ya da yokluğu önem taşımayacaktır.).

✓ Dar mükellef kurumda çalışan kişinin hizmet erbabı (ücretli) ve yapılan ödemenin ücret olması.

✓ Dar mükellef kurumun ücret ödemesi yaptığı hizmet erbabının Sanayi ve Teknoloji Bakanlığından alınan izne istinaden kurulan bölgesel yönetim merkezlerinde faaliyet izni kapsamında istihdam edilmesi.

✓ Dar mükellef kurumun Türkiye'deki personeline yapılacak ödemenin bu kurumun yurt dışı kazançlarından karşılanması.

✓ Ücretlerin döviz olarak ödenmesi.

AMATÖR SPORCU ÜCRETLERİ

XXV. Yüz ve daha aşağı sayıda işçi çalıştıran işyerlerinde bir, yüzden fazla işçi çalıştıran işyerlerinde iki, amatör sporcu çalıştıranların, her yıl milli müsabakalara iştirak ettiklerinin belgelenmesi ve bu amatör sporculara ödenen ücretler (*Asgari ücretin iki katını aşmamak kaydıyla*)

1-İstisnanın uygulanabilmesi için, **sporunun amatör sporcu olduğunun** Gençlik ve Spor Bakanlığınca her yıl için milli müsabakalara iştirak ettiğini **gösterir bir belgenin alınarak, işverenlerce muhafazası** gerekmektedir.

2-Bu şartlara haiz amatör sporcuları çalıştıran işverenlerin, işyerinde çalıştırdığı **işçi sayısı yüz ve daha aşağı sayıda ise bir amatör sporcuya, işyerinde çalışan işçi sayısı yüzden fazla ise iki amatör sporcuya ödenen ücretlerin,** yürürlükte olan asgari ücretin iki katı tutarını aşmaması kaydıyla, vergiden müstesna tutulması mümkün bulunmaktadır.

3-**Amatör sporcu sayısının fazla olması halinde istisna;** Gençlik ve Spor Bakanlığınca **uygun görülecek sporcunun ücretine** uygulanacaktır.

PİLOT VE KABİN MEMURU ÜCRETLERİ

XXVI. Kamu kurum ve kuruluşları hariç Türk Hava Kurumu veya kanuni veya iş merkezi Türkiye’de bulunan müesseselerde uçuş maksadıyla görevlendirilen, hava aracının sevk ve idaresiyle görevli pilotlar ile uçuş esnasında uçak içinde hizmet veren yetkili sivil havacılık otoritesince sertifikalandırılmış kabin memurlarına ödenen aylık ücretin gerçek safi değerinin %70’i

(Cumhurbaşkanı, bu oranı %100’e kadar artırmaya, sıfıra kadar indirmeye yetkilidir.).

1- 193 sayılı Kanununun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (17) numaralı bendinde yapılan düzenleme ile kamu kurum ve kuruluşları hariç Türk Hava Kurumu veya kanuni veya iş merkezi Türkiye’de bulunan müesseselerde **uçuş maksadıyla görevlendirilen,**

a) Hava aracının sevk ve idaresiyle görevli pilotlara,

b) Uçuş esnasında uçak içinde hizmet veren yetkili sivil havacılık otoritesince sertifikalandırılmış kabin memurlarına

1/2/2019 tarihinden itibaren nakden veya hesaben ödenen aylık ücretlerinin gerçek **safi değerinin %70’i gelir vergisinden istisna edilmiştir.**

2-Türk Hava Kurumu veya kanuni veya iş merkezi Türkiye’de bulunan müesseselerde görevli olmakla birlikte **birinci fıkrada belirtilen görevliler dışındaki diğer personel,** yetkili sivil havacılık otoritesince sertifikalandırılmış veya uçak içinde hizmet veriyor olsa da **bu istisnadan yararlanamayacaktır.**

3-Pilot ve kabin memurlarına, bu hizmetlerine ilişkin olarak ödenen aylık ücret, mesai, prim, ikramiye, gider karşılığı ve sair adlarla yapılan **tüm ödemeler ve sağlanan menfaatler de ücret kapsamında değerlendirilecektir.**

4-Ücretin gerçek safi değeri; işveren tarafından verilen para ve ayınlarla sağlanan menfaatler toplamından, 193 sayılı Kanununun 63 üncü maddesinde sayılan sigorta primi, şahıs/hayat sigortası primi ve sendika aidatları gibi indirimler ile 31 inci maddesinde yer alan engellilik indirimi düşüldükten sonra kalan miktardır. Bu hesaplama yapılırken, 193 sayılı Kanununun 23 ilâ 29 uncu maddelerine göre istisna kapsamında olan ve bordroda gösterilen diğer ücret ve benzeri ödemelerin ise ilgili hükümlerine göre vergiden istisna edileceği tabiidir.

5-Bu şekilde hesaplanan personele ödenen aylık ücretlerin **gerçek safi değerinin %70’i istisna edildikten sonra kalan %30’luk kısım gelir vergisine tabi olacaktır.**

Örnek 1: (A) Hava yollarında çalışan ve bekâr olan pilot Bay (B)'ye, 2023 yılı Ocak ayında brüt 40.000 TL ücret ödenmiştir. Bay (B)'nin kendi adına ödediği 1.000 TL şahıs sigorta primi bulunmaktadır.

Pilot (B)'nin 2023/Ocak ayna ilişkin ödenen ücretine uygulanacak gelir vergisi istisnası tutarı aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır.

Brüt ücret	40.000,00 TL
SGK primi (%14 + %1)	6.000,00 TL
Şahıs sigorta primi	1.000,00 TL
Safi ücret (gelir vergisi matrahı)	33.000,00 TL
İstisna edilecek matrah (33.000 x %70)	23.100,00 TL
Vergiye tabi matrah	9.900,00 TL
Hesaplanan gelir vergisi	1.485,00 TL
Asgari ücret istisnası	1.276,02 TL
Ödenecek gelir vergisi	208,98 TL

Örnek 2: (C) Hava yollarında çalışan ve bekâr olan kabin memuru Bayan (Ç)'ye, 2019 yılı Şubat ayında brüt 10.000 TL ücret ödenmiştir. Bayan (Ç)'nin kendi adına ödediği 1.000 TL şahıs sigorta primi bulunmaktadır.

Kabin memuru Bayan (Ç)'nin 2019 Şubat ayna ilişkin ödenen ücretine uygulanacak gelir vergisi istisnası tutarı aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır.

Brüt ücret	10.000,00 TL
SGK primi (%14 + %1)	1.500,00 TL
Şahıs sigorta primi	1.000,00 TL
Safi ücret (gelir vergisi matrahı)	7.500,00 TL
İstisna edilecek matrah (7.500 x %70)	5.250,00 TL
Vergiye tabi matrah	2.250,00 TL
Hesaplanan gelir vergisi	337,50 TL
Asgari geçim indirimi tutarı	191,88 TL
Ödenecek gelir vergisi	145,62 TL

6- 193 sayılı Kanununun 29/ (2) numaralı bendine göre, **subay, astsubay, erbaş ve erlere ve ordu hizmetinde bulunan sivil makinistlere,** uçuş, dalış gibi hizmetleri dolayısıyla verilen tazminatlar, gündelikler, ikramiyeler ve zamlar ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarında uçuş maksadıyla görevlendirilen, hava aracının sevk ve idaresiyle görevli pilotlar ile uçuş esnasında uçak içinde hizmet veren personele fiilen uçuş hizmetleri ve kanuni veya iş merkezi Türkiye'de bulunan müesseselerde denizaltına dalış yapanlara fiilen dalış hizmetleri dolayısıyla yapılan **aynı mahiyetteki ödemelere ilişkin istisna uygulaması önceden olduğu şekilde devam** etmektedir.

YABANCI ÜLKEDEKİ ÖĞRENCİLERE YAPILAN ÖDEMELER

XXVII. Resmi ve özel müesseseler ve şahıslar hesabına yabancı memleketlerde tahsilde veya stajda bulunan öğrenci ve memurlara gider karşılığı olarak verilen paralar

(Özel müesseseler tarafından yapılan ödemeler, benzeri Devlet öğrenci ve memurlarına verilen miktardan fazla olduğu takdirde, aradaki fark ücret olarak vergiye tabi tutulur). (Asli görev veya memuriyet dolayısıyla alınan ücretler bu istisnaya dâhil değildir)

1-Resmi ve özel müesseseler ve şahıslar hesabına yabancı memleketlerde tahsilde veya stajda bulunan öğrenci ve memurlara gider karşılığı olarak verilen paralar (özel müesseseler tarafından yapılan ödemeler vergiden istisna tutulmuştur.

2-Bununla beraber benzeri **devlet öğrenci ve memurlarına verilen miktardan fazla** olduğu takdirde, **aradaki fark ücret olarak vergiye tabi tutulur.**) (Asli görev veya memuriyet dolayısıyla alınan ücretler bu istisnaya dahil değildir).

3- Yükseköğretim kurumlarının öğretim elemanı ile kamu kurum ve kuruluşlarının yetişmiş insan kaynağı ihtiyacını karşılamak üzere resmî burslu statüde **lisans ve lisansüstü seviyede öğrenim görmek amacıyla** Millî Eğitim Bakanlığınca yurt dışına resmî burslu statüde öğrenime gönderilen öğrenciler ile bu öğrenim seviyelerine hazırlık amacıyla dil öğrenimi gören öğrencilere ödenecek **aylık burs, ödenek ve diğer zorunlu giderler de bu kapsamda vergiden istisnadır.**

4- Personelin yurtdışında eğitim yapmak amacıyla gönderilmesi durumunda yurtiçinde **ödenen asıl ücretinin vergilendirilmesi** ve eğitim için **yurt dışına gönderilmesi nedeniyle yapılan ödemelerin ise gelir vergisinden istisna edilmesi** gerekmektedir.

TÜRKİYEDEKİ ÖĞRENLERE YAPILAN ÖDEMELER

XXVIII. Resmi ve özel müesseseler ve şahıslar hesabına Türkiye'de tahsilde bulunan öğrenciye iâşe, ibate ve tahsil gideri olarak ödenen paralar

1-Gelir Vergisi Kanununun 28 inci maddesinin 2 nci bendinde, resmi ve özel müesseseler ve şahıslar hesabına Türkiye'de tahsilde bulunan öğrenciye iâşe, ibate ve tahsil gideri olarak ödenen paraların gelir vergisinden müstesna olduğu hükme bağlanmıştır.

2-Bu hükme göre, üniversitede okuyan çocuklara verilen bursların;

- ✓ Öğrencilerin **Türkiye'de tahsilde bulunması**,

- ✓ Yapılan ödemenin **yeme ve yatma giderleri ile tahsil giderlerinin karşılanması** amacına yönelik bulunması,
- ✓ Ödemenin bizzat **öğrencilere yapılması**,
- ✓ Şirketiniz ile öğrenciler arasında **işçi-işveren (hizmet) ilişkisi bulunmaması**,

Halinde gelir vergisinden istisna edilmesi gerekir.

3- 7338 sayılı Veraset ve İntikal Vergisi Kanunu'nun I' inci maddesine göre, Türkiye Cumhuriyeti uyruğunda bulunan şahıslara ait mallar ile Türkiye'de bulunan malların veraset yoluyla veya herhangi bir suretle ivazsız bir şekilde bir şahıstan diğer şahsa intikali veraset ve intikal vergisine tabidir.

4-Gelir vergisinin konusuna giren ödemeler, karşılıksız olsa dahi veraset ve intikal vergisine tabi tutulmamaktadır.

ÖĞRENCİLERE ÖDENEN STAJ VE UYGULAMA MASRAFLARI

XXIX. Öğrencilere tatbikat dolayısıyla öğretim müesseseleri veya tahsil masraflarını deruhde edenler tarafından verilen paralar.

1-Tatbikat dolayısı ile öğrencilere ödenen paranın vergiden istisna edilebilmesi için bu ücretin;

- a) Öğretim müessesesi veya
- b) Tahsil masraflarını deruhte edenler, tarafından öğrencilere verilmesi şarttır.

2-Ücretin öğretim müessesesi tarafından ödenmesi halinde öğrencinin burslu veya burssuz olmasının bir önemi yoktur.

3-Ücretin tahsil masraflarını karşılayanlar tarafından ödenmesi halinde ise, sadece bu şartın mevcut olup olmamasına bakılır. Şayet, ücret öğretim giderlerini üstlenmiş olanlar tarafından verilmiş ise, ödeme ister burs şeklinde, ister başka bir ad ve şekilde olsun, istisna hükmü uygulanır.

4-Hizmetin tahsil masraflarını karşılayan kuruluşa bağlı işveren yanında yapılması halinde de gerekli istisnanın uygulanması gerekir.

İLİM VE FEN TEŞVİK ÖDEMELERİ

XXX. İlim ve fenni, güzel sanatları, tarımı, hayvan yetiştirilmesini ve memleket bakımından faydalı olan diğer işleri ve faaliyetleri teşvik maksadıyla verilen ikramiyeler ve mükâfatlar;

1-İstisna hükmü çerçevesinde ödenen ikramiye ve mükafatlar, bir hizmet sözleşmesine bağlı olarak hizmetin başarılı bir şekilde yürütülmesinden dolayı hizmet karşılığı **devamlı ödenen bir ücret olmayıp**, söz konusu ödemelerin anılan maddede sayılan alanlarda yapılan çalışmalar sonucu, **ilim ve fenni, güzel sanatların, tarımın veya hayvancılığın gelişmesine katkıda bulunulmasından** dolayı ve memleket çapında önemi haiz bir çalışma sonucunda katkıda bulunanları ödüllendirmek amacıyla yapılan bir ödeme olması gerekmektedir.

2-İlim ve fenni, güzel sanatları, tarımı, hayvan yetiştirilmesini ve memleket bakımından faydalı olan diğer işleri teşvik maksadıyla yapılması, hizmet erbabı işveren ilişkisinin gereği ve **hizmet karşılığı olmaması, ayrıca süreklilik arz etmemesi, ikramiye ve mükafat niteliği taşıması** koşullarına bağlıdır.

3-**Konser faaliyetlerinde aktif görev alan başkan, kürsü / şube başkanları** ve eğitim faaliyetlerini yürüten ses ve saz sanatçılarında faaliyet durumuna göre devamlılık arz edecek şekilde yapılan ödemelerin **istisna edilmesi mümkün değildir.**

4-Erkek Milli Basketbol Takımı tarafından Türkiye'de yapılan Dünya Basketbol Şampiyonasında sağlanan üstün başarı dolayısıyla **Türkiye Basketbol Federasyonu tarafından verilen prim ve ödüllerin**, söz konusu ödül ve yardım talimatı çerçevesinde verilmesi halinde, Gelir Vergisi Kanununun 29 uncu maddesinin 1 numaralı bendi gereğince gelir **vergisinden istisna edilmesi** gerekmektedir.

5-**Vatandaşlar tarafından bulunan eserler** için ödenen bedelin, **memleket bakımından faydalı olan iş ve faaliyetleri teşvik** maksadıyla verildiğinin kabul edilmesi ve ödemelerden gelir vergisi kesintisi yapılmaması gerekmektedir.

6-Projede görevli personele yapılan teşvik ikramiyesi ödemelerinin istisna tutulabilmesi için, **ödenen teşvik ikramiyelerinin hizmet erbabı - işveren ilişkisinin gereği ve hizmet karşılığı olmaması** ile **süreklilik arz etmemesi** gerekmektedir.

UÇUŞ VE DALIŞ HİZMETİ ÖDEMELERİ

XXXI. Subay, astsubay, erbaş ve erlere ve ordu hizmetinde bulunan sivil makinistlere, uçuş, dalış gibi hizmetleri dolayısıyla verilen tazminatlar, gündelikler, ikramiyeler ve zamlar ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarında uçuş maksadıyla görevlendirilen, hava aracının sevk ve idaresiyle görevli pilotlar ile uçuş esnasında uçak içinde hizmet veren personele fiilen uçuş hizmetleri ve kanuni veya iş merkezi Türkiye’de bulunan müesseselerde denizaltına dalış yapanlara fiilen dalış hizmetleri dolayısıyla yapılan aynı mahiyetteki ödemeler;

Uçuş ve dalış hizmetleri istisnasının kapsamı

1-Gelir Vergisi Kanununun 29 uncu maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendinde yer alan düzenlemeye göre, uçuş maksadıyla görevlendirilenlere uçuş hizmetleri, deniz altına dalış yapanlara dalış hizmetleri dolayısıyla verilen tazminatlar, gündelikler, ikramiyeler ve zamlar aşağıdaki koşulları taşıması kaydıyla gelir vergisinden müstesna tutulmuştur:

- ✓ Ödemeyi yapanın Türk Hava Kurumu ya da kanuni veya iş merkezi Türkiye’de bulunan müesseselerden olması,
- ✓ Ödeme yapılanın uçuş maksadıyla görevlendirilen, hava aracının sevk ve idaresiyle görevli pilotlar ile uçuş esnasında uçak içinde hizmet veren yetkili sivil havacılık otoritesince sertifikalandırılmış personel olması,
- ✓ Ödemenin, uçuş ve dalış gibi hizmetler dolayısıyla fiilen gerçekleştirilen uçuş ve dalış süreleri ile sınırlı bulunması.

2-Türk Hava Kurumu ya da kanuni veya iş merkezi Türkiye’de bulunan müesseselerce yapılan ancak, anılan bentte yer alan **şartların tamamını bir arada taşımayan ücret ve ücret sayılan ödemeler**, istisna kapsamında olmadığından **vergiye tabi tutulacaktır.**

3-Türk Hava Kurumu ya da kanuni veya iş merkezi Türkiye’de bulunan kurumların gerek hizmet sözleşmelerini düzenlerken gerekse uçuş hizmeti satın alırken yapacakları uçuş tazminatı ödemelerini, **fiilen uçuş maksadıyla görevlendirilen hava aracının sevk ve idaresiyle görevli pilotlar** ile uçuş esnasında uçak içinde hizmet veren yetkili sivil havacılık otoritesince **sertifikalandırılmış personele vapmaları** ve tahakkuk belgelerinde bu hususa açıkça yer vermeleri gerekmektedir.

AMATÖR SPORCU ÖDÜLLERİ

XXXII. Spor yarışmalarına katılan amatör sporculara ödenen ödül ve ikramiyeler

1-193 sayılı Kanununun 29 uncu maddesinin 3 üncü bendinde, "**Spor yarışmalarına katılan amatör sporculara ödenen ödül ve ikramiyeler**" in, gelir vergisinden istisna olduğu belirtilmiştir.

2-Bu hükümlere göre, amatör sporculara **ulusal ve uluslararası faaliyetlerde başarı göstermeleri halinde verilen ödüllerin** Gelir Vergisi Kanunu'nun 29/3 üncü maddesi gereğince, gelir vergisinden istisna edilmesi gerekir.

3-Amatör sporcuların uluslararası yarışmalarda gösterdikleri başarılarında önemli rol oynayan **antrenörlere verilecek ödüllerin**, uluslararası yarışmalarda başarı gösterilmesinin Türkiye'nin tanıtımında etkili olması nedeniyle, **memleket bakımından faydalı olan işleri ve faaliyetleri teşvik maksadıyla verildiğinin kabulü** ile anılan Kanununun 29/1 inci maddesi uyarınca gelir vergisinden istisna edilmesi, ancak ulusal yarışmalarda başarılı olan sporcuların başarılarında etkili olan antrenörlere verilen ödüllerin, ücret olarak gelir vergisine tabi tutulması gerekmektedir.

AMATÖR SPOR HAKEM ÜCRETLERİ

XXXIII. Amatör spor yarışmalarını yöneten hakemlere ödenen ücretler (*basketbol ve voleybol spor dallarının en üst liglerinde görev alanlar hariç*)

1-1/1/2020 tarihinden itibaren elde edilen ücret gelirlerine uygulanmak üzere 193 sayılı Kanununun 29 uncu maddesinin birinci fıkrasının (4) numaralı bendinde yer alan spor yarışmalarını yöneten hakemlerin aldıkları ücretlere ilişkin istisna hükmü yeniden düzenlenmiştir.

2-Yapılan düzenleme ile;

a) Basketbol ve voleybol spor dallarının en üst ligleri hariç **amatör spor yarışmalarını yöneten hakemlerin** bu görevleri dolayısıyla aldıkları **ücretlere yönelik gelir vergisi istisnası** aynen korunmuştur.

b) Profesyonel spor yarışmalarını yöneten spor hakemleri ile basketbol ve voleybol spor dallarının **en üst liglerindeki yarışmaları yöneten spor hakemlerinin aldıkları ücretler istisna kapsamından çıkarılmıştır.**

3-Profesyonel spor yarışmalarını yöneten hakemler ile basketbol ve voleybol spor dallarının **en üst liglerindeki yarışmaları yöneten hakemlere** bu faaliyetleri nedeniyle 1/1/2020 tarihinden itibaren yapılan ödemeler **ücret hükümlerine göre vergilendirilecektir.**

4-193 sayılı Kanununun 94 üncü maddesinde sayılanlar tarafından istisna kapsamına girmeyen spor hakemlerine yapılan ödemeler üzerinden gelir vergisi tevkifatı yapılacaktır.

5-Profesyonel spor yarışmaları ile basketbol ve voleybol spor dallarının en üst liglerindeki yarışmaları yöneten spor hakemlerince elde edilen ücret gelirleri toplamının, gelir vergisi tarifesinin dördüncü diliminde yer alan tutarı (2023 yılı için 880.000 TL) aşması halinde bu ödemeler yıllık gelir vergisi beyannamesiyle de beyan edilecektir.

6-Yine, bahse konu spor hakemlerinin birden fazla işverenden ücret geliri elde etmesi ve birden sonraki işverenden elde ettiği ücret gelirleri toplamının, gelir vergisi tarifesinin ikinci diliminde yer alan tutarı (2023 yılı için 70.000 TL) aşması halinde, birinci işverenden alınan ücret geliri dahil tüm ücret gelirleri yıllık gelir vergisi beyannamesiyle beyan edilecektir. Yıllık beyanname üzerinden hesaplanan gelir vergisinden tevkif suretiyle ödenen gelir vergisi mahsup edilebilecektir.

7-Basketbol ve voleybol spor dallarının en üst ligleri hariç **amatör spor yarışmalarını yöneten hakemlere ödenen ücretler istisna kapsamında olduğundan**, bu ücret ödemelerinden **gelir vergisi tevkifatı yapılmayacak** ve bu ücret gelirleri için yıllık **beyanname verilmeyecektir**. Diğer gelirler nedeniyle beyanname verilmesi halinde de istisna kapsamındaki ücret gelirleri beyannameye dâhil edilmeyecektir.

XXXIV-SPORCU ÜCRETLERİ

Geçici Madde 72 –

(1) 31/12/2023 tarihine kadar sporculara yapılan ücret ve ücret sayılan ödemelerden aşağıdaki oranlarda gelir vergisi tevkifatı yapılır.

a) Lig usulüne tabi spor dallarında;

1) En üst ligdekiler için % 20,(5)

2) En üst altı ligdekiler için % 10,

3) Diğer liglerdeki için % 5,

b) Lig usulüne tabi olmayan spor dallarındaki sporculara yapılan ödemeler ile milli sporculara uluslararası müsabakalara katılmaları karşılığında yapılan ödemelerden % 5.

(2) Bu ödemeler üzerinden 94 üncü madde kapsamında ayrıca tevkifat yapılmaz. Bu madde kapsamındaki gelirler toplamının, 103 üncü maddede yazılı tarifenin dördüncü diliminde yer alan tutarı aşması hâlinde, bu gelirler yıllık beyannameyle beyan edilir. Yıllık beyanname verilmesi durumunda, beyan edilen bu gelirler üzerinden hesaplanan gelir vergisinden, tevkifat yapmakla sorumlu olanlarca vergi dairesine ödenmiş olması şartıyla, bu Kanuna göre kesilen vergiler mahsup edilir.

1-7194 sayılı Kanunla, 193 sayılı Kanunun sporculara yapılan ücret ve ücret sayılan ödemelerden yapılacak gelir vergisi tevkifatı oranlarını ve vergilendirilmesini belirleyen geçici 72 nci maddesinin uygulama süresi, 31/12/2023 tarihine kadar uzatılmıştır. Ayrıca, söz konusu maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendinde yer alan % 15 oranı % 20 olarak belirlenmiştir.

2- Maddede yapılan değişiklik sonrası, lig usulüne tabi spor dallarında en üst liglerdeki sporculara yapılan ücret ve ücret sayılan ödemelerden yapılan tevkifat oranı %20 olarak belirlenmiş, diğer sporculara yapılan ödemelere ilişkin tevkifat oranlarında bir değişikliğe gidilmemiştir. Buna göre **1/1/2020 tarihinden itibaren sporculara yapılan ücret ve ücret sayılan ödemelerden;**

a) Lig usulüne tabi spor dallarında;

1) En üst ligdekiler için % 20,

2) En üst altı ligdekiler için % 10,

3) Diğer liglerdeki için % 5,

b) Lig usulüne tabi olmayan spor dallarındaki sporculara yapılan ödemeler ile milli sporculara uluslararası müsabakalara katılmaları karşılığında yapılan ödemelerden % 5,

oranında gelir vergisi tevkifatı yapılacaktır. 193 sayılı Kanunun geçici 72 nci maddesi kapsamında yapılan tevkifatın yanı sıra ayrıca aynı Kanunun 94 üncü maddesi kapsamında tevkifat yapılmayacaktır.

3-1/11/2019 tarihinden sonra akdedilerek geçerlilik kazanan veya 1/11/2019 tarihinden önce imzalanmakla birlikte bu tarihten sonra (süre uzatımı veya ücreti etkileyen değişiklikler gibi nedenlerle) yenilenen sporcu sözleşmelerine istinaden 1/1/2020 tarihinden itibaren yapılan ücret ödemelerinden %20 oranında gelir vergisi tevkifatı yapılacaktır.

4-1/11/2019 tarihinden önce akdedilerek geçerlilik kazanan ve yine bu tarihten sonra süre uzatımı veya ücreti etkileyen bir değişiklik yapılmayan sözleşmeler sona erinceye kadar bu sözleşmelere istinaden yapılan ücret ödemelerinden %15 oranında tevkifat yapılmaya devam edilecektir.

Örnek 1: Lig usulüne tabi spor dallarında en üst ligde faaliyet gösteren (A) Spor Kulübünde görev yapan futbolcu Bay (B)'nin 1/7/2018 tarihinde imzaladığı 3 yıllık, futbolcu Bay (C)'nin ise 10/1/2020 tarihinde imzaladığı 5 yıllık sporcu sözleşmesi bulunmaktadır.

(A) Spor Kulübü tarafından Bay (B)'ye sözleşme süresinin sonuna kadar yapılan ücret ödemeleri üzerinden %15 oranında gelir vergisi tevkifatı yapılacak, Bay (C)'ye yapılan ücret ödemeleri üzerinden ise sözleşmenin 1/11/2019 tarihinden sonra akdedilmesi nedeniyle %20 oranında gelir vergisi tevkifatı yapılacaktır.

Örnek 2: Lig usulüne tabi spor dallarında en üst ligde faaliyet gösteren (D) Spor Kulübünde görev yapan basketbolcu Bay (E)'nin, 1/7/2019 tarihinde 3 yıllık sözleşmesi bulunmakta olup, Bay (E)'nin sözleşmesi 1/7/2020 tarihinde ücret değişikliği nedeniyle yenilenmiştir.

(D) Spor Kulübü tarafından Bay (E)'ye 1/7/2019-30/6/2020 tarihleri arasında yapılan ücret ödemeleri üzerinden %15 oranında gelir vergisi tevkifatı yapılacak, 1/11/2019 tarihinden sonra yapılan sözleşme değişikliği nedeniyle 1/7/2020 tarihinden itibaren yapılacak ücret ödemelerinden ise %20 oranında gelir vergisi tevkifatı yapılacaktır.

Sporculara yapılan ücret ödemelerinin beyanı ve tevkif suretiyle kesilen gelir vergisinin mahsubu

1-İşverene tabi ve belirli bir işyerine bağlı olarak çalışanlara hizmet karşılığı verilen para ve ayınlar ile sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatler ücret kapsamında vergilendirilmekte olup; sporculara, bu faaliyetlerine ilişkin olarak aylık ücret, başarı primi, maç başı ücreti, imza parası, imaj hakkı ve sair adlarla yapılan ödemeler ve taşınmaz veya taşıt verilmesi, konut tedariki ve sair suretle sağlanan menfaatler de ücret kapsamında vergilendirilmektedir.

2-1/11/2019 tarihinden sonra akdedilerek geçerlilik kazanan veya 1/11/2019 tarihinden önce imzalanmakla birlikte bu tarihten sonra (süre uzatımı veya ücreti etkileyen değişiklikler gibi nedenlerle) yenilenen sporcu sözleşmelerine istinaden, tüm sporcular tarafından 1/1/2020 tarihinden itibaren elde edilen ücret gelirleri toplamının, 193 sayılı Kanunun 103 üncü maddesinde yazılı tarifinin dördüncü diliminde yer alan tutarı (2020 yılı

için 600.000 TL, 2022 yılı için 880.000) aşması halinde, bu gelirlerin yıllık gelir vergisi beyannamesi ile beyan edilmesi gerekmektedir.

3-1/11/2019 tarihinden önce akdedilerek geçerlilik kazanan ve yine bu tarihten sonra süre uzatımı veya ücreti etkileyen bir değişiklik yapılmayan sözleşmeler sona erinceye kadar, bu sözleşmeler kapsamında elde edilen ücret gelirleri için tutarı ne olursa olsun beyanname verilmeyecek ve diğer gelirler dolayısıyla beyanname verilmesi halinde de bu gelirler beyannameye dahil edilmeyecektir.

4-Sporcu sözleşmesi olmadan çalışan sporcular tarafından elde edilen ücret gelirleri toplamının 193 sayılı Kanunun 103 üncü maddesinde yazılı tarifenin dördüncü diliminde yer alan tutarı (2020 yılı için 600.000 TL, 2022 yılı için 880.000) aşması halinde, bu gelirler her hâlükârda yıllık gelir vergisi beyannamesi ile beyan edilecektir.

5-Sporcular tarafından elde edilen ücret gelirleri nedeniyle beyanname verilmemesi durumunda, tevkif suretiyle ödenen vergiler nihai vergi olacaktır. Yıllık beyanname verilmesi durumunda ise 193 sayılı Kanunun geçici 72 nci maddesi uyarınca kesilen vergilerin, vergi dairesine yatırılmış olması şartıyla hesaplanan gelir vergisinden mahsup edilebilmesi mümkün olacaktır.

Örnek 3: Lig usulüne tabi spor dallarında en üst ligde faaliyet gösteren (F) Spor Kulübünde görev yapan futbolcu Bay (G)'nin 10/9/2019 tarihinde imzaladığı 3 yıllık, futbolcu Bay (H)'nin ise 15/1/2020 tarihinde imzaladığı 5 yıllık sporcu sözleşmesi bulunmaktadır. (F) Spor Kulübü her iki futbolcusuna da 2020 takvim yılında 1.000.000 TL ücret ve benzeri ödemeler yapmış ve bu ödemeler üzerinden 193 sayılı Kanunun geçici 72 nci maddesi uyarınca tevkif ettiği gelir vergilerini de vergi dairesine yatırmıştır.

(F) Spor Kulübü tarafından Bay (G)'ye yapılan ücret ödemeleri üzerinden sözleşmenin 1/11/2019 tarihinden önce akdedilmesi nedeniyle %15 oranında tevkifat yapılacak ve gelir vergisi tevkifatı nihai vergi olacaktır. Bay (G)'nin ücret gelirleri toplamı 193 sayılı Kanunun 103 üncü maddesinde yazılı tarifenin dördüncü diliminde yer alan tutarı (2020 yılı için 600.000 TL) aşmakla birlikte bu gelirleri için yıllık beyanname verilmeyecektir.

(F) Spor Kulübü tarafından Bay (H)'ye yapılan ücret ödemeleri üzerinden ise sözleşmenin 1/11/2019 tarihinden sonra akdedilmesi nedeniyle; %20 oranında gelir vergisi tevkifatı yapılacak ve ücret gelirleri toplamının 193 sayılı Kanunun 103 üncü maddesinde yazılı tarifenin dördüncü diliminde yer alan tutarı (2020 yılı için 600.000 TL) aşması nedeniyle, bu gelirler yıllık beyannameyle de beyan edilecektir. Yıl içinde kesilen vergiler, vergi dairesine yatırılmış olduğundan, beyanname üzerinden hesaplanan gelir vergisinden mahsup edilebilecektir.

Örnek 4: Lig usulüne tabi spor dallarında en üst ligde faaliyet gösteren (I) Spor Kulübünde görev yapan voleybolcu Bayan (İ)'nin, 1/7/2018 tarihinde akdedilerek geçerlilik kazanan 3 yıllık sözleşmesi bulunmakta olup, Bayan (İ)'nin sözleşmesi 1/7/2020 tarihinde ücret ve süre uzatımı değişikliği nedeniyle yenilenmiştir. Bayan (İ)'ye 1/7/2020 tarihinden itibaren 800.000 TL ücret ve benzeri ödeme yapılmış ve bu ödemeler üzerinden 160.000 TL

gelir vergisi tevkifatı yapılmıştır. (I) Spor Kulübü, çalışanlarının ücret gelirleri üzerinden tevkif ettiği vergilerin yarısını vergi dairesine yatırmış, kalanını yatırmamıştır.

(I) Spor Kulübü tarafından Bayan (İ)'ye 1/7/2018-30/6/2020 tarihleri arasında yapılan ücret ödemeleri üzerinden %15 oranında gelir vergisi tevkifatı yapılacak ve yapılan gelir vergisi tevkifatları nihai vergi olacaktır. Bu gelirler için tutarı ne olursa olsun yıllık beyanname verilmeyecektir.

(I) Spor Kulübü tarafından Bayan (İ)'ye 1/11/2019 tarihinden sonra yapılan sözleşme değişikliği nedeniyle 1/7/2020 tarihinden itibaren yapılacak ücret ödemelerinden ise %20 oranında gelir vergisi tevkifatı yapılacak ve ücret gelirleri toplamının 193 sayılı Kanunun 103 üncü maddesinde yazılı tarifenin dördüncü diliminde yer alan tutarı (2020 yılı için 600.000 TL) aşması nedeniyle, bu gelirler yıllık beyannameyle de beyan edilecektir. Yıl içinde kesilen vergilerin yarısı vergi dairesine yatırılmış olduğundan, beyanname üzerinden hesaplanan gelir vergisinden de Bayan (İ)'ye yapılan ödemeler üzerinden kesilen vergilerin yarısı (80.000 TL) mahsup edilebilecektir.

XXXV-AR/GE PERSONEL ÜCRETLERİ

Geçici Madde 75 –

31/12/2023 tarihine kadar, 28/2/2008 tarihli ve 5746 sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen Ar-Ge, tasarım ve destek personelinin, bu çalışmalarını karşılığında elde ettikleri ücretleri üzerinden asgari geçim indirimi uygulandıktan sonra hesaplanan gelir vergisinin;

-doktoralı olanlar ile 5746 sayılı Kanun kapsamındaki temel bilimler alanlarından birinde en az yüksek lisans derecesine sahip olanlar için yüzde 95'i,

-yüksek lisanslı olanlar ile temel bilimler alanlarından birinde lisans derecesine sahip olanlar için yüzde 90'ı ve

- diğerleri için yüzde 80'i;

verilecek muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden vergiden indirilmek suretiyle terkin edilir. Bu süre içerisinde, anılan maddenin bu maddeye aykırı olan hükmü uygulanmaz

1-Kamu personeli hariç olmak üzere teknoloji merkezi işletmelerinde, Ar-Ge merkezlerinde, kamu kurum ve kuruluşları ile kanunla kurulan veya teknoloji geliştirme projesi anlaşmaları kapsamında uluslararası kurumlardan ya da kamu kurum ve kuruluşlarından Ar-Ge projelerini desteklemek amacıyla fon veya kredi kullanan vakıflar tarafından veya uluslararası fonlarca desteklenen ya da TÜBİTAK tarafından yürütülen Ar-Ge ve yenilik projelerinde, teknogirişim sermaye desteklerinden yararlanan işletmelerde ve rekabet öncesi işbirliği projelerinde çalışan Ar-Ge ve destek personeli ile sayılan kurum ve kuruluşlar tarafından desteklenen tasarım projelerinde ve tasarım merkezlerinde çalışan tasarım ve destek personeli teşvik kapsamına girmektedir.

2- Bunların çalışmaları karşılığında elde ettikleri ücretleri üzerinden;

*1/1/2022 tarihinden önce 193 sayılı Kanunun 32 nci maddesinde düzenlenen asgari geçim indirimi,

*1/1/2022 tarihinden sonra 193 sayılı Kanunun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (18) numaralı bendinde düzenlenen asgari ücret istisnasına isabet eden vergi düşüldükten sonra kalan vergi tutarının;

✓ doktoralı olanlar ile desteklenecek programlardan birinde en az yüksek lisans derecesine sahip olanlar için yüzde doksan beşi,

✓ yüksek lisanslı olanlar ile desteklenecek programlardan birinde lisans derecesine sahip olanlar için yüzde doksanı ve

✓ diğerleri için yüzde sekseni,

Verilecek muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden vergiden indirilmek suretiyle terkin edilir.

3-Lisansüstü eğitimde geçirilecek süre, üniversiteden onaylı ders programı dikkate alınarak ilgili Ar-Ge veya tasarım merkezinin onayı ile hesaplanır. Bu hesaplamalarda lisansüstü eğitimde alınan dersler kapsamında yapılacak araştırmalar da değerlendirilir. Yüksek lisans yapanlar için bir buçuk yıllık, doktora yapanlar için iki yıllık sürelerin uygulamasında kayıt dondurma kapsamında geçen süreler dikkate alınmaz.

4- Hak kazanılmış hafta tatili ve yıllık ücretli izin süreleri ile 17/3/1981 tarihli ve 2429 sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanunda belirtilen tatil günlerine isabet eden ücretler de bu teşvik kapsamındadır.

3-Haftalık kırk beş saatin üzerindeki ve ek çalışma sürelerine ilişkin ücretler bu teşvikten faydalanamaz.

4- Gelir vergisi stopajı teşvikinin hesaplanmasında, bu kapsamdaki personelin fiilen ArGe, yenilik veya tasarım faaliyetlerine ayırdıkları zamanın toplam çalışma zamanına oranı dikkate alınır.

5-ArGe veya tasarım merkezlerinde çalışan Ar-Ge veya tasarım personelinin bu merkezlerde yürüttüğü projelerle doğrudan ilgili olmak şartıyla, proje kapsamındaki faaliyetlerin bir kısmının Ar-Ge veya tasarım merkezi dışında yürütülmesinin zorunlu olduğu durumlarda, ArGe veya tasarım merkezi yönetiminin onayının alınması ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının bilgilendirilmesi kaydıyla, merkez dışındaki bu faaliyetlere ilişkin ücretlerin yüzde yüzünü aşmamak şartıyla Cumhurbaşkanınca ayrı ayrı veya birlikte belirlenecek kısmı ile Ar-Ge veya tasarım merkezlerinde alışan Ar-Ge veya tasarım personelinin yüksek lisans yapanlar için bir buçuk yılı, doktora yapanlar için iki yılı geçmemek üzere merkez dışında geçirdiği sürelerle ilişkin ücretlerin yüzde yüzünü aşmamak şartıyla Cumhurbaşkanınca ayrı ayrı veya birlikte belirlenecek kısmı gelir vergisi stopajı teşviki kapsamında değerlendirilir.

5- Ar-Ge veya tasarım merkezlerinde doktora mezunu personelin üniversitelerde Ar-Ge ve yenilik alanında ders vermesi veya Ar-Ge ve tasarım personelinin teknoloji geliştirme bölgelerinde bulunan girişimcilere mentorluk yapması durumunda haftalık 8 saati aşmamak şartıyla, bu çalışmalarını gelir vergisi stopajı teşviki kapsamında değerlendirilir.

6-Buna ilave olarak gelir vergisi stopajı teşviki kapsamında Ar-Ge veya tasarım merkezlerinde çalışan personelin toplam sayısının veya teşvike konu edilen toplam çalışma sürelerinin yüzde yirmisini aşmamak kaydıyla bu fıkra da belirtilen durumlar haricinde bu merkezler dışında geçirilen süreler de gelir vergisi stopajı teşviki kapsamında değerlendirilir.

7- Gelir vergisi stopajı teşvikinden yararlanacak olan destek personelinin tam zaman eşdeğeri sayısı, toplam tam zaman eşdeğer Ar-Ge veya tasarım personeli sayısının yüzde onunu aşamaz. Küsuratlı sayılar tama iblağ edilir.

Örnek 1: (A) Anonim Şirketinin Ar-Ge merkezinde tam zamanlı 70 Ar-Ge personeli ve 6 destek personeli çalışmakta olup Ar-Ge personelinin 9'u doktoralıdır.

Doktoralı personel Bay (B)'ye, Ar-Ge faaliyeti kapsamındaki çalışmasına ilişkin olarak, 2023 yılı Ocak ayında haftada 45 saati geçmemek üzere çalışması karşılığında 20.000 TL brüt ücret ödenmektedir.

(A) A.Ş.'nin bu kapsamda yapacağı ücret ödemelerinden Ar-Ge kapsamında çalıştırılan doktoralı personel Bay (B)'ye ait istisna uygulaması aşağıdaki gibi olacaktır.

A	Brüt Ücret Tutarı	20.000 TL
B	Vergiye Tabi Ücret Matrahı [a - (a x % 15*=)]	17.000 TL
C	Ücretler Üzerinden Hesaplanan Gelir Vergisi Tutarı (b x % 15=)	2.550 TL
Ç	Asgari Ücret Vergi İstisnası	1.276,02 TL
D	Asgari Ücret Vergi Mahsubundan Sonra Kalan Tutar (c - ç=)	1.273,98 TL
E	Terkin Edilecek Tutar (d x % 95=)	1.210,281 TL
F	Vergi Dairesine Ödenecek Tutar (d - e=)	63,699 TL
* (SGK primi işçi payı %14 + işsizlik sigortası primi işçi payı %1= %15)		

8-Teşvik uygulamasından, bu Kanun uyarınca yayımlanan Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliğinde yer alan usul ve esaslar çerçevesinde yararlanılacaktır.

9-Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama ve Denetim Yönetmeliğinde yer alan hükümler çerçevesinde;

a) Ar-Ge veya tasarım merkezlerinde, Değerlendirme ve Denetim Komisyonu karar tutanağının düzenlendiği,

b) Rekabet öncesi işbirliği projelerinde, proje sözleşmesinin imzalandığı,

c) Teknoloji merkezi işletmelerinde, Ar-Ge, yenilik veya tasarım projesinin onaylandığı,

ç) Teknogirişim sermaye desteklerinde, kamu idaresiyle imzalanan proje sözleşmesinin yürürlüğe girdiği,

d) Teknoloji merkezi işletmeleri ile Ar-Ge merkezleri ve tasarım merkezlerinde yürütülen, kamu kurum ve kuruluşları ile kanunla kurulan veya teknoloji geliştirme projesi anlaşmaları kapsamında uluslararası kurumlardan ya da kamu kurum ve kuruluşlarından Ar-Ge projelerini desteklemek amacıyla fon veya kredi kullanan vakıflar tarafından desteklenen veya TÜBİTAK tarafından yürütülen Ar-Ge, yenilik veya tasarım projeleri yeniden incelemeye tabi tutulmaksızın, Ar-Ge, yenilik veya tasarım projelerine yönelik destek karar yazısının düzenlendiği veya proje sözleşmesinin yürürlüğe girdiği,

e) Türkiye'nin anlaşmalarla taraf olduğu ikili ya da çok taraflı uluslararası Ar-Ge işbirliği programları fonlarından malî olarak desteklenen Ar-Ge, yenilik veya tasarım projelerini yürüten işletmeler TÜBİTAK'ın onay yazısının düzenlendiği tarihten itibaren gelir vergisi stopajı teşvikinden yararlanılması mümkün bulunmaktadır.

YATIRIM TEŞVİK KAPSAMINDAKİ ÜCRET ÖDEMELERİ

XXXVI-Gelir vergisi stopajı teşviki:

Geçici Madde 80 – Cumhurbaşkanınca istatistiki bölge birimleri sınıflandırması, kişi başına düşen milli gelir veya sosyoekonomik gelişmişlik düzeyleri dikkate alınmak suretiyle belirlenen illerde yapılacak yatırımlar için Ekonomi Bakanlığı (*Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı*) tarafından düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamında; bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 31/12/2023 tarihine kadar gerçekleşen yatırımlarda teşvik belgelerinde öngörülen ve fiilen istihdam edilen işçilerin ücretlerinin sanayi kesiminde çalışan 16 yaşından büyük işçiler için uygulanan asgari ücretin brüt tutarına tekabül eden kısmı üzerinden hesaplanan gelir vergisi, yatırımın kısmen veya tamamen işletilmesine başlanılan tarihten itibaren 10 yıl süreyle verilecek muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden vergiden terkin edilir.

Birinci fıkraya istinaden terkin edilecek verginin hesabında, öncelikle 32 nci maddede yer alan asgari geçim indirimi dikkate alınır.

Yatırımın tamamlanamaması veya teşvik belgesinin iptal edilmesi halinde, gelir vergisi stopajı teşviki uygulaması nedeniyle terkin edilen vergiler, vergi ziyayı cezası uygulanmaksızın gecikme faiziyle birlikte tahsil olunur.

Yatırımın faaliyete geçmesinden önce devri halinde devralan, aynı koşulları yerine getirmek kaydıyla gelir vergisi stopajı teşviki uygulamasından yararlanır.

Yatırımın kısmen veya tamamen faaliyete geçmesinden sonra devri halinde, gelir vergisi stopajı teşviki uygulamasından devir tarihine kadar devreden, devir tarihinden sonra ise kalan süre kadar devralan yararlanır.

1-Madde ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamında **31/12/2023 tarihine kadar gerçekleşen yatırımlarda teşvik belgelerinde** öngörülen ve fiilen istihdam edilen işçilerin asgari ücretin brüt tutarına tekabül eden ücretleri üzerinden hesaplanan gelir vergisinin, **yatırımın kısmen veya tamamen işletilmesine başlanılan tarihten itibaren 10 yıl süreyle** verilecek muhtasar beyanname üzerinden **tahakkuk edecek vergiden terkin edilmesi** imkânı sağlanmaktadır.

2-Dolayısıyla, **31.12.2023 tarihinde** kısmen veya tamamen **işletilmesine başlanılan bir yatırım** için gelir vergisi stopajı **teşviki en son, 31.12.2033 tarihine kadar uygulanacaktır.**

3-193 sayılı Kanununun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (18) numaralı bendiyle ihdas edilen asgari ücret vergi istisnası uygulaması ve asgari geçim indiriminin kaldırılması nedeniyle, **teşvik kapsamındaki bu ücret ödemelerine, öncelikle asgari ücret vergi istisnası uygulanacak** ve istisna sonrası vergi, ilgili düzenlemelerdeki sınırlamalar çerçevesinde tahakkuktan terkin edilecektir.

4-**Asgari ücrete isabet eden verginin tahakkuktan terkin edilmesini** öngören düzenlemelere göre ise istisna uygulaması nedeniyle asgari ücretten vergi alınmadığından tahakkuktan **terkini gerekecek bir vergi hesabı yapılmayacaktır.**

Gelir vergisi stopajı teşvikinin uygulanacağı iller

1-Gelir vergisi stopajı teşvikinden, anılan Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca 6 ncı bölge için düzenlenen teşvik belgeleri kapsamında gerçekleştirilecek yatırımlarla sağlanan ilave istihdam için yararlanılacaktır.

2-Buna göre, anılan Bakanlar Kurulu Kararına ekli listede 6 ncı bölge olarak yer verilen; Ağrı, Ardahan, Batman, Bingöl, Bitlis, Diyarbakır, Hakkâri, Iğdır, Kars, Mardin, Muş, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak, Van illeri ile Bozcaada ve Gökçeada ilçelerinde gerçekleştirilen yatırımlar dolayısıyla bu teşvikten yararlanılacaktır.

Uygulamadan yararlanacak mükellefler

- ✓ Yatırım teşvik belgesine sahip olan,
- ✓ Belirtilen iller ve ilçelerde gerçekleştirilen yatırımın kısmen veya tamamen işletilmesine başlayan,
- ✓ Ücret ödemeleri üzerinden gelir vergisi stopajı yaparak muhtasar beyanname vermek zorunda olan,
- ✓ Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararda aranılan şartları topluca taşıyan mükellefler yararlanabilecektir.
- ✓ Yatırımın faaliyete geçmesinden önce devri halinde, devralan kurum, aynı koşulları yerine getirmek kaydıyla gelir vergisi stopajı teşviki uygulamasından yararlanabilecektir.

2-Yatırımın kısmen veya tamamen faaliyete geçmesinden sonra devri halinde, gelir vergisi stopajı teşviki uygulamasından devir tarihine kadar devreden, devir tarihinden sonra ise kalan süre kadar devralanın yararlanması mümkündür.

3-Teşvikin uygulanmasında faaliyet konusu ile tam veya dar mükellefiyet esasında vergilendirilmenin bir önemi bulunmamaktadır.

Fiilen çalışma zorunluluğu

1-Gelir vergisi stopajı teşviki, sadece kapsama dâhil iller ve ilçelerde bulunan işyerlerinde fiilen çalıştırılan işçilerin ücretleri üzerinden hesaplanacak gelir vergisi stopajı açısından geçerlidir. Bu işyerlerine ilişkin bordrolarda gösterilmiş olsalar dahi fiilen bu işyerlerinde çalışmayan işçiler açısından teşvikten yararlanmak mümkün değildir.

2-İzin, hastalık ve benzeri nedenlerle işyerinde bulunulmaması halleri fiilen çalışmama olarak kabul edilmez.

Uygulamanın esasları

1-Gelir Vergisi Kanununun Geçici 80 inci madde kapsamında gelir vergisi stopajı teşviki uygulanan ücretlerin vergilendirilmesinde, öncelikle asgari geçim indirimi dikkate alınır.

2-Bu kapsamda istihdam edilen ücretlilerle ilgili asgari geçim indirimi, 4/12/2007 tarihli ve 26720 sayılı Resmî Gazete 'de yayımlanan 265 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde belirtilen usul ve esaslara göre hesaplanacaktır.

3-Terkin edilecek tutar, Gelir Vergisi Kanununun Geçici 80 inci madde uyarınca 16 yaşından büyük işçiler için uygulanan asgari ücretin brüt tutarına tekabül eden kısmı üzerinden hesaplanan gelir vergisi tutarından fazla olamayacağından, asgari ücret üzerinden hesaplanan tutardan asgari geçim indiriminin mahsup edilmesi sonucu kalan tutar terkine konu edilecektir.

4-Yatırım kapsamında işyerlerinin kaç işçi çalıştırdığının belirlenmesinde, teşvik belgesinde kayıtlı istihdam sayısını aşmamak kaydıyla her bir işyeri itibarıyla Sosyal Güvenlik Kurumuna verilen aylık prim ve hizmet belgesinde gösterilen işçi sayısı dikkate alınacaktır.

5-Gelir vergisi stopajı teşvikinden faydalanmaya başlanılan ilk ay için verilecek muhtasar beyanname ile birlikte bir defaya mahsus olmak üzere teşvik belgesinin tasdikli örneğinin de verilmesi gerekmektedir. Ayrıca, teşvik belgesinin revize edilmesi halinde teşvik belgesinin tasdikli örneğinin revize tarihini takip eden ilk muhtasar beyanname ile birlikte ilgili vergi dairesine verilmesi gerekmektedir.

Uygulamanın başlama ve sona erme tarihleri

1-Gelir vergisi stopajı teşvikinden, Bakanlar Kurulunca belirlenen iller ve ilçelerde yapılacak yatırımlar için Ekonomi Bakanlığı tarafından düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamında; Gelir Vergisi Kanununun Geçici 80 inci maddenin yürürlüğe girdiği 1/7/2012 tarihinden itibaren 31/12/2023 tarihine kadar gerçekleşen yatırımlarda, yatırımın kısmen veya tamamen işletilmesine başlanılan tarihten itibaren 10 yıl süreyle yararlanılması mümkündür.

2-Dolayısıyla, **31/12/2023 tarihinde** kısmen veya tamamen **işletilmesine başlanılan bir yatırım** için gelir vergisi stopajı teşviki en son, **31/12/2033 tarihine kadar** uygulanacaktır.

3-Yatırımın kısmen veya tamamen işletilmesine başlanılan dönemden itibaren herhangi bir nedenle gelir vergisi stopajı teşvikinden yararlanılmaması durumunda 10 yıllık sürenin uzaması mümkün bulunmamaktadır.

Örnek 1: (B) Ltd. Şti. 1/1/2013 tarihinde tamamlanan bir yatırımın kısmen işletilmesine 1/1/2013 tarihinde, tamamen işletilmesine ise 6/6/2013 tarihinde başlamıştır.

Ancak (B) Ltd. Şti. gelir vergisi stopajı teşvikinden 1/1/2015 tarihinden itibaren yararlanmaya başlamıştır. (B) Ltd. Şti.'nin 1/1/2015 tarihinden itibaren teşvikten yararlanmış olması teşvikten yararlanılacak en son tarih olan 1/1/2023 tarihinin uzamasına, diğer bir ifadeyle (B) Ltd. Şti.'nin 1/1/2023 tarihinden 1/1/2025 tarihine kadar anılan teşvikten yararlanmasına imkan vermemektedir.

Örnek 2: (A) Ltd. Şti. tarafından Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca onaylanmış teşvik belgesine istinaden Van ilinde gerçekleştirilen ve 200 kişi istihdam edilen yatırımın işletilmesine Ağustos/2022 döneminden itibaren başlanılmıştır. Fiilen istihdam edilen 200 işçinin ücretleri üzerinden hesaplanan ve asgari ücret istisnası sonrası gelir vergisi stopajı tutarı 200.000 TL dir.

Bu verilere göre, (A) Ltd. Şti.'nin 200 işçi için yararlanacağı terkin tutarı şöyle hesaplanacaktır:

Ücretler üzerinden hesaplanan gelir vergisi (asgari ücret istisnası dâhil)	200.000 TL
Asgari ücrete isabet eden vergi tutarı	825,05
Geçici 80 inci madde kapsamında terkin edilebilecek tutar vergisi (200 kişi x 825,05)	165.010,5 TL
Vergi dairesine ödenecek tutar (200.000-165.010,5)	34.989,5TL

Diğer hususlar

1-Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın yayım tarihine kadar düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamında yapılan yatırımlar için anılan Kararın Geçici 2 nci maddesinin birinci fıkrası uyarınca talepte bulunanların bu Tebliğde belirtilen esaslar çerçevesinde gelir vergisi stopajı teşvikinden yararlanması mümkündür.

2-Yatırımın tamamlanamaması veya teşvik belgesinin iptal edilmesi halinde, gelir vergisi stopajı teşviki uygulaması nedeniyle terkin edilen vergiler, vergi ziyası cezası uygulanmaksızın gecikme faiziyle birlikte tahsil olunacaktır.

3-Gelir vergisi stopajı teşvikinden yararlananların; diğer kanunlarda yer alan aynı mahiyetteki hükümlerden ayrıca yararlanmaları mümkün bulunmamaktadır.



PROVENTUS DANIŞMANLIK

SEKTÖREL TECRÜBENİN TEKNOLOJİ İLE BULUŞMASI...

Bilişim teknolojileri ve sektörel konulardaki deneyimlerini birleştiren Proventus, daha yenilikçi çözümler üretmek adına, çözüm ortakları ve uzman ekipleriyle, sürekli artan yenilik ve değişim gereksinimlerinizi karşılarken bir yandan da sistemleşme ve kurumsallaşma yolculuklarında sizlere rehberlik ediyor. İnsan Kaynakları Yönetimi, SGK Mevzuatı, Teşvik Uygulama ve Destek Hizmetleri, Seçme ve Yerleştirme, İŞKUR Mevzuatı ve Uygulamaları, İş Hukuku Danışmanlığı, KVKK Danışmanlığı, Yatırım Destekleri, KOSGEB, TÜBİTAK ve İhracat Destekleri alanlarındaki 15 yıllık bilgi ve deneyimlerimiz ile desteklenen danışmanlık ekibimiz, kurumların etkin şekilde yönetilmesine ve stratejik hedeflerine ulaşmasına yardımcı olmak amacıyla tarafsız danışmanlık hizmeti sunmaktadır.

Teşvik Hesaplama ve E-bildirge Optimizasyon Sistemimiz olan PROZON'u da, Prozon Kurumsal Teknoloji Çözümleri Anonim Şirketi'ni kurarak müşterilerimize daha kurumsal hizmet veren bir noktaya taşındık. Prozon'u 2000'e yakın kurumsal müşterimizin yanı sıra, 56 ilin Mali Müşavir Odaları da, mali müşavirler üzerinden küçük ve orta ölçekli esnafa hizmet verilmesi amacıyla kullanıyorlar. Bu sayede 32.000'in üzerinde şirket Prozon Teşvik Hesaplama ve E-bildirge Optimizasyon Sistemi'ni kullanmaya başladı.

Misyonumuz:

Müşterilerimize ve çözüm ortaklarımıza, deneyimli kadromuz ile, güvenilir iş ortağı olarak hizmet sunmak.

Vizyonumuz:

Sürekli gelişmek, güvenilir teknolojik alt yapı ve hizmetler sunarak, sürdürülebilir değer katmayı hedeflemek.

Değerlerimiz:

Güvenilirlik, müşteri memnuniyeti, insan odaklılık, sonuç odaklılık, inovasyon...

İnovasyon:

Mevcut sistemi korumayı değil, yenilikçi teknolojiler ve yöntemler ile değer katmayı hedefliyoruz.

Deneyimli Kadro:

Konusunda uzman sektör danışmanları ve çözüm ortakları.

PROZON TEŞVİK HESAPLAMA VE E-BİLDİRGE OPTİMİZASYON SİSTEMİ

PROZON, Proventus'un tescilli markası ve teşvik hesaplama sistemidir. 30.000'i aşan şirkete hizmet veren PROZON, sadece teşvikleri hesaplamaz, aynı zamanda da, şirketlerin SGK E-bildirge üzerinden yaptıkları ya da yapmaları gereken pek çok işi de otomatize ederek, iş gücü kaybını engeller. Sunduğu raporlar ile, insan kaynakları departmanlarına yol gösterir, faydalanılan teşvik miktarını arttırmak için raporlar üretir.

1 Üstün hesaplama algoritması

Üniversite akademisyenleri ile birlikte geliştirilen üstün hesaplama algoritması ile, PROZON her zaman maksimum faydayı sağlar. 06111,7103 gibi teşviklerin yanı sıra bazı durumlarda 5510'un da karlı olduğunu (7252) bilir ve personeli 5510'a çeker. Birden fazla teşviğe uygun olan personelin hangi teşvikten faydalanacağına sadece personel bazında bakmaz, ortalamaya ve kontenjana göre hesaplar ve şirketin en karlı olacağı senaryoyu uygular.

3 İşbaşı Eğitim Programı tespiti

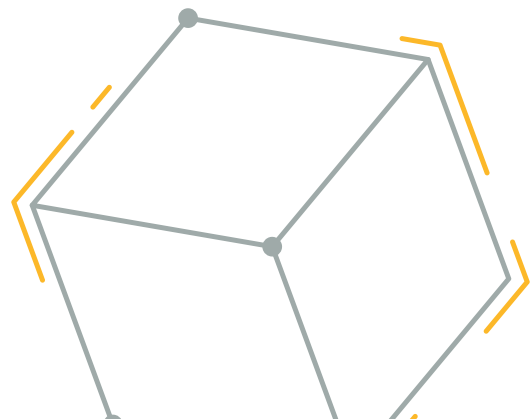
PROZON, tüm personellerinizin tek tek İşbaşı Eğitim Programı teşviği olan 6645'e uygun olup olmadıklarını sorgular. İşbaşı Eğitim Programı, İŞKUR'un düzenlemiş olduğu bir programdır ve kişilerin iş hayatına atılmasını kolaylaştırmak amacıyla işverene maddi avantajlar sağlar. Bu programa dahil olan kişiler ise, işverenlerce istihdam edilmeleri durumunda, 6645 teşviğinden faydalandırılırlar. 6645, asgari ücretle sınırlı olmak üzere, 5510'luk 5 puanlık indirimine ilave olarak %15,5'luk bir katkı sağlar.

PROZON, tüm personellerinizi bu kapsamda uygunluk kontrolünden geçirir ve uygun olan personeller için de teşvikten faydalandırır.

2 Tüm engelleri kaldırın!

%40 ve üzerinde engeli bulunan ama size beyan etmeyen personellerinizi PROZON tespit eder. Engelli personel istihdamını özendirmek için 14857 kanun numaralı teşvik getirilmiştir ve bu teşvik 5510 sayılı %5'lik indirimle ilave %15,5'luk ek bir destek (asgari ücretle sınırlı olmak kaydıyla) sağlar. Personellerinizin fiziki bir engeli olmasa da, bir kısım kronik rahatsızlıklar nedeniyle %40 ve üzeri engellilik durumu olabilmektedir. Personeliniz size bu durumu beyan etmek istemese de, PROZON tüm personellerinizi tek tek SGK E-bildirge üzerinden sorgular ve gözünüzden kaçan bir engelli personel varsa, bu personeli teşvikten faydalandırır ve İŞKUR'a yaptığınız "Aylık İşgücü Çizelgesi" bildirim kapsamında raporlar. Bu rapor engelli personel istihdamı zorunluluğunuza da katkı sağlar.

PROZON sayesinde, atlama, unutma ya da bilgi verilmemesi kaynaklı tüm sorunların önüne geçersiniz ve teşviklerden tam faydalanırsınız.



4 Teşvik hesaplamak çok kolay

Cari dönem teşvik hesaplamak çok kolay! Bordro programınızdan alacağınız dosyayı sürükleyip PROZON'a bırakarak hesaplamayı anında başlatabilirsiniz. Bu dosya MUHSGK XML'i, MUHSGK Excel'i veya PROZON'dan alacağınız örnek Excel formatında olabileceği gibi, daha önce SGK E-bildirgeye yükleme yaparken kullanılan XML dosyası da olabilir.

Son cari aya ilişkin bilgileri bu dosyadan alan PROZON, diğer bilgileri de SGK'dan alarak hesaplamaya başlar ve 10 dakika gibi kısa bir sürede hesaplamayı tamamlar. Hesaplama aşamasında tüm personellerin tüm teşvikler açısından sorgulamasını ve tanımlamasını yapar. Daha önceki ayda verilmiş olan bildirgelerden gerekli ortalamaları da çıkartır. Tamamlanan hesaplama sonuçlarına da aynı sayfadan ulaşabilir ve her zaman kontrol edebilirsiniz. Hesaplama sonucunu MUHSGK Excel çıktısı olarak size verir.

6 Eksik bildirimde uyarır

Geçen ayın bildirgesinde bulunan ve çıkış gün bilgisi girilmemiş bir personel, son ayın cari hesaplaması için yüklenen dosyada yoksa, olması gereken ama bildirgede olmayan kişiler için kullanıcıya uyarıda bulunur. Bu sayede hatalı ve eksik bildirim önüne geçer.

5 Hataya fırsat tanımaz

Çoğu teşvik hesaplama sistemi SGK'nın ortalamalarını baz alarak hesaplama yapar. Ancak, SGK zaman zaman hatalı ortalamalar vermektedir. Bu nedenle de, PROZON tüm ortalamaları kendisi hesaplar ve SGK'nın vermiş olduğu ortalama ile karşılaştırır. PROZON'un yaptığı hesaplama doğrudur, ancak, SGK yanlış hesabı düzeltene kadar hata alma ihtimaline karşı, hangi ortalama daha büyükse, onu baz alarak hesaplama yapar. Personel bazında bir teşvik istisnası varsa, bunu da bu listede gösterir. Ek olarak, bazı bordro programları teşvikli personellerin teşvik başlangıç ve bitiş tarihlerinin bordro programına işlenmesini ister. Bu sayfadan alacağınız Excel çıktısını bu güncelleme için de kullanabilirsiniz.

7 İşe giriş ve ayrılış bildirgelerini kontrol eder

Son cari ayın bildirgesi PROZON'a yüklendikten ve hesaplama yapıldıktan sonra bu raporu çalıştırırsanız, işe giriş bildirgesi verilmiş ama aylık bildirgelerde olmayan, bildirgede olan ama giriş bildirgesi verilmemiş, işten ayrılış bildirgesi verilmiş ama aylık bildirgede çıkış günü bulunmayan ile aylık bildirgede bulunmayan ya da çıkış günü girilmiş ama işten ayrılış bildirgesi verilmemiş çalışanlarınızı size raporlar. Bu sayede unutma kaynaklı hataların ve olası cezaların önüne geçmiş olursunuz.

8 Müfredat kartı okuma ve emanet kontrolü

Banka emanette ya da MOSİP emanetinde bulunan rakamları ve müfredat kartınızı okur, size raporlar. Tüm işyerleriniz için bunu SGK e-bildirge'den tek tek yapmak ve karmaşık raporları anlamlandırmak zorunda kalmazsınız. PROZON işlemleri yapar ve size raporlar.

9 6661 Asgari Ücret Desteđini raporlar

Tüm işyerleriniz için tek seferde çalıştırabileceğiniz bu rapor ile, 6661 Asgari Ücret Desteği bilgilerini SGK'dan çeker ve size raporlar. Tek tek işyerlerinizi kontrol etmekle uğraşmazsınız, PROZON sizin için raporlar.

11 Onay bekleyen belgeleri raporlar

Muhtasar beyanname üzerinden vermiş olduğunuz, ancak henüz onaylamadığınız bildiregelerinizin, tüm işyerleriniz için toplu raporunu alır. İşyeri sayınız çoksa, atladığınız bir durum olup olmadığını, buradan rapor ile icmallerinizin örtüşüp örtüşmediğini kontrol edebilirsiniz. Herhangi bir hata ya da örtüşmeme durumu varsa, onaylamadan müdahale etmenize olanak sağlar. Eğer icmalleriniz örtüşüyorsa da, rakam kontrolü yapmadan, bildirge onaylama işlemini tamamlayabilirsiniz.

Personel teşviğe uygun olsa da, şirketin o ayki çalışan sayısının, personelin ortalamasından fazla olması gerekir.

Ortalama analizi raporu da, o teşviğe uygun personellerinizi, ortalamalarını ve şirket çalışan sayısını raporlar. Bu rapor size şunu gösterir: Faydalanabilen kişileri ve ortalama altında kalan kişileri. Ortalama analizi raporunu sürekli takip ederek işe alım, işten çıkartma ve nakil işlemlerini yaparsanız, teşviklerden maksimum faydalanırsınız. İşten çıkışını yapacağınız personellerin TC kimlik numaralarını PROZON'a yazdığınızda, hem o personel özelinde, hem de o personel işten çıktığında, ortalamadan dolayı teşvik kaybı yaşayan personellerden dolayı, ne kadarlık bir zarar oluşacağını PROZON size raporlar.

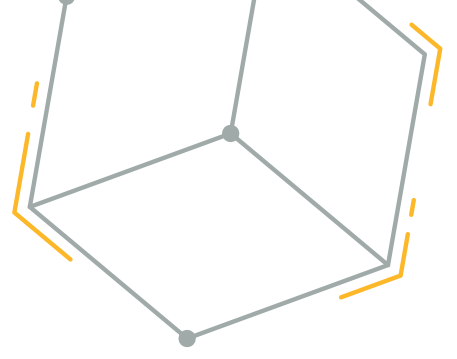
10 İş kazalarını anında raporlar

Mevzuata göre, işyerinizde gerçekleşen bir iş kazasının 3 işgünü içerisinde bildirimini yapmanız gerekir. Aksi durumda ceza ile karşılaşsınız. Ancak, küçük kazalarda ve çok işyeri bulunan işletmelerde bunun takibi anlamında sorunlar yaşanıyor. Çok işyeri olan şirketlerde ise, her gün SGK'daki bu ekranları kontrol etmek için, ilave personel desteği gerekiyor. PROZON tüm işyerlerinizi günde 2 kere tarayarak, bir iş kazası olması durumunda da, hem sistem üzerinden hem de mail ile tarafınıza bilgi veriyor. Bu ekrandan, tüm rapor alan personellerinizi de sorgulayabilirsiniz.

Ortalama Analizi Raporu

Teşvikler, istihdamı özendirmek için getirilmiştir ve birtakım koşulları vardır. Bunlar da personelin uygunluğu ile, şirketin ortalamasını oluşturur. Şirketin ortalaması da, şirketin istihdamı artırıp arttırmadığının göstergesidir. Bir şirketin o ayki çalışan sayısı vardır, bir de personelin ortalaması.

12



13 Geçmişe dönük düzeltme dilekçeleri

7103 sayılı yasa kapsamında, geçmişe dönük olarak teşviklerden faydalanabilme süresi 6 ay ile sınırlandırılmıştır. Ancak, her ay için dilekçe vermek önem taşımaktadır. PROZON, bu dilekçeleri otomatik olarak kontrol eder ve yeni dilekçeyi her ayın başında otomatik olarak SGK E-bildirge sistemi üzerinden yükler.

15 Tahakkuk fişlerini tek tuşla indir

Özellikle çok işyeri olan şirketler için, tahakkuk fişlerinin her bir işyeri için ayrı ayrı indirilmesi ve mali işlere raporlanması için Excel raporu oluşturulması ciddi bir işgücü kaybıdır. PROZON, bu işi tek bir butona basarak yapmanıza olanak tanır ve zamandan tasarruf etmenizi sağlar. Tüm tahakkuk fişlerini ve hizmet dökümlerini hızlıca, işyeri bazında ayrılmış klasörler olarak indirebilirsiniz. Ayrıca tüm işyerleriniz için, tahakkuk fişindeki alanları içeren Excel raporunu da indirebilirsiniz.

14 Geçmişe dönük hesaplama ve yükleme

Geçmişe dönük alınmamış teşviklerinizi, sizden herhangi bir veri girişi olmadan, daha önce SGK'ya yapmış olduğunuz bildirimlerden yola çıkarak otomatik olarak hesaplar. PROZON, öncelikle geçmişe dönük ek, iptal ve asıl bildiregelerinizin hepsini okur. Personellerin o ayki prime esas kazançlarını ve her ayın çalışan sayısını okur. Her personel için girdiği tarihteki teşvik ortalamasını çıkarır. Personellerin teşvik uygunluklarını kontrol eder, uygun personeller için tanımlamasını yapar ve algoritmasını çalıştırarak, en optimum teşvik listesini oluşturur.

Daha sonra da, şirketin daha önce bildirimini yaptıklarıyla kontrol eder ve maksimum faydaya göre geçişleri organize eder. Ancak, burada personelin daha önce bildirilen teşviğinde vergi teşviği (687, 1687, 7103 vs.) de varsa, diğer teşviğe geçirmek şirket için daha avantajlı olsa da, vergi teşviğinin iadesi olmayacağı ve ileride oluşabilecek bir vergi incelemesinde zarar görülmemesi adına, bu teşviklerden diğer teşviklere geçiş yapılmaz.

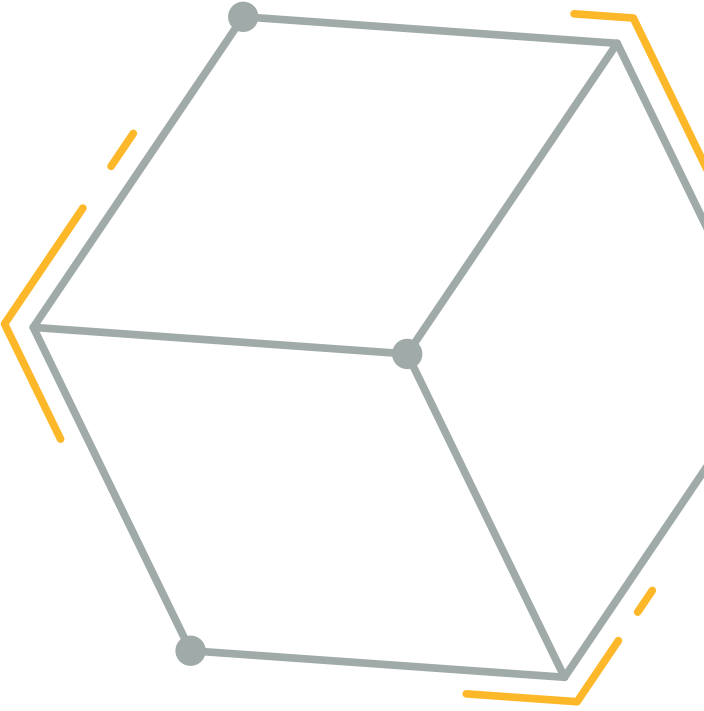
16 Potansiyel Teşvik Sorgulama

İşe alacağınız personellerin teşvikli olması önemli! SGK E-bildirge sisteminde, henüz işe almadığınız kişiler için de teşviğe uygun olup olmadığını sorgulayabilirsiniz, ancak bu süreç tek tek yapıldığı için zaman kaybına neden olmaktadır. PROZON ise, bu süreci hem hızlandırıyor, hem de toplu olarak kontrol sağlıyor. PROZON'un ürettiği örnek Excel dosyasını aday havuzunuzdaki adaylarla doldurup, PROZON'a yüklerseniz, hepsi için teşviğe uygun olup olmadıklarını kısa bir sürede sorgulayarak, teşviklere uygun olan ve olmayan adayları size raporlar.

17

Geçmişe dönük teşvik yüklemeleriniz de takipte

Geçmişe dönük teşvik alacağınızı tespit ettiğimiz durumda (yasa kapsamında sadece son 6 ay için) yükleme ve onaylama işlemlerini 10 dakika içinde PROZON tamamlar. Sonrasında ise SGK'da memur kontrolüne düşer ve bunun ne zaman kontrol edilip onaylanacağı ilgili hizmet merkezinin yoğunluğuna göre değişir. Bu ekran ile, geçmişe dönük teşvik yüklemelerinizin durumunu takip ediyoruz.



18

Hizmet dökümlerini toplu şekilde indirebilirsiniz

Şirketinize ait hizmet dökümlerini, tüm işyerleriniz için tek bir ekrandan raporlayabilir, toplu Excel raporu alınabilir ya da hizmet dökümleri toplu olarak indirilebilir. Artık, SGK E-bildirge ekranlarında her bir işyeriniz için ayrı ayrı kontrol etmenize gerek yok, PROZON sizin için bu süreci kolaylaştırdı.

19

Veri gizliliği ve KVKK

PROZON, kişisel verilerin gizliliğine çok önem vermektedir. Sistemimiz OSM Solutions ve KPMG Türkiye'nin Nitso sızma testlerinden başarıyla geçmiştir. PROZON'u geliştiren yazılım ve sistem ekibi, uzun yıllar ödeme sistemleri güvenliği ve cloud yönetimi alanında tecrübe sahibi bir ekiptir. Proventus, aynı zamanda bünyesinde yer alan hukuk departmanı ile KVKK danışmanlığı da vermekte olup, tüm süreçlerimiz iç denetimden de geçmektedir. Proventus ve Prozon olarak, ISO 27001 Bilgi Güvenliği Sertifikası ve ISO 9001 Kalite Sertifikasına ayrı ayrı sahibiz ve akredite kuruluşlarca periyodik olarak denetleniyoruz.



Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun amacı, kişisel verilerin işlenmesinde başta özel hayatın gizliliği olmak üzere kişilerin temel hak ve özgürlüklerini korumak ve kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişilerin yükümlülükleri ile uyacakları usul ve esasların düzenlenmesidir.

Müşterilerimizin KVKK ve GDPR uyum danışmanlığını; bünyemizde yer alan ve konusunda uzman avukatlarımız ile; PCI-DSS, ISO 27001, Cloud Security konularında deneyimli danışmanlarımızla birlikte sunuyoruz.

KVKK Uyum Danışmanlığı, sadece VERBİS kaydının oluşturulması ve basit önlemlerden ibaret değildir. Önemli olan, şirketin tüm departmanlarının ve çalışanlarının kişisel verinin ne olduğunu anlaması, nasıl koruyacağını, hangi koşullarda imha edeceğini bilmesidir. Bunun için şirket kültürünün KVKK'ya uyumlu hale getirilmesi, tüm form ve sözleşmelerin düzenlenmesi gerekmektedir. Proventus olarak, iş ortaklarımızla birlikte, danışmanlık hizmetimizi 1 yıllık bir sürece yayıyoruz, müşterimizin KVKK kapsamındaki tüm süreçlerini düzenliyor, periyodik eğitim ve denetimlerle de kişisel verilerin korunmasını şirket kültürü haline getirmeyi hedefliyoruz. Bu kapsamda, kurum denetimi de dahil, tüm süreçlerinizde avukatlarımız ve bilişim ekibimizle yanınızda yer alıyoruz.



SOSYAL GÜVENLİK MEVZUATI, İŞKUR VE İŞ HUKUKU DANIŞMANLIĞI

Hızlı değişen ve yenilenen sosyal güvenlik mevzuatı, şirketlere önemli fırsatlar sunarken aynı zamanda karmaşık yapısı, taşıdığı riskler ve denetimler nedeni ile şirketleri, İnsan Kaynakları, Finans ve Hukuk alanında sürekli ve profesyonel destek almaya mecbur hale getirmektedir.

Proventus olarak, alanında uzman ve kurum tecrübesine sahip ekibimizle ve avukat danışmanlarımızla, sizler için güncel mevzuata uygun yenilikçi çözümler üretiyoruz. Tüm risk faktörlerini öncesinde tespit ediyor, şirketinizin mevzuata tam uygun bir şekilde ilerlemesi için gerekli adımları atıyoruz.

Ek olarak, müşterilerimize İŞKUR İşbaşı Eğitim Programı kapsamında da, adayların kontrolünden, mevzuat takibine, föylerin toplanmasından, İŞKUR'a bildirilmesine kadarki tüm süreçleri, danışmanlık kadromuzun yönettiği şekilde hizmet veriyoruz.



YATIRIM TEŞVİK BELGESİ

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, ulusal veya uluslararası sermayeli şirketlerin ülkemizde gerçekleştireceği yatırım projelerini, yatırım teşvik sistemi ile desteklemektedir.

Yatırım Teşvik Sistemi'nin amacı, cari açığın azaltılması amacıyla ithalat bağımlılığı yüksek olan ara mamul ve ürünlerin üretiminin arttırılması, teknolojik dönüşümü sağlayacak yüksek ve orta-yüksek teknoloji içeren yatırımların desteklenmesi, az gelişmiş bölgelere sağlanan yatırım desteklerinin artırılması, bölgesel gelişmişlik farklılıklarının azaltılması, destek unsurlarının etkinliğinin artırılması ve kümelenme faaliyetlerinin desteklenmesidir.

Yatırım Teşvik Belgesi şirketleri yatırıma özendirmek, teknolojik dönüşümü hızlandırmak, dışa bağımlılığı azaltmak, istihdamı arttırmak amacıyla, devlet tarafından yatırımcıların desteklenmesi için verilen bir belgedir.

Bu kapsamda, kurum tecrübesi olan uzman ekibimizle, Yatırım Teşvik Belgesi başvurularınızı hazırlıyor ve yönetiyoruz.



KOSGEB DESTEKLERİ

Türkiye'deki küçük ve orta ölçekli işletmelerin ekonomideki rolünü, etkinliğini ve rekabet güçlerini arttırmak ile sanayide entegrasyonu, ekonomik gelişmelere uygun biçimde gerçekleştirmek amacıyla kurulmuş olan KOSGEB, işletmelere hibe ve faizsiz kredi imkanları sunmaktadır.

Yeni iş kurmak isteyenler veya hali hazırda aktif olan işletmelerin, KOSGEB desteklerinden ve kredi imkanlarından faydalanabilmeleri için bir fizibilite çalışması gerçekleştirmeleri gerekmektedir. Bizler bu fizibilite çalışmalarının tüm aşamalarında işletmelere destek vererek projenin uygun hale getirilmesini sağlıyoruz.



TÜBİTAK DESTEK PROGRAMLARI

TÜBİTAK destek programları; yeni bir ürün üretilmesi, mevcut bir ürünün geliştirilmesi, iyileştirilmesi, ürün kalitesi veya standardının yükseltilmesi veya maliyet düşürücü nitelikte yeni tekniklerin, yeni üretim teknolojilerinin geliştirilmesi konularında yürütülen yüksek Ar-Ge niteliği taşıyan projelerin desteklenmesini amaçlamaktadır.

TÜBİTAK birçok kurumun vermiş olduğu desteklerle kıyaslandığında oldukça cazip bir konuma sahiptir. Bu yüzden özellikle teknoloji üreten işletmeler AR-GE tercihlerini TÜBİTAK'tan yana kullanmaktadır.

Tüm projelerinizin hazırlanması ve yürütülmesi kapsamında, kurum kökenli danışmanlarımız ile sizlere hizmet veriyoruz.



KIRSAL KALKINMA YATIRIMLARININ DESTEKLENMESİ PROGRAMI (KKYDP)

Bu programın amacı; doğal kaynaklar ve çevrenin korunmasını dikkate alarak kırsal alanda gelir düzeyinin yükseltilmesi, tarımsal üretim ve tarıma dayalı sanayi entegrasyonunun sağlanması için küçük ve orta ölçekli işletmelerin desteklenmesi, tarımsal pazarlama altyapısının geliştirilmesi, geriye dönük izlenebilirliğin sağlanması, gıda güvenilirliğinin güçlendirilmesi, kırsal alanda alternatif gelir kaynaklarının oluşturulması, kırsal ekonomik altyapının güçlendirilmesi, tarımsal faaliyetler için geliştirilen yeni teknolojilerin üreticiler tarafından kullanımının yaygınlaştırılması, yürütülmekte olan kırsal kalkınma çalışmalarının etkinliklerinin artırılması, kırsal toplumda yerel kalkınma kapasitesinin oluşturulmasına katkı sağlanması için yeni teknoloji içeren yatırımların desteklenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımlar ve Kırsal Ekonomik Altyapı Yatırımlarının Desteklenmesine anlamına gelen program hibeye esas proje tutarı üst limitinin yüzde 50'sine kadar hibe vermektedir.



İHRACAT DESTEKLERİ

Ticaret bakanlığı tarafından ihracatçı firmalar için ihracatın hazırlık aşamasından pazarlama ve markalaşma aşamalarına kadar hibe destek programı yürütülmektedir. Bu hibeler işletmelerinin harcamalarının neredeyse %90'ına (başvuru içeriğine göre %40'tan başlamaktadır) tekabül etmektedir. Destek başvuruları imalat ve hizmet sektörlerine göre farklılık göstermektedir.

İhracat destekleri kapsamında sunmuş olduğumuz hizmetler şunlardır:

- Firma özelinde teknik ve mali analiz hazırlanması
- Firma içerisinde proje ekibinin oluşturulması
- Seçilen projelere yönelik bilgi dokümanının oluşturulması
- Proje başvurularının online sistem üzerinden sunulması
- Proje hakem değerlendirmesi (KTZ ve Tasarım ve Ürün Geliştirme Projelerine yönelik) öncesi proje ekibi ile sunum hazırlanması
- Projelere (KTZ ve Tasarım ve Ürün Geliştirme Projelerine yönelik) dair TİCARET BAKANLIĞI uzmanları ve kurulu tarafından verilecek olası revizelerin yapılması
- Hakem değerlendirmeleri aşamasında firma ile birlikte sunumlara katılım
- Proje onayı (KTZ ve Tasarım ve Ürün Geliştirme Projelerine yönelik) sonrası ara faaliyet ve sonuç raporlarının ve tüm ödeme işlemlerinin yapılması
- Tüm başvurularda ödemelerin takibinin yapılması

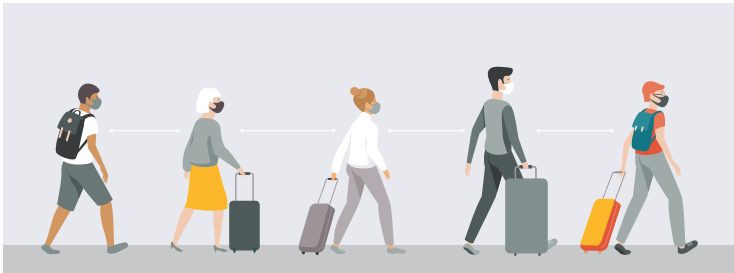


TURQUALITY® MARKALAŞMA DESTEK PROGRAMI

TURQUALITY®, ülkemizin rekabet avantajını elinde bulundurduğu ve markalaşma potansiyeli olan ürün gruplarına sahip firmalarımızın, üretimlerinden pazarlamalarına, satışlarından satış sonrası hizmetlerine kadar bütün süreçleri kapsayacak şekilde yönetsel bilgi birikimi, kurumsallaşma ve gelişimlerini sağlayarak uluslararası pazarlarda kendi markalarıyla global bir oyuncu olabilmeleri ve söz konusu markalar aracılığıyla olumlu Türk malı imajının oluşturulması ve yerleştirilmesi amacıyla oluşturulmuş devlet destekli ilk ve tek markalaşma programıdır.

TURQUALITY® Markalaşma Destek Programı kapsamında sunmuş olduğumuz hizmetler şunlardır:

- TURQUALITY® Markalaşma Destek Programı kapsamına girmek isteyen firmaların ön inceleme çalışmalarının yapılması,
- TURQUALITY® destek kapsamına girmiş firmaların Gelişim Yol Haritası hazırlanması,
- TURQUALITY® desteğinden faydalanan firmaların küresel ve uluslararası düzeyde pazara giriş, konumlandırma ve büyüme stratejilerinin oluşturulması,
- TURQUALITY® desteği kapsamında, şirketinizin ihtiyacı olabilecek tüm kurumsal gelişim süreçlerine ilişkin projelerde, strateji geliştirme ve uygulama aşamasında hizmet sunulmaktadır.



SAĞLIK TURİZMİ DESTEK PROGRAMI

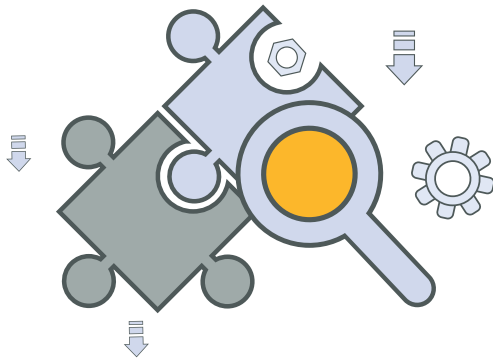
Sağlık sektöründeki Sağlık Kuruluşları ve Sağlık Turizm acentelerinin Sağlık Turizmi

konusundaki teşvikler hakkında iş planı yapılması, gerekli Pazar ve veri tabanı oluşumunun sağlanması ve teşvik sisteminin kullanılarak sağlık turizmi için gelişim planı yapılmasını kapsar. Ayrıca bu alandaki teşviklerin takip ve bürokratik işlemlerini de içerir.

Sağlanan Destekler; Reklam, Tanıtım ve Pazarlama Desteği, Marka Tescil ve Korunma Desteği, Rapor ve Yurtdışı Şirket Alımı Desteği, Belgelendirme Desteği, Danışmanlık Desteği, Yurtdışı Birim Desteği, Acente Komisyon Desteği, Tercüman Desteği ve Hasta Yol Desteği.

Sağlık Turizmi Destek Programı kapsamında sunmuş olduğumuz hizmetler şunlardır:

- Sağlık Turizmi desteği kapsamında ön inceleme, başvuru ve uygulama süreçleri hizmetleri,
- Sağlık Turizmi destekleri (reklam tanıtım, marka tescil, birim kira, acenta komisyon, hasta yol desteği, danışmanlıklar, belge/sertifikalar, tercüman istihdam) faydalanma ve süreç çalışmalarının yapılması,
- Sağlık Turizmi ön inceleme (stratejik planlama, marka yönetimi, marka performansı, Tedarik zinciri yönetimi, ürün tasarım ve Ar-Ge, Finansal performans, Kurumsal yönetim, Bilgi Sistemleri Yönetimi, İnsan Kaynakları Yönetimi) çalışmalarının yapılması



AR-GE VE TASARIM MERKEZLERİ

Ar-Ge Merkezi

Ar-Ge ve yenilik projelerini veya sözleşme çerçevesinde siparişe dayalı olarak yürütülen Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerini gerçekleştirmek üzere kurulan ve dar mükellef kurumların

Türkiye'deki işyerleri dâhil, kanunî veya iş merkezi Türkiye'de bulunan sermaye şirketlerinin; organizasyon yapısı içinde ayrı bir birim şeklinde örgütlenmiş, münhasıran yurt içinde araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde bulunan ve en az 15 tam zaman eşdeğer Ar-Ge personeli istihdam eden, yeterli Ar-Ge birikimi ve yeteneği olan birimlerdir.

Tasarım Merkezi

Tasarım projelerini veya sözleşme çerçevesinde siparişe dayalı olarak yürütülen tasarım faaliyetlerini gerçekleştirmek üzere kurulan ve dar mükellef kurumların Türkiye'deki iş yerleri dâhil, kanuni veya iş merkezi Türkiye'de bulunan sermaye şirketlerinin; organizasyon yapısı içinde ayrı bir birim şeklinde örgütlenmiş, münhasıran yurtiçinde tasarım faaliyetlerinde bulunan ve en az 10 tam zaman eşdeğer tasarım personeli istihdam eden, yeterli tasarım birikimi ve yeteneği olan birimlerdir.

Avantajlar

Ar-Ge ve Tasarım İndirimi, Gelir Vergisi Stopajı, Temel Bilimler Personel İstihdam Teşviği, Damga Vergisi Teşviği, Sigorta Prim Desteği ve Gümrük Vergisi Teşviği.

Ar-Ge ve Tasarım Merkezleri kapsamında sunmuş olduğumuz hizmetler şunlardır:

- Ar-Ge ve Tasarım Merkezi Analizi; kurulum öncesi uygunluk, teknik ve mali analize yönelik yol haritasının oluşturulması.
- Ar-Ge ve Tasarım Merkezi Kurulum Faaliyetleri kapsamında başvuru süreci yönetimi ve başvuru dosyasının hazırlanması
- Şirketin aktif olduğu sektörün alabileceği destek ve teşviklerin belirlenmesi,
- Ar-Ge ve Tasarım Merkezi organizasyonunun ve prosedürlerinin oluşturulması,
- Ar-Ge ve Tasarım Merkezi Başvuru, takip ve müracaat revizyonlarının yapılması
- Ar-Ge ve Tasarım Merkezi Yürütme faaliyetlerinin takibi ve desteği

Proventus Danışmanlık olarak destek programının uygunluğunun belirlenmesi, başvurunun gerçekleştirilmesi ve sonlandırılması süreçlerinde danışmanlık hizmeti sağlanmaktadır.



proventus
DANIŞMANLIK LİMİTED ŞİRKETİ

prozon
KURUMSAL TEKNOLOJİ ÇÖZÜMLERİ

Proventus Danışmanlık Limited Şirketi
Prozon Kurumsal Teknoloji Çözümleri
Anonim Şirketi

Tophaneliođlu Caddesi Arduman İş
Merkezi No:6 B Blok Kat:2 Altunizade /
Üsküdar İSTANBUL

+90 850 3035371
bilgi@proventus.com.tr

www.proventus.com.tr